

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

Oficjalne Sprawozdanie Finansowe Grupy mBanku S.A. za 2021 rok zostało sporządzone zgodnie z wymogami ESEF. Niniejszy dokument nie stanowi oficjalnej wersji Sprawozdania Finansowego Grupy mBanku S.A. za 2021 rok, ale został przygotowany na podstawie oryginału sporządzonego w formacie ESEF i stanowi jego odwzorowanie. Dokument ten nie był przedmiotem procedur atestacyjnych wykonywanych przez biegłego rewidenta.

WYBRANE DANE FINANSOWE

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2021 rok.

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31 grudnia		Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020	2021	2020
I. Przychody z tytułu odsetek	4 431 737	4 688 353	968 157	1 047 864
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 714 896	2 244 561	593 096	501 668
III. Wynik na działalności handlowej	96 890	184 752	21 167	41 293
IV. Wynik na działalności operacyjnej	17 596	1 141 110	3 844	255 042
V. Zysk / (strata) brutto	(591 031)	609 731	(129 117)	136 277
VI. Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	(1 178 753)	103 831	(257 510)	23 207
VII. Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	(60)	(74)	(13)	(17)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 803 934	1 328 005	2 360 226	296 814
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(508 006)	(444 346)	(110 979)	(99 313)
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 994 726)	(4 944 884)	(435 768)	(1 105 200)
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	8 301 202	(4 061 225)	1 813 479	(907 699)
XII. Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	(27,82)	2,45	(6,08)	0,55
XIII. Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	(27,77)	2,45	(6,07)	0,55
XIV. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2021	31.12.2020 - przekształcone	31.12.2021	31.12.2020 - przekształcone
I. Aktywa razem	199 538 885	178 871 617	43 383 677	38 760 427
II. Zobowiązania wobec banków	3 359 558	2 399 740	730 434	520 010
III. Zobowiązania wobec klientów	159 935 129	137 698 668	34 773 042	29 838 491
IV. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	13 716 050	16 673 133	2 982 139	3 612 970
V. Udziały niekontrolujące	1 866	1 934	406	419
VI. Kapitał akcyjny	169 540	169 468	36 861	36 723
VII. Liczba akcji	42 384 884	42 367 040	42 384 884	42 367 040
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	323,61	393,54	70,36	85,28
IX. Łączny współczynnik kapitałowy	16,58	19,86	16,58	19,86

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku: 1 EUR = 4,5994 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2020 roku: 1 EUR = 4,6148 PLN;
- dla pozycji rachunku zysków i strat – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2021 i 2020 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,5775 PLN i 1 EUR = 4,4742 PLN.

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje o Grupie mBanku S.A.	10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	13
2.1. Podstawa sporządzenia	13
2.2. Konsolidacja	14
2.3. Przychody i koszty z tytułu odsetek	15
2.4. Przychody z tytułu opłat i prowizji	16
2.5. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	17
2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	18
2.7. Aktywa finansowe	18
2.8. Kompensowanie instrumentów finansowych	21
2.9. Utrata wartości aktywów finansowych	21
2.10. Umowy gwarancji finansowych	23
2.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	23
2.12. Umowy sprzedaży i odkupu	24
2.13. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	24
2.14. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	26
2.15. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	27
2.16. Wartości niematerialne	27
2.17. Rzeczowe aktywa trwałe	28
2.18. Nieruchomości inwestycyjne	28
2.19. Zapasy	29
2.20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	29
2.21. Odroczony podatek dochodowy	29
2.22. Aktywa przejęte za długi	30
2.23. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	31
2.24. Leasing	31
2.25. Rezerwy	33
2.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	33
2.27. Kapitał	34
2.28. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	34
2.29. Działalność powiernicza	36
2.30. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	36
2.31. Dane porównawcze	40
3. Zarządzanie ryzykiem	42
3.1. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2021 roku – uwarunkowania zewnętrzne	42
3.2. Zasady zarządzania ryzykiem	45
3.3. Ryzyko kredytowe	49
3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	63
3.5. Ryzyko rynkowe	65
3.6. Ryzyko walutowe	69
3.7. Ryzyko stopy procentowej	70
3.8. Ryzyko płynności	74
3.9. Ryzyko operacyjne	81
3.10. Ryzyko biznesowe	84
3.11. Ryzyko modeli	84
3.12. Ryzyko reputacji	84
3.13. Ryzyko kapitałowe	85
3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych	85
3.15. Ryzyko podatkowe	85

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	86
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	94
5. Segmenty działalności	102
6. Wynik z tytułu odsetek	106
7. Wynik z tytułu opłat i prowizji	107
8. Przychody z tytułu dywidend	108
9. Wynik na działalności handlowej	108
10. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	109
11. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	109
12. Pozostałe przychody operacyjne	110
13. Ogólne koszty administracyjne	111
14. Pozostałe koszty operacyjne	112
15. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	112
16. Podatek dochodowy	113
17. Zysk / (strata) na jedną akcję	114
18. Inne całkowite dochody	114
19. Kasa, operacje z bankiem centralnym	115
20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	116
21. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	127
22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	128
23. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	130
24. Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	137
25. Wartości niematerialne	137
26. Rzeczowe aktywa trwałe	139
27. Nieruchomości inwestycyjne	142
28. Inne aktywa	142
29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	143
30. Inne zobowiązania	148
31. Rezerwy	149
32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	151
33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	154
34. Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF	156
35. Zobowiązania pozabilansowe	164
36. Aktywa zastawione	165
37. Zarejestrowany kapitał akcyjny	166
38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	167
39. Zyski zatrzymane	167
40. Inne pozycje kapitału własnego	168
41. Dywidenda na akcję	168
42. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	168
43. Programy motywacyjne oparte na akcjach	171
44. Transakcje z podmiotami powiązanymi	175
45. Przejęcie i zbycie	178
46. Konsolidacja ostrożnościowa	178
47. Adekwatność kapitałowa	182
48. Zdarzenia po dniu bilansowym	187
PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.	188

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2021	2020
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	4 431 737	4 688 353
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		3 947 950	4 207 276
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		483 787	481 077
Koszty odsetek	6	(327 694)	(679 053)
Wynik z tytułu odsetek		4 104 043	4 009 300
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	2 714 896	2 244 561
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(824 875)	(736 276)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 890 021	1 508 285
Przychody z tytułu dywidend	8	5 046	4 926
Wynik na działalności handlowej	9	96 890	184 752
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	4 608	15 572
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	93 690	93 527
Pozostałe przychody operacyjne	12	232 384	218 052
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	15	(873 226)	(1 225 642)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	34	(2 758 079)	(1 021 714)
Ogólne koszty administracyjne	13	(2 020 629)	(1 980 500)
Amortyzacja		(436 254)	(430 628)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(320 898)	(234 820)
Wynik działalności operacyjnej		17 596	1 141 110
Podatki od pozycji bilansowych Grupy		(608 627)	(531 379)
Zysk / (strata) brutto		(591 031)	609 731
Podatek dochodowy	16	(587 782)	(505 974)
Zysk / (strata) netto		(1 178 813)	103 757
- akcjonariuszy mBanku S.A.		(1 178 753)	103 831
- udziały niekontrolujące		(60)	(74)
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	17	(1 178 753)	103 831
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	17	42 369 790	42 355 695
Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	(27,82)	2,45
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	17	42 450 509	42 379 726
Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	(27,77)	2,45

Noty przedstawione na stronach 10 - 188 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2021	2020
Zysk / (strata) netto		(1 178 813)	103 757
Inne dochody całkowite netto, w tym:	18	(1 788 889)	407 791
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		4 898	3 043
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	18	(919 332)	299 988
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (netto)	18	(892 950)	111 012
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)	18	7 059	(6 252)
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych (netto)	18	11 436	-
Dochody całkowite netto, razem		(2 967 702)	511 548
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		(2 967 642)	511 622
- udziały niekontrolujące		(60)	(74)

Noty przedstawione na stronach 10 - 188 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31.12.2021	31.12.2020 - przekształcone	01.01.2020 - przekształcone
Kasa, operacje z bankiem centralnym	19	12 202 266	3 968 691	7 897 010
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	2 589 076	2 586 721	2 866 034
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	21	1 417 191	1 784 691	2 267 922
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		224 389	202 304	162 616
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		81 128	76 068	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		1 111 674	1 506 319	1 971 532
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	22	36 206 059	35 498 061	22 773 921
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	23	140 296 538	130 179 902	118 412 330
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		16 164 103	15 952 501	11 234 873
<i>Należności od banków</i>		7 229 681	7 354 268	4 341 758
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		116 902 754	106 873 133	102 835 699
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	20	1 055 478	-	-
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24	31 247	-	10 651
Wartości niematerialne	25	1 283 953	1 178 698	955 440
Rzeczowe aktywa trwałe	26	1 542 250	1 514 577	1 262 397
Nieruchomości inwestycyjne	27	127 510	-	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		28 147	23 957	12 662
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	1 392 350	853 880	937 712
Inne aktywa	28	1 366 820	1 282 439	956 949
AKTYWA RAZEM		199 538 885	178 871 617	158 353 028
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY				
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	2 011 182	1 338 564	948 764
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	29	179 348 925	156 673 052	137 763 369
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		3 359 558	2 399 740	1 166 871
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		159 935 129	137 698 668	116 661 138
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		13 429 782	13 996 317	17 435 143
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 624 456	2 578 327	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	20	110 033	59 624	136
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	7 425	-	1 315
Rezerwy	31	811 455	501 691	371 741
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		61 910	225 796	161 534
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	89	690	82
Inne zobowiązania	30	3 469 950	3 397 133	2 952 782
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		185 820 969	162 196 550	142 199 723
KAPITAŁY				
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.		13 716 050	16 673 133	16 151 303
Kapitał podstawowy:		3 593 944	3 587 035	3 579 818
Zarejestrowany kapitał akcyjny	37	169 540	169 468	169 401
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	38	3 424 404	3 417 567	3 410 417
Zyski zatrzymane, w tym:	39	11 326 494	12 501 597	12 394 775
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		12 505 247	12 397 766	12 394 775
- Wynik roku bieżącego		(1 178 753)	103 831	-
Inne pozycje kapitału własnego	40	(1 204 388)	584 501	176 710
Udziały niekontrolujące		1 866	1 934	2 002
KAPITAŁY RAZEM		13 717 916	16 675 067	16 153 305
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		199 538 885	178 871 617	158 353 028
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)		16,58	19,86	19,46
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (w %)		14,16	16,99	16,51
Wartość księgowa		13 716 050	16 673 133	16 151 303
Liczba akcji		42 384 884	42 367 040	42 350 367
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		323,61	393,54	381,37

Noty przedstawione na stronach 10 - 188 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBank S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego				
Stan na 1 stycznia 2021 roku	169 468	3 417 567	12 501 597	-	584 501	16 673 133	1 934	16 675 067
Dochody całkowite razem	-	-	-	(1 178 753)	(1 788 889)	(2 967 642)	(60)	(2 967 702)
Emisja akcji zwykłych	72	-	-	-	-	72	-	72
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Program opcji pracowniczych	-	6 837	3 650	-	-	10 487	-	10 487
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	10 487	-	-	10 487	-	10 487
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	6 837	(6 837)	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2021 roku	169 540	3 424 404	12 505 247	(1 178 753)	(1 204 388)	13 716 050	1 866	13 717 916

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBank S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego				
Stan na 1 stycznia 2020 roku	169 401	3 410 417	12 394 775	-	176 710	16 151 303	2 002	16 153 305
Dochody całkowite razem	-	-	-	103 831	407 791	511 622	(74)	511 548
Emisja akcji zwykłych	67	-	-	-	-	67	-	67
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	(18)	-	-	(18)	6	(12)
Program opcji pracowniczych	-	7 150	3 009	-	-	10 159	-	10 159
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	10 159	-	-	10 159	-	10 159
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	7 150	(7 150)	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2020 roku	169 468	3 417 567	12 397 766	103 831	584 501	16 673 133	1 934	16 675 067

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2021	2020 - przekształcone
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem		(591 031)	609 731
Korekty:		11 394 965	718 274
Zapłacony podatek dochodowy		(837 687)	(444 196)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	25,26	468 584	466 724
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		205 130	942 252
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		14 965	(94 232)
Dywidendy otrzymane	8	(5 046)	(4 926)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	(4 431 737)	(4 688 353)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	327 694	679 053
Odsetki otrzymane		4 676 029	5 446 532
Odsetki zapłacone		(234 411)	(694 825)
Zmiana stanu należności od banków		96 423	(3 157 249)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		(1 452 131)	1 166 492
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(9 529 116)	(3 773 745)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(2 054 013)	(13 167 129)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(284 047)	(4 716 586)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		(17 617)	10 211
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(61 058)	(396 254)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		991 300	1 448 331
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		23 322 323	20 784 682
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(246 519)	354 706
Zmiana stanu rezerw		309 764	129 950
Zmiana stanu innych zobowiązań		136 135	426 836
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		10 803 934	1 328 005
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		5 147	7 807
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		85 802	95 620
Dywidendy otrzymane	8	5 046	4 926
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		(14 597)	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(589 404)	(552 487)
Inne wydatki inwestycyjne		-	(212)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(508 006)	(444 346)
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		-	500
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych	29	3 497 354	60 000
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		72	67
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		-	(196 140)
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		(1 358 250)	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(3 980 595)	(4 605 077)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(93 616)	(119 501)
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków i od pożyczek podporządkowanych		(59 691)	(84 733)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(1 994 726)	(4 944 884)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		8 301 202	(4 061 225)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(9 649)	30 883
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		4 249 046	8 279 388
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	42	12 540 599	4 249 046

Noty przedstawione na stronach 10 - 188 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**1. Informacje o Grupie mBanku S.A.**

Nazwa jednostki sprawozdawczej lub inne dane identyfikacyjne	mBank S.A.
Wyjaśnienie zmian w nazwie jednostki sprawozdawczej lub innych danych identyfikacyjnych, które nastąpiły od zakończenia poprzedniego okresu sprawozdawczego	n/d
Siedziba jednostki	00-850 Warszawa, ul. Prosta 18
Forma prawna jednostki	spółka akcyjna
Państwo rejestracji	Polska
Adres zarejestrowanego biura jednostki	00-850 Warszawa, ul. Prosta 18
Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	Polska
Opis charakteru oraz podstawowego zakresu działalności jednostki	świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie
Nazwa jednostki dominującej	Commerzbank AG
Nazwa jednostki dominującej najwyższego szczebla grupy	Commerzbank AG

Grupę kapitałową mBanku S.A. („Grupa”, „Grupa mBanku”) stanowią podmioty, nad którymi mBank S.A. („Bank”, „mBank”) sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- strategiczny - akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne piony biznesowe mBanku S.A. (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej oraz pozostałe) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- inny - akcje i udziały spółek nabyte za wierzytelności, powstałe w wyniku ugód i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest mBank S.A. będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Prostej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa Kapitałowa mBanku S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących podmiotów:

mBank S.A. – podmiot dominujący

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyło się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Statucie zmianie uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 075 etatów, a w Grupie 6 738 etatów (31 grudnia 2020 roku: Bank 6 034 etaty; Grupa 6 688 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 7 088 osób, a w Grupie 9 464 osoby (31 grudnia 2020 roku: Bank 7 065 osób; Grupa 9 426 osób).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności mBanku Hipotecznego S.A. jest zapewnienie stabilnego i długoterminowego finansowania Grupy poprzez emisję listów zastawnych. Spółka nie prowadzi samodzielnej działalności kredytowej, lecz wykorzystuje model poolingowy we współpracy z mBankiem. Spółka wykonuje również analizy rynku i świadczy usługi doradcze, adresowane do inwestorów i podmiotów branży nieruchomości komercyjnych.

■ mFaktoring S.A. – podmiot zależny

Spółka prowadzi działalność na rynku polskim w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje krajowe oraz w eksporcie i imporcie. Jest członkiem Polskiego Związku Faktorów oraz Factors Chain International.

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności spółki jest głównie leasing ruchomości, takich jak: maszyny, urządzenia, linie technologiczne, samochody osobowe, samochody ciężarowe oraz dostawcze, ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, autobusy, pojazdy, sprzęt specjalistyczny, statki, samoloty, tabor kolejowy, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy. Szczególne miejsce w ofercie mLeasing dla klientów korporacyjnych zajmuje leasing nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości biurowych, hoteli, magazynów i centrów logistycznych, stacji benzynowych, budynków użyteczności publicznej, infrastruktury komunalnej. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski.

■ Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Spółka prowadzi działalność jako agent ubezpieczeniowy, głównie w zakresie ubezpieczeń przedmiotów leasingu. Bank posiada pośrednio przez mLeasing Sp. z o.o. 100% udziałów w spółce.

■ G-Invest Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest pozostała finansowa działalność usługowa.

Segment Bankowości Detalicznej

■ mFinanse S.A. – podmiot zależny

mFinanse S.A. oferuje produkty mBanku S.A. oraz banków trzecich. Oferta obejmuje kredyty hipoteczne, produkty biznesowe, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe i leasing. Dystrybucja odbywa się na terenie całego kraju w 40 placówkach mFinanse i 149 mKioskach ulokowanych w centrach handlowych.

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)

■ Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)

■ LeaseLink Sp. z o.o. – podmiot zależny

LeaseLink Sp. z o.o. to spółka działająca w obszarze fin-tech w sektorach leasingu przedmiotów niskocennych oraz e-commerce, specjalizująca się w dostarczaniu leasingu jako metody płatności w handlu elektronicznym. Bank posiada pośrednio przez mLeasing Sp. z o.o. 100% udziałów w spółce.

■ mElements S.A. – podmiot zależny

mElements S.A. jest spółką działającą w zakresie budowy rozwiązań dedykowanych dla handlu e-commerce i nowych technologii. Spółka opracowuje i rozwija rozwiązania informatyczne obejmujące rozwiązania API, płatności internetowe i mobilne oraz usługi dedykowane sprzedawcom on-line, między innymi integrator płatności Paynow. W październiku 2019 roku mElements S.A. otrzymała od Komisji Nadzoru Finansowego zgodę na działalność w charakterze Krajowej Instytucji Płatniczej.

Segment Działalności Skarbu i Pozostałej

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

■ Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – podmiot zależny

Fundusz powstał jako wehikuł inwestycyjny w ramach projektu mAccelerator, którego celem jest rozwijanie, a następnie komercjalizacja projektów o wysokim potencjale w dziedzinie nowoczesnych technologii wspierających sektor usług finansowych (fin-tech). Bank posiada 98,04% certyfikatów inwestycyjnych Funduszu, a pozostałe 1,96% stanowi własność udziałowców mniejszościowych. Organem zarządzającym Funduszem jest Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

W dniu 15 lipca 2021 roku mBank S.A. podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz obligacji wyemitowanych przez tę spółkę. Po spełnieniu warunków zawieszających, w dniu 19 lipca 2021 roku Bank sprzedał 100% udziałów w tej spółce oraz wszystkie posiadane przez Bank obligacje wyemitowane przez tę spółkę. W związku z tym począwszy od lipca 2021 roku zaprzestano konsolidacji spółki Tele-Tech Investment Sp. z o.o.

Począwszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji spółki mFinance France S.A., której działalność realizowana była w segmencie „Działalności Skarbu i Pozostałej”. Zaprzestanie konsolidacji wynikało z substytucji opisanej szczegółowo w Nocie 29. W listopadzie 2020 roku rozpoczął się proces likwidacji spółki. W dniu 22 kwietnia 2021 roku Zwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki podjęło decyzję o zakończeniu likwidacji spółki z dniem 22 kwietnia 2021 roku i tym samym o złożeniu wniosku o wykreślenie spółki z francuskiego rejestru przedsiębiorstw.

W dniu 16 grudnia 2020 roku mBank S.A. i Archicom Polska S.A. podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH Development Sp. z o.o.

Informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez spółki działalności znajdują się w Nocie 5 „Segmenty działalności” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące podmioty:

Nazwa podmiotu	31.12.2021		31.12.2020	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
G-Invest Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mElements S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
LeaseLink Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
mFinance France S.A.	-	-	99,998%	-

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. w dniu 1 marca 2022 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zmiany zasad rachunkowości wprowadzonej od początku 2021 roku, dotyczącej ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich. Do końca 2020 roku Grupa ujmowała rezerwy na sprawy sporne zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w odniesieniu zarówno do kredytów aktywnych, jak i kredytów spłaconych. Wobec zmian uwarunkowań, takich jak rosnąca liczba spraw sądowych oraz w przeważającej mierze niekorzystne wyroki sądowe stwierdzające nieważność umowy w całości lub określonych jej zapisów, Grupa spodziewa się, że nie odzyska wszystkich przepływów umownych związanych z tymi kredytami. W związku z tym w odniesieniu do aktywnych kredytów Grupa zaktualizowała swoje szacunki przepływów pieniężnych i skorygowała wartość bilansową brutto tych kredytów zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Ponieważ zmiana oczekiwanych przepływów pieniężnych nie jest związana z ryzykiem kredytowym to nie jest ujmowana jako oczekiwane straty kredytowe. Ujęcie wpływu ryzyka prawnego związanego ze spłaconymi kredytami nie uległo zmianie.

Grupa zmieniła stosowane w tym zakresie zasady rachunkowości zgodnie z MSR 8 w celu zapewnienia użytkownikom sprawozdań finansowych bardziej przydatnych informacji dotyczących wpływu portfela kredytów hipotecznych i kredytów mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz związanego z tym ryzyka prawnego na sytuację finansową, wynik finansowy i przepływy pieniężne Grupy. W opinii Grupy takie podejście zapewnia lepsze odzwierciedlenie wartości kredytów indeksowanych do CHF w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zmienione podejście pozwoli również na większą porównywalność sprawozdań finansowych w całym sektorze finansowym, ponieważ takie podejście księgowe stanowi przeważającą praktykę rynkową w tym zakresie. Zmiany te zostały opisane w Nocie 2.31.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku. Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonego 31 grudnia 2020 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem kontraktów pochodnych, innych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych niespełniających testu SPPI oraz aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak również dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane w wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, to jest ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. dane za rok 2020 były przedmiotem badania biegłego rewidenta.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zarząd w swojej ocenie prawidłowości przyjęcia założenia kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank oraz spółki Grupy rozważył m.in. poniesienie przez Bank oraz Grupę straty netto w 2021 roku w wysokości odpowiednio 1 215 353 tys. zł oraz 1 178 813 tys. zł. Strata ta wynika z ujętych w 2021 roku kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF, co szczegółowo opisano w Nocie 34.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku i Grupy w 2021 roku pozostawała na wysokim i stabilnym poziomie. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Bank i Grupa przestrzegały wszystkich wymogów regulacyjnych, w tym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz płynności. Również wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy, co szczegółowo opisano w Nocie 3.2.6.

W związku z tym na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w ciągu co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Kontrola ta ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawo do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. W przypadku, gdy Grupa nie posiada większości praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, bierze pod uwagę inne fakty i okoliczności ustalając czy sprawuje władzę nad jednostką, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń umownych pomiędzy Grupą a innymi posiadaczami praw głosu, praw wynikających z innych ustaleń umownych, praw głosu posiadanych przez Grupę oraz potencjalnych praw głosu. Jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku co najmniej jednego z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej, Grupa ponownie ocenia czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką. Grupa zaczyna konsolidować jednostkę zależną, kiedy rozpoczyna sprawowanie kontroli nad tą jednostką i zaprzestaje konsolidacji jednostki zależnej, gdy traci kontrolę nad tą jednostką. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Wszelką powiązaną wartość firmy jeżeli jest ujemna, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik innych całkowitych dochodów są przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do wyniku w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to Grupa dokonuje przeklasyfikowania zysku lub straty z kapitału własnego do wyniku (jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z przeszacowania poprzednio ujętą w innych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to Grupa przenosi tę nadwyżkę z przeszacowania bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Udziały nie dające kontroli to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały nie dające kontroli w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany udziału jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, są ujmowane jako transakcje kapitałowe (tj. jako transakcje z właścicielami działającymi w ramach uprawnień właścicieli). W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku gdy jednostka przejmująca dokonała okazynego nabycia, które jest połączeniem przedsięwzięć, w wyniku którego powstaje zysk, na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku. Przed ujęciem zysku z tytułu okazynego nabycia jednostka przejmująca ponownie ocenia, czy poprawnie zidentyfikowała wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania i ujmuje wszelkie dodatkowe aktywa i zobowiązania, które zidentyfikowała w wyniku tego przeglądu. Jednostka przejmująca dokonuje następnie przeglądu procedur stosowanych do określenia wartości, których ujęcie na dzień przejęcia jest wymagane, aby zapewnić, że wycena odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się tzw. metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy.

2.3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do amortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Grupa oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do Koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są w oparciu o amortyzowany koszt (tj. o wartość bilansową brutto skorygowaną o odpisy z tytułu strat kredytowych) i naliczane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające z kontraktu hybrydowego jako całości zawierającego umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów objętych zakresem MSSF 9.

Kwoty naliczone przy pomocy ujemnych stóp procentowych kwalifikowane są odpowiednio do przychodów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą zobowiązań finansowych, oraz do kosztów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą aktywów finansowych.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych, tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.4. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

Etap I – Identyfikacja umowy z klientem:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania praw każdej ze stron dotyczących dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

Etap II – Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej. Grupa w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Grupa identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Grupa dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

Etap III – Określenie ceny transakcyjnej:

Grupa na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

Etap IV – Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

Etap V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy:

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. Dobra zostają przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli. Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Grupę w okresie dłuższym niż 3 miesiące. Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.5.

Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytów rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.5. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi, zgodnie z modelem pięciu kroków opisanym powyżej.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część

kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Grupa dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Grupa nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: „Bankowość Detaliczna”, „Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna”, „Działalność Skarbu i Pozostała” oraz „Walutowe Kredyty Hipoteczne”.

2.7. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody z możliwością reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bez możliwości reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, chyba że w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty lub udostępnienia środków na rachunek kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania składnika aktywów finansowych następuje wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają prawa umowne do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, gdy jednostka przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania składnika aktywów lub w przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa dokonuje nieodwołalnej klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub

ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych Grupa nie wyznaczyła żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W momencie początkowego ujęcia aktywa zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.3), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.13, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej jeśli dotyczą aktywów przeznaczonych do obrotu lub w pozycji zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia aktywów finansowych. Po początkowym ujęciu aktywa te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody i koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w zyskach lub stratach z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane w wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na inne całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych

zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych, dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w innych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Grupa dokonuje rozliczenia ujmowanego dotychczas aktywa finansowego oraz ponownej wyceny zgodnej z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Grupa definiuje taką zmianę warunków która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty sprzed zmiany,
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do okresu finansowania sprzed zmiany,
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałoby ono nastąpić jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu,
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu,
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI,
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance,
- zmiana formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekty wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych traktowane są jako niezwiązane z ryzykiem kredytowym i ujmowane w wyniku z tytułu odsetek. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych starą stopą efektywną, a zaangażowaniem efektywnym kredytu. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczącą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszelkie znaczące modyfikacje ujmowane są jako związane z ryzykiem kredytowym. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w koszyku drugim, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło przesunięcie do koszyka pierwszego, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

W przypadku modyfikacji warunków kontraktowych w wyniku obejmującej cały rynek reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, w tym zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym, gdy:

- zmianie w kontrakcie uległa podstawa określenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy i nowa podstawa została uznana ekonomicznie ekwiwalentną starej podstawie, to taka zmiana jest ujmowana poprzez zmianę efektywnej stopy procentowej;
- zmiany dotyczą innych obszarów, lub nie zostały uznane za ekonomicznie ekwiwalentne, takie zmiany są ujmowane na zasadach ogólnych, w szczególności są oceniane pod kątem znaczącej modyfikacji.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Wartość tego odpisu może zarówno pomniejszać wartość brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Dłużne aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Grupa nie dokonuje przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

2.8. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązania ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.9. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów z tytułu ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSSF 16, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do Koszyków

Logika transferu jest to algorytm klasyfikacji ekspozycji do jednego z czterech Koszyków (ang. Stage): 1, 2, 3, POCI.

- Koszyk 1 zawiera ekspozycje, dla których kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie 12 miesięcy.
- Koszyk 2 zawiera ekspozycje, dla których na datę raportową zidentyfikowano istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia ekspozycji – kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie dożywotnim (ang. lifetime).
- Koszyk 3 zawiera ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości.
- Koszyk POCI zawiera aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad klasyfikacji ekspozycji do Koszyków został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.

Istotne pogorszenie jakości kredytowej

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Odrzucenie założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej

Podejście Grupy do odrzucenia założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej w przypadku wystąpienia $DPD \geq 31$ dni (ang. Rebuttable presumption) polega na wprowadzeniu progów materialności (progów aktywacji) zaległej wobec Grupy kwoty. Kryterium $DPD \geq 31$ dni (jedno z jakościowych kryteriów Logiki Transferu) nie jest brane pod uwagę, w przypadku gdy nie jest spełniony przynajmniej jeden z poniższych warunków:

1. przeterminowana kwota ekspozycji przekracza 400 zł dla ekspozycji detalicznych w oddziale polskim i ekspozycji dłużników Private Banking, rejestrowanych w systemach korporacyjnych, 2500 CZK dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku w Czechach, 100 EUR dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji oraz 2000 zł dla ekspozycji z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej,
2. stosunek przeterminowanej kwoty ekspozycji do całkowitej kwoty ekspozycji bilansowej przekracza 1%.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący istotnego pogorszenia jakości kredytowej został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.1.

Niskie ryzyko kredytowe

Zgodnie z zapisami MSSF 9, Bank wyodrębnia kategorię aktywów z niskim ryzykiem kredytowym (ang. Low Credit Risk, LCR). Aktywa oznaczone jako LCR nie podlegają procesowi identyfikacji przesłanek istotnego pogorszenia jakości kredytowej (jeżeli nie są w statusie default, to znajdują się w Koszyku 1).

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący kryterium niskiego ryzyka kredytowego został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.2.

Utrata wartości

Bank stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (default) we wszystkich obszarach zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym dla celów kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych i wymogu kapitałowego. Podstawą przyjętej definicji default jest definicja niewykonania zobowiązania zawarta w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR").

Przeklasyfikowanie klienta do kategorii default dokonywane jest w przypadku wystąpienia przesłanki utraty wartości. Przeklasyfikowanie co najmniej jednego zobowiązania kredytowego klienta do kategorii default powoduje przeklasyfikowanie wszystkich zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta do kategorii default.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący przesłanek utraty wartości został zamieszczony w Notach 3.3.6.1.3 (należności korporacyjne) oraz 3.3.6.1.4 (należności detaliczne).

Szacowanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanej straty kredytowej odbywa się dla ekspozycji, które na datę raportową są aktywne oraz posiadają niezerowe zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe). Oszacowanie wartości oczekiwanej straty kredytowej odbywa się odrębnie dla bilansowej, jak też pozabilansowej części ekspozycji. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych stosowane jest:

- podejście portfelowe: dotyczy ekspozycji, dla których na datę raportową nie stwierdzono przesłanki utraty wartości oraz ekspozycji z portfela detalicznego ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (z wyłączeniem ekspozycji, dla których stosowane jest podejście indywidualne),
- podejście indywidualne: dotyczy wszystkich ekspozycji korporacyjnych oraz wszystkich ekspozycji klientów Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości, a także w określonych przypadkach ekspozycji mikrofirm detalicznych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący szacowania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.2.

Spisanie należności kredytowej

Spisanie należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części (bankowość korporacyjna) składnika aktywów finansowych.

W przypadku bankowości detalicznej odpisanie wierzytelności może być zrealizowane w sytuacji:

1. braku możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. przedawnienie roszczenia Banku,
 - b. wyłudzenie kredytu uniemożliwiające ustalenie tożsamości dłużnika,
 - c. ograniczenie odpowiedzialności spadkobierców,
 - d. zakwestionowanie wierzytelności przez dłużnika na drodze powództwa sądowego;
2. braku lub wyczerpania możliwości odzysku, w szczególności:
 - a. umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność,
 - b. oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości albo zakończenia postępowania upadłościowego z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - c. uznania wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk,
 - d. ograniczenia odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe.

Przypadki spełniające te kryteria mogą być także objęte procesem portfelowej sprzedaży wierzytelności.

W przypadku bankowości korporacyjnej, odpisywanie wierzytelności jest realizowane w sytuacji:

1. gdy zostały wyczerpane wszelkie możliwości odzysku:
 - a. zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dłużnik został wykreślony z KRS i nie odzyskano całości długu,
 - b. postępowanie upadłościowe zostało umorzone ze względu na brak majątku dłużnika na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
 - c. wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - d. w ramach sądowego postępowania restrukturyzacyjnego zatwierdzono warunki układu zakładające umorzenie części długu,
 - e. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności w związku z brakiem majątku dłużnika,
 - f. uznanie wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk;
2. gdy brak możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego. Zgodnie z decyzją sądu wierzytelność jest umarzana.
 - b. przedawnienie roszczenia Banku.

2.10. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z metodologią opisaną w Nocie 3.3.6 Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania oraz należności od innych banków.

2.12. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos lub sell/buy back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos lub buy/sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru. Z tytułu aktywów będących przedmiotem umów odkupu Bank jest narażony na te same ryzyka, jakie wiążą się z posiadaniem identycznych aktywów nieobjętych transakcjami z przyrzeczeniem odkupu.

Przy zawieraniu transakcji repo lub sell/buy back i reverse repo lub buy/sell back Grupa mBanku S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji repo lub sell/buy back i jako należności w przypadku transakcji typu reverse repo lub buy/sell back wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pożyczonych przez Grupę w transakcjach reverse repo lub buy/sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, a przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy/sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell/buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo lub sell/buy back na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.13. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych wówczas Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.14.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające, nie są klasyfikowane do żadnej z kategorii wymienionych powyżej i podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i) opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku opcji wcześniejszej spłaty, która nie spełnia kryteriów testu umownych charakterystyk przepływów pieniężnych, składnik aktywów finansowych w całości podlega

obowiązkowej klasyfikacji jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; (ii) cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Grupa podjęła decyzję, że będzie kontynuowała stosowanie wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy stosuje się rachunkowość zabezpieczeń pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Grupa stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.3. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza. Zysk lub strata z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej korygują wartość bilansową pozycji zabezpieczanej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy

procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczonego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w innych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaśł albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w innych całkowitych dochodach pozostają w innych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w innych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne niedesygnowane do rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, FX swap, FX forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.14. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej

o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.15. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania z tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmowane są początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmowane są w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.16. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Grupa wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmowane jest w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości oraz gdy istnieją przesłanki na to wskazujące i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia działalności uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się na dzień nabycia dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, nie większych niż segmenty operacyjne zgodnie z MSSF 8 bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązania jednostki przejmowanej.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (1,5-18 lat). Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmowane są jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (1,5-30 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Budynki i budowle	20-40 lat,
Urządzenia techniczne i maszyny	2-15 lat,
Środki transportu	4-5 lat,
Sprzęt informatyczny	2-10 lat,
Inwestycje w obce środki trwałe	5-20 lat nie dłużej niż okres najmu / dzierżawy / leasingu,
Sprzęt biurowy, meble	2-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.18. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne definiuje się jako grunty i budynki utrzymywane w celu uzyskiwania dochodów z najmu lub ze względu na przewidywany wzrost wartości. Do nieruchomości inwestycyjnych zalicza się również aktywa z tytułu prawa do użytkowania spełniające definicje nieruchomości inwestycyjnej zgodnie z MSR 40. W momencie początkowego ujęcia nieruchomość inwestycyjną posiadaną na własność wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji.

W kolejnych wycenach nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Wartość godziwa prawa do użytkowania spełniającego definicje nieruchomości inwestycyjnej nie obejmuje wartości oczekiwanych wpływów pieniężnych z tytułu płatności leasingowych, które wykazywane są oddzielnie w bilansie Banku jako zobowiązanie z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16.

Bieżące przychody i koszty ujmowane są w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. Zmiany wyceny wynikające ze zmian wartości godziwej wykazywane są również w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych rachunku zysków i strat okresu. Na dzień przeklasyfikowania nieruchomości zajmowanej przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych różnicę między wartością bilansową tej nieruchomości określoną zgodnie z MSR 16 lub MSSF 16, a jej wartością godziwą Grupa ujmuje w rachunku zysków lub strat w przypadku zmniejszenia dotychczasowej wartości bilansowej lub odwrócenia uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej nieruchomości, lub w innych całkowitych

dochodach, w przypadku zwiększenia dotychczasowej wartości powyżej kwoty odwróconego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Przy późniejszym zbyciu nieruchomości inwestycyjnej kapitał z aktualizacji wyceny zawarty w kapitale własnym przenosi się do zysków zatrzymanych. Przeniesienie z nadwyżki z aktualizacji wyceny do zysków zatrzymanych odbywa się z pominięciem rachunku zysków i strat.

2.19. Zapasy

Do zapasów zalicza się środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu. Zapasy są prezentowane w pozycji Inne aktywa i wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania stałych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową zapasów ujmuje się jako pozostałe koszty operacyjne w okresie, w którym ujmowane są odnośne przychody, które wykazuje się jako pozostałe przychody operacyjne.

2.20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.21. Odroczony podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu

odroczonego podatku dochodowego". Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczonego podatku dochodowego oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Grupa weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości instrumentów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.22. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Grupę w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Grupy odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.23. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.24. Leasing

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Grupa ponownie ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing tylko wtedy, gdy warunki umowy ulegną zmianie.

Przekazanie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

Grupa mBanku S.A. jako leasingobiorca

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Grupa mBanku jako leasingobiorca stosuje uproszczenia i nie stosuje wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego do 12 miesięcy dla danej klasy bazowego składnika aktywów oraz w odniesieniu do umów leasingowych, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tzn. poniżej 20 000 PLN w odniesieniu do poszczególnych leasingów. W odniesieniu do umów, dla których Grupa stosuje uproszczenia, opłaty leasingowe ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania jest klasyfikowane jako leasing zgodnie z MSSF 16 ze względu na występowanie przyszłych opłat za korzystanie z tego prawa. Grupa przyjęła, że okres leasingu dla tego typu umów to pozostały okres przyznanego prawa od momentu przejścia na MSSF 16.

Grupa ustala okres leasingu dla leasingów nieodwołalnych uwzględniając:

- opcję przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- opcję wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Grupa ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Grupa uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Grupa ponownie ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia albo znaczącej zmiany w okolicznościach, które Grupa jako leasingobiorca kontroluje, oraz które wpływają na to, że można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z opcji, która nie została wcześniej uwzględniona w ustaleniach dotyczących okresu leasingu, lub że nie skorzysta z opcji, która została wcześniej uwzględniona w tych ustaleniach. Grupa aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa jako leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Grupę jako leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Grupę jako leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości, oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Grupa stosuje wymogi w zakresie amortyzacji zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania utracił wartość.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe ujęte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki obejmują na przykład opłaty powiązane z indeksem cen konsumpcyjnych, opłaty powiązane z referencyjną stopą procentową (taką jak LIBOR) lub opłaty, które zmieniają się, aby odzwierciedlić zmiany w stawkach czynszów na wolnym rynku.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych, oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Grupa dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli tę stopę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Grupa jako leasingobiorca szacuje wartość stopy dyskonta, biorąc pod uwagę okres trwania oraz walutę umowy.

Stopy dyskonta obliczone przez Grupę wyniosły:

- dla umów w EUR: 0,02%,
- dla umów w PLN: 1,95%,
- dla umów w USD: 2,93%,
- dla umów w CZK: 2,19%.

Wszystkie aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazane są w rzeczowych aktywach trwałych (Nota 26). Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (Nota 29).

Płatności pieniężne zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z przepływów w ramach działalności finansowej. Opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu ujęte są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej.

Grupa mBanku S.A. jako leasingodawca

W leasingu operacyjnym

Grupa ujmuje opłaty leasingowe z leasingów operacyjnych jako dochód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób. Grupa ujmuje w kosztach poniesione w celu uzyskania dochodów z tytułu leasingu koszty, łącznie z amortyzacją. Grupa dodaje początkowe koszty bezpośrednie poniesione w celu uzyskania leasingu operacyjnego do wartości bilansowej bazowego składnika aktywów i ujmuje te koszty jako koszty poniesione w okresie leasingu na tej samej podstawie co dochody z tytułu leasingu. Sposób amortyzowania

oddanych w leasing składników aktywów podlegających amortyzacji powinien być zgodny ze zwykłymi zasadami amortyzacji przyjętymi przez Grupę w odniesieniu do podobnych aktywów, a odpisy amortyzacyjne powinny być obliczane zgodnie z MSR 16 i MSR 38. W celu określenia czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Grupa stosuje MSR 36.

W leasingu finansowym

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje aktywa oddane w leasing finansowy jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Początkowe koszty bezpośrednie są ujęte w początkowej wycenie inwestycji leasingowej netto oraz zmniejszają kwotę przychodu ujmowanego w okresie leasingu. Grupa ujmuje dochody finansowe przez okres leasingu w systematyczny i racjonalny sposób. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych dochodów finansowych. Grupa stosuje do inwestycji leasingowej netto wymogi w zakresie zaprzestania ujmowania oraz wymogi w zakresie utraty wartości przewidziane w MSSF 9.

2.25. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 Instrumenty Finansowe podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych. Sposób wyceny gwarancji jest zaprezentowany w Nocie 2.10.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Grupa stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w innych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupa ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych” i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Grupa prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku transakcji opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla rozliczanych w środkach pieniężnych, wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie praw do opcji i akcji/praw do udziału we wzroście akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami. Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Grupa na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

Inne świadczenia pracownicze

W mBanku Hipotecznym od września 2012 roku funkcjonuje program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, który traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19. Zarówno część gotówkowa programu jak i część w akcjach fantomowych rozliczana w środkach pieniężnych powiększa koszt danego okresu w korespondencji z zobowiązaniami. Koszty rozpoznawane są w czasie przez cały okres nabywania uprawnień.

2.27. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały przypadające na udziały niekontrolujące, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich umorzenia. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia,
- wyceny do wartości godziwej składników majątku przeklasyfikowanych do nieruchomości inwestycyjnych.

2.28. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy i walutą funkcjonalną Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, uwzględnia się w innych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w innych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujemne się w innych całkowitych dochodach. Natomiast jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujemne się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrotowych,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujemne się jako odrębny składnik innych całkowitych dochodów.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą ujemne się w innych całkowitych dochodach. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujemne się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Działalność leasingowa

W przypadku Grupy mBanku jako leasingobiorcy do rachunku zysków i strat w pozycji wyniku z tytułu wymiany zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote na moment początkowego ujęcia.

W przypadku Grupy mBanku jako leasingodawcy w leasingu finansowym różnice kursowe z wyceny należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

W przypadku Grupy mBanku jako leasingodawcy w leasingu operacyjnym różnice kursowe z wyceny oddanego w leasing składnika aktywów podlegającego leasingowi w walucie obcej na moment początkowego ujęcia, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.29. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmują się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów opisany w Nocie 2.4. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej.

2.30. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują po raz pierwszy w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiany do MSSF 4, Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9	Zmiany do MSSF 4 przedłużają tymczasowe zwolnienie, które pozwala ubezpieczycielowi na odroczenie stosowania MSSF 9 aż do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie. Wydłużenie terminu zapewnia zgodność między datą wygaśnięcia tymczasowego wyłączenia a datą wejścia w życie MSSF 17, który zastępuje MSSF 4.	1 stycznia 2021 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2	<p>Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2 dotyczą sposobu ujęcia modyfikacji aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i zobowiązań z tytułu leasingu, wymogów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń oraz dodatkowych ujawnień informacji zgodnie z MSSF 7, wynikających z wdrożenia ogólnorynkowej reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych.</p> <p>Wprowadzone zmiany wymagają aby w przypadku modyfikacji podstawy naliczania przepływów pieniężnych, która jest ekwiwalentna poprzedniej podstawie i jest efektem wdrożenia reformy, modyfikacja została ujęta tak jakby wynikała ze zmiany zmiennej stopy procentowej. W przypadku rachunkowości zabezpieczeń zmiany pozwalają na kontynuowanie istniejących relacji, które zostały zmodyfikowane w wyniku reformy IBOR, po odpowiednim zmodyfikowaniu dokumentacji relacji zabezpieczającej.</p> <p>Jednostki są także zobowiązane do ujawnienia użytkownikom informacji pozwalających na zrozumienie charakteru i zakresu ryzyk wynikających z reformy IBOR, na które jednostka jest narażona, oraz sposobu w jaki jednostka zarządza tym ryzykiem, a także postępów jednostki we wdrażaniu reformy IBOR.</p> <p>MSSF 4 został również zmieniony w celu nałożenia na ubezpieczycieli, którzy stosują tymczasowe zwolnienie z MSSF 9, wymogu stosowania zmian w rachunkowości w zakresie modyfikacji wymaganych bezpośrednio przez reformę IBOR.</p>	1 stycznia 2021 roku	<p>W 2021 roku Grupa mBanku prowadziła intensywne prace mające na celu wdrożenie reformy referencyjnych wskaźników stóp procentowych. W efekcie tych prac, instrumenty finansowe oparte na stawkach referencyjnych objętych reformą zostały zmodyfikowane poprzez zastąpienie referencyjnych wskaźników stóp procentowych alternatywnymi wskaźnikami referencyjnych stóp procentowych. W celu prawidłowego ujęcia opisywanych powyżej zmian, zgodnie z wymaganiami zmienionych standardów Grupa mBank dokonała oceny ekwiwalentności ekonomicznej wprowadzanych zmian i ujęła je w księgach zgodnie z wynikami tej oceny. Grupa mBank odpowiednio zmodyfikowała również dokumentację relacji zabezpieczających aby odzwierciedlić zmiany wynikające z reformy.</p> <p>Wprowadzone zmiany nie miały istotnego wpływu na wartość bilansową modyfikowanych instrumentów ani na strumień przychodów odsetkowych wynikających z tych instrumentów.</p> <p>Więcej informacji na temat reformy IBOR zamieszczono dalej w tej nodzie</p>

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania
Roczne Zmiany do Standardów 2018-2020	Roczne zmiany do Standardów obejmują zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Finansowych po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty Finansowe, Przykładu Ilustrującego do MSSF 16 Leasing oraz do MSR 41 Rolnictwo. Zmiany do MSSF 9 wyjaśniają jakie opłaty jednostka uwzględni, gdy stosuje „test 10%” na potrzeby oceny usunięcia z bilansu zobowiązania finansowego. Zmiana do MSSF 16 usuwa ilustrację płatności od leasingodawcy dotyczącą ulepszeń w zakresie leasingu.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe: Wpływy przed Planowanym Użyciem	Zmiany do MSR 16 zabraniają jednostce odliczania od kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży składników wytworzonych w trakcie przygotowywania aktywa do zamierzonego użytkowania. Zamiast tego jednostka rozpoznaje takie przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 37 Umowy rodzące obciążenia - Koszty Wykonania Umowy	Zmiany do MSR 37 precyzują koszty, jakie należy uwzględnić przy szacowaniu kosztu wykonania umowy na potrzeby oszacowania czy umowa jest umową rodzącą obciążenia.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 3 Odniesienie do Ram Konceptyjnych	Zmiany do MSSF 3 zastąpiły odniesienia do zasad ramowych poprzez odniesienia do ram koncepcyjnych z 2018 roku. Dodano również wymóg, że w odniesieniu do transakcji i innych zdarzeń objętych zakresem MSR 37 lub KIMSF 21, jednostka przejmująca stosuje MSR 37 lub KIMSF 21 (zamiast ram koncepcyjnych) w celu zidentyfikowania zobowiązań, które zaciągnęła w ramach połączenia jednostek. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami jednostka przejmująca nie rozpoznaje aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiana do MSSF 16, Udogodnienia czynszowe związane z COVID-19 po 30 czerwca 2021 roku	W zmianie do MSSF 16 Udogodnienia czynszowe związane z COVID-19 po 30 czerwca 2021 roku (zmiana z 2021 roku) Rada rozszerzyła o jeden rok możliwość skorzystania z praktycznego wyjątku, który pozwala leasingobiorcom na nieocenianie czy udogodnienia czynszowe, których wystąpienie jest bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19 i które spełniają określone warunki stanowią modyfikację leasingu.	1 kwietnia 2021 roku	Zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe	MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4, w szczególności w zakresie wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych oraz rozpoznawania przychodów i wyniku z kontraktów ubezpieczeniowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe	Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przyznanego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe nie muszą już stosować MSSF 17 do niektórych umów kart kredytowych i podobnych umów oraz pożyczek zapewniających ochronę ubezpieczeniową.	1 czerwca 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy – podatek odroczonej dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających z pojedynczej transakcji	Zmiany do MSR 12 wprowadzają wymóg ujęcia w sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań z tytułu różnic przejściowych także w przypadku transakcji innych niż połączenia jednostek gospodarczych, które w momencie początkowego ujęcia generują dodatnie i ujemne różnice przejściowe o identycznej wartości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe	Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązań jako długoterminowe.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych	Zmianie do MSR 8 wprowadza nową definicję szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 ma na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości	Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w sprawozdaniach finansowych jednostki. Zamiast znaczących zasad rachunkowości zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości, wraz z wyjaśnieniami i przykładami w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe oraz MSSF 9	Zmiana wprowadza opcjonalne udogodnienia umożliwiające zminimalizowanie niedopasowania księgowego pomiędzy aktywami i zobowiązaniami finansowym prezentowanymi w danych porównawczych sprawdzania finansowego podmiotów stosujących MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Reforma wskaźników stóp procentowych

W 2021 roku mBank prowadził intensywne prace mające na celu wdrożenie reformy stawek referencyjnych zainicjowanej przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (rozporządzenie BMR) skutkującej decyzją brytyjskiego urzędu Financial Conduct Authority (FCA) o zaprzestaniu kwotowania lub utracie reprezentatywności przez stawki LIBOR (dalej reforma IBOR). W celu skutecznego wdrożenia zmian wynikających z reformy IBOR, w mBanku już w 2020 roku uruchomiono projekt, w którym biorą udział jednostki organizacyjne mBanku odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, obszary skarbu, bankowość detaliczną i korporacyjną, rynki finansowe, obszar IT, rachunkowość, sprawozdawczość oraz zgodność z prawem. Realizacja projektu jest nadzorowana przez Komitet Sterujący oraz Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami oraz Kapitałem mBanku.

Kluczowe ryzyka, na które narażony jest Bank w związku z reformą IBOR, zidentyfikowane i zarządzane w ramach projektu, to:

- ryzyko związane z brakiem utrwalonych praktyk rynkowych i niepewnością związaną ze sposobem przejścia kontraktów na nowe alternatywne stawki referencyjne, co mogło doprowadzić do niekorzystnej zmiany profilu ryzyka tych kontraktów,
- ryzyko braku współpracy klientów Banku przy wprowadzaniu w umowach zmian wymaganych przez reformę IBOR i w efekcie niepewność dotycząca właściwej podstawy naliczania umownych przepływów pieniężnych po zaprzestaniu publikacji lub utracie reprezentatywności stawek referencyjnych LIBOR,
- ryzyko braku terminowej implementacji wymaganych zmian w systemach IT mBanku co mogłoby uniemożliwić prawidłowe naliczenie odsetek oraz wycen aktywów i pasywów finansowych,

- ryzyka operacyjne związane ze skalą działań wymaganych do aneksowania umów wchodzących w skład portfeli dotkniętych reformą IBOR, w szczególności ryzyka związane ze zmasowanym przetwarzaniem danych osobowych w celu aneksowania kontraktów.

W wyniku prac projektowych Bank zaktualizował i wdrożył zmiany w planie działania na wypadek wystąpienia istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania danego indeksu lub wskaźnika referencyjnego, opracował i rozpoczął proces wprowadzania do umów z klientami klauzul awaryjnych.

Wskutek działania polskich i europejskich regulatorów indeksy WIBOR oraz EURIBOR, zostały zreformowane oraz doprowadzone do zgodności z rozporządzeniem BMR co znacząco zmniejszyło ryzyko związane z reformą w ich zakresie oraz ograniczyło konieczne zmiany do wdrożenia klauzul awaryjnych na wypadek zaprzestania kwotowania tych stawek w przyszłości.

19 stycznia 2021 roku Parlament Europejski dokonał nowelizacji rozporządzenia BMR przyznając Komisji Europejskiej kompetencję do wyznaczenia alternatywnego wskaźnika referencyjnego dla indeksów objętych reformą. Taki wskaźnik z mocy prawa zastępuje wszystkie odniesienia do wskaźnika, który przestaje być publikowany we wszystkich umowach oraz instrumentach finansowych, których zapisy nie przewidują rozwiązań na wypadek trwałego zaprzestania publikowania wskaźnika. W dniu 14 października 2021 roku Komisja Europejska wydała Rozporządzenie wykonawcze (EU) 2021/1847 w sprawie wyznaczenia zamiennika dla niektórych terminów zapadalności stopy LIBOR dla franka szwajcarskiego (CHF LIBOR) wyznaczając urzędowo alternatywną stawkę referencyjną. Decyzja ta znacząco ograniczyła ryzyka związane z zaprzestaniem kwotowań tego indeksu.

W celu ograniczenia ryzyka dla pozostałych indeksów objętych reformą mBank uczestniczy w pracach grup roboczych powołanych przy Związku Banków Polskich oraz korzysta z rozwiązań wypracowanych dla instrumentów pochodnych w ramach konsultacji prowadzonych przez International Swaps and Derivatives Association (ISDA) i inne organizacje międzynarodowe.

W IV kwartale 2021 Bank zintensyfikował działania związane z aneksowaniem umów zawartych z klientami detalicznymi oraz klientami korporacyjnymi, opartych o indeksy, dla których Komisja Europejska nie wyznaczyła wskaźników alternatywnych. Szczególny nacisk, w celu maksymalizacji odsetka zaaneksowanych umów, położono na efektywną i przejrzystą komunikacją wymaganych zmian oraz szkolenia personelu banku przygotowujące do wdrożenia klauzul w relacjach z klientami. W rezultacie na koniec 2021 roku według szacunków Banku ponad 40% umów kredytu hipotecznego opartych o stawkę LIBOR EUR zostało zaaneksowanych poprzez wprowadzenie odpowiednich klauzul.

Ponadto poza pojedynczymi przypadkami wszystkie umowy kredytowe z segmentu korporacyjnego, w których oprocentowanie oparte było o wskaźniki z rodziny LIBOR, zawierają zapisy planu działania na wypadek braku lub zmiany wskaźnika.

W zakresie instrumentów pochodnych opartych na stawkach LIBOR (za wyjątkiem LIBOR USD) Bank dokonał konwersji instrumentów pochodnych rozliczanych przez centralne izby rozliczeniowe na instrumenty oparte na alternatywnych stawkach referencyjnych, a w przypadku instrumentów nierozliczanych centralnie – zgodnie z metodologią wypracowaną w drodze konsultacji rynkowych przez ISDA.

Bank dostosował także modele ryzyka do nowych stawek referencyjnych oraz wdrożył zmiany w systemach IT mające na celu prawidłową obsługę nowych stawek referencyjnych oraz istotnych biznesowo produktów i instrumentów na nich opartych. Ze względu na złożoność systemów IT prace nad sfinalizowaniem prac w obszarze IT będą kontynuowane także w 2022 roku.

W rezultacie podjętych działań na koniec 2021 roku Grupa znacząco ograniczyła opisane powyżej ryzyka związane z reformą IBOR.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Grupy na dzień 31 grudnia 2021 roku na istotne rodzaje stóp procentowych będących przedmiotem wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych, których przejście na alternatywne stawki referencyjne nie zostało jeszcze dokonane.

(w mln zł)	Aktywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Pasywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Instrumenty pochodne w wartości nominalnej jako wartość netto z tytułu należności i zobowiązań dla transakcji pochodnych
EUR LIBOR	2 996	18	-
USD LIBOR	1 098	4	108
CHF LIBOR	12 194	1 779	(8 804)
GBP LIBOR	70	-	-
JPY LIBOR	5	-	-
Pozostałe	3	-	-

W związku z tym, że stawki WIBOR, EURIBOR, PRIBOR zostały uznane za zgodne z rozporządzeniem BMR, ekspozycje oparte o te stawki nie są prezentowane w powyższej tabeli na dzień 31 grudnia 2021 roku. Jeśli w przyszłości okaże się, że stawki te przestaną spełniać wymogi rozporządzenia BMR, mBank uruchomi odpowiednie procedury przewidziane w takim przypadku przez plan działania.

Wykazane w tabeli kwoty dotyczące aktywów, pasywów oraz instrumentów pochodnych opartych o stawki CHF LIBOR stanowią ekspozycje, które po zakończeniu trwającego okresu odsetkowego, do końca I kwartału 2022 wygasną lub przejdą na stawkę SARON Compound skorygowaną o odpowiedni dla danego tenoru spread zgodnie z powołanym wyżej rozporządzeniem wykonawczym Komisji Europejskiej z 14 października 2021 roku albo na inną stawkę zgodnie z zapisami umów.

W przypadku umów opartych o LIBOR USD, dotyczących zarówno kredytów jak i instrumentów pochodnych, mBank będzie kontynuował działania mające na celu wprowadzenie do umów z klientami klauzul ciągłości oraz wprowadzenie na ich podstawie wskaźnika alternatywnego. Biorąc jednak pod uwagę ograniczoną ekspozycję Banku oraz to, że na koniec 2021 roku do umów kredytów korporacyjnych wprowadzono już odpowiednie klauzule, Grupa nie identyfikuje istotnego ryzyka związanego z tym procesem.

W przypadku umów opartych o indeksy LIBOR EUR, około połowa ekspozycji zostanie skonwertowana na ekspozycje oparte o indeks EURIBOR w I kwartale 2022 roku. W pozostałych przypadkach, gdzie klienci nie odpowiedzieli lub odmówili podpisania aneksu wprowadzającego alternatywną stawkę referencyjną, odsetki będą naliczane w oparciu o stawkę z ostatniego okresu odsetkowego. Bank nie wyklucza możliwości podpisania odpowiedniego aneksu w późniejszym terminie z inicjatywy klienta.

mBank nie posiada w aktualnej ofercie produktów opartych na wskaźnikach niezgodnych z rozporządzeniem BMR.

Wpływ reformy IBOR na rachunkowość zabezpieczeń opisany jest w Nocie 20.

2.31. Dane porównawcze

- Wpływ ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich

Począwszy od 2021 roku Grupa zmieniła zasady rachunkowości dotyczące ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich. Do końca 2020 roku Grupa ujmowała rezerwy na sprawy sporne zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w odniesieniu zarówno do kredytów aktywnych, jak i kredytów spłaconych. Wobec zmian uwarunkowań, takich jak rosnąca liczba spraw sądowych oraz w przeważającej mierze niekorzystne wyroki sądowe stwierdzające nieważność umowy w całości lub określonych jej zapisów, Grupa spodziewa się, że nie odzyska wszystkich przepływów umownych związanych z tymi kredytami. W związku z tym w odniesieniu do aktywnych kredytów Grupa zaktualizowała swoje szacunki przepływów pieniężnych i skorygowała wartość bilansową brutto tych kredytów zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Ponieważ zmiana oczekiwanych przepływów pieniężnych nie jest związana z ryzykiem kredytowym to nie jest ona ujmowana jako oczekiwane straty kredytowe. Dane porównawcze na dzień 1 stycznia 2020 roku i 31 grudnia 2020 roku oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku zostały odpowiednio przekształcone. Ujęcie wpływu ryzyka prawnego związanego ze spłaconymi kredytami nie uległo zmianie.

Powyższe zmiany nie miały wpływu na poziomy kapitałów oraz na rachunki zysków i strat Grupy w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych. Dane dotyczące współczynników wypłacalności dla okresów porównawczych nie podlegały przekształceniu.

Wpływ wprowadzonych korekt na prezentowane dane porównawcze przedstawiają poniższe zestawienia.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Przekształcenia w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2020 roku

AKTYWA	01.01.2020 przed korektą	korekta	01.01.2020 po korekcie
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	118 779 885	(367 555)	118 412 330
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	11 234 873	-	11 234 873
<i>Należności od banków</i>	4 341 758	-	4 341 758
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	103 203 254	(367 555)	102 835 699
Pozostałe pozycje aktywów	39 940 698	-	39 940 698
AKTYWA RAZEM	158 720 583	(367 555)	158 353 028
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	01.01.2020 przed korektą	korekta	01.01.2020 po korekcie
Rezerwy	739 296	(367 555)	371 741
Pozostałe pozycje zobowiązań	141 827 982	-	141 827 982
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	142 567 278	(367 555)	142 199 723
KAPITAŁY RAZEM	16 153 305	-	16 153 305
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	158 720 583	(367 555)	158 353 028

Przekształcenia w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku

AKTYWA	31.12.2020 przed korektą	korekta	31.12.2020 po korekcie
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	131 444 579	(1 264 677)	130 179 902
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	15 952 501	-	15 952 501
<i>Należności od banków</i>	7 354 268	-	7 354 268
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	108 137 810	(1 264 677)	106 873 133
Pozostałe pozycje aktywów	48 691 715	-	48 691 715
AKTYWA RAZEM	180 136 294	(1 264 677)	178 871 617
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	31.12.2020 przed korektą	korekta	31.12.2020 po korekcie
Rezerwy	1 766 368	(1 264 677)	501 691
Pozostałe pozycje zobowiązań	161 694 859	-	161 694 859
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	163 461 227	(1 264 677)	162 196 550
KAPITAŁY RAZEM	16 675 067	-	16 675 067
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	180 136 294	(1 264 677)	178 871 617

Przekształcenia w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020 przed korektą	korekta	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020 po korekcie
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	609 731	-	609 731
Korekty, w tym:	718 274	-	718 274
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	(4 670 867)	897 122	(3 773 745)
Zmiana stanu rezerw	1 027 072	(897 122)	129 950
Pozostałe korekty	4 362 069	-	4 362 069
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 328 005	-	1 328 005
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(444 346)	-	(444 346)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(4 944 884)	-	(4 944 884)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	(4 061 225)	-	(4 061 225)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	30 883	-	30 883
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	8 279 388	-	8 279 388
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	4 249 046	-	4 249 046

Powyżej opisane zmiany danych porównawczych zostały uwzględnione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

3. Zarządzanie ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, politykę oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Grupy skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2021 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Grupa podejmuje na bieżąco kroki zmierzające do osiągnięcia pełnej zgodności z wymogami regulacyjnymi w zakresie zarządzania ryzykiem.

Pakiet regulacji CRR/CRD IV

Grupa wdrożyła zmiany do pakietu regulacji CRR/CRD IV, w szczególności dostosowała się do przepisów:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do podmiotów zwolnionych, finansowych spółek holdingowych, finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej, wynagrodzeń, środków i uprawnień nadzorczych oraz środków ochrony kapitału,

z których większość miała zastosowanie od 28 czerwca 2021 roku.

Zakończono także prace w zakresie transpozycji przepisów dyrektywy do przepisów prawa polskiego w ramach zmiany Ustawy Prawo bankowe oraz innych ustaw, a także aktów wykonawczych.

Grupa na bieżąco dostosowuje także swoje procesy i systemy w zakresie zmian dotyczących raportowania obowiązkowego oraz ujawnień III filara.

Zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego

Grupa monitoruje także zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, w szczególności te związane z przeglądem oraz rewizją metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych (tzw. Basel IV). W dniu 27 października 2021 roku Komisja Europejska przyjęła projekt nowelizacji unijnych przepisów bankowych (CRR/CRD IV), której celem jest wdrożenie zaktualizowanych standardów bazylejskich, przede wszystkim w odniesieniu do kalkulacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka. Nowe wymagania miałyby obowiązywać od 2025 roku.

Grupa analizuje projektowane zmiany regulacyjne oraz ocenia ich wpływ, przygotowując się do ich wdrożenia. Śledzi także prace legislacyjne w tym zakresie, bowiem opublikowany projekt zmian nie został jeszcze finalnie zatwierdzony w UE i może się jeszcze zmieniać w trakcie prac legislacyjnych.

Dyrektywa BRRD2

Do polskiego porządku prawnego zostały przetransponowane przepisy dyrektywy BRRD2 (dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/879 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2014/59/UE w odniesieniu do zdolności do pokrycia strat i dokapitalizowania instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz dyrektywę 98/26/WE) w ramach zmiany Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw. Wspomniane akty prawne wprowadziły zmiany w zakresie zasad wyliczania i utrzymywania wymogu MREL. To z kolei spowodowało konieczność modyfikacji dotychczasowego podejścia Funduszu do wyznaczania wymogu MREL dla banków. Pierwszy wiążący śródkresowy cel MREL powinien zostać spełniony przez Grupę oraz Bank do 31 grudnia 2021 roku, natomiast docelowy – do 31 grudnia 2023 roku.

Modele AIRB

W latach 2016 - 2021 Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) w ramach inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:

- projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB - Assessment Methodology),
- wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
- wytyczne dotyczące estymacji parametru LGD dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz standard dotyczący szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB,
- wytyczne dotyczące ograniczania ryzyka kredytowego dla instytucji stosujących metodę IRB z wykorzystaniem własnych oszacowań LGD,
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/598 z dnia 14 grudnia 2020 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących przypisywania wag ryzyka ekspozycjom związanym z kredytowaniem specjalistycznym.

Bank w czerwcu 2021 roku złożył do organów nadzoru bankowego wniosek o zgodę na wprowadzenie zmian znacznych we wszystkich modelach parametrów PD, CCF i LGD w portfelach objętych metodą AIRB. Wdrożenie modeli AIRB dostosowanych do powyższych wytycznych planowane jest na 2022 rok, bezpośrednio po uzyskaniu zgody organów nadzoru bankowego.

Grupa zakończyła prace nad dostosowaniem modelu dla portfela CRE do Rozporządzenia 2021/598, które wchodzi w życie w kwietniu 2022 roku. W ramach tego procesu Bank w lutym 2022 roku złożył do organów nadzoru bankowego materiał informacyjny adresujący dostosowanie modelu. Zmiana modelu nie jest klasyfikowana jako znaczna według kryteriów określonych w RTS 529/2014.

Rekomendacje KNF

W celu aktualizacji dobrych praktyk, jakie obowiązują banki, w tym również w kontekście nowych zaleceń i wymagań definiowanych przez europejskie organy nadzoru, uwzględniając rozwiązania regulacyjne oraz praktyki stosowane w innych państwach, UKNF prowadzi regularnie prace nad aktualizacją rekomendacji, które kierowane są do banków.

W 2021 roku UKNF prowadził prace nad aktualizacją:

- Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Prace nad nowelizacją zostały tymczasowo wstrzymane;
- Rekomendacji A dotyczącej zarządzania przez banki ryzykiem związanym z działalnością na instrumentach pochodnych, która zastąpi obecnie obowiązującą Rekomendację A z 2010 roku. Trwają konsultacje z sektorem bankowym dotyczące tej aktualizacji.

W 2021 roku KNF wydał zaktualizowaną Rekomendację R dotyczącą zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. Rekomendacja R weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku. Prace nad wdrożeniem wymagań Rekomendacji R, Grupa kontynuuje w 2022 roku. Najważniejsze zmiany wynikające z wdrożenia Rekomendacji R w obszarze definicji default i oczekiwanych strat kredytowych opisane zostały w Nocie 3.3.6.2.4.

Reforma IBOR

Grupa prowadzi prace projektowe mające na celu przygotowanie się do zakomunikowanego w dniu 5 marca 2021 roku przez brytyjski organ nadzoru Financial Conduct Authority (FCA) zaprzestania opracowywania stóp referencyjnych LIBOR. Bank wykorzystuje te wskaźniki zarówno w produktach oferowanych klientom detalicznym, klientom korporacyjnym oraz w transakcjach rynków finansowych. Jednocześnie Grupa kontynuuje prace projektowe dotyczące dalszych zmian w zakresie publikacji lub zmiany zasad kalkulacji innych wskaźników referencyjnych wykorzystywanych w produktach i instrumentach finansowych. Dodatkowe informacje dotyczące wpływu reformy IBOR przedstawiono w Nocie 2.30 i Nocie 20.

Wytyczne i standardy EUNB dotyczące ryzyka stopy procentowej portfela bankowego

W grudniu 2021 roku EUNB rozpoczął konsultacje dotyczące trzech dokumentów w zakresie ryzyka stopy procentowej portfela bankowego:

- projekt wytycznych w sprawie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej oraz ryzyka spreadu kredytowego wynikającego z działalności w ramach portfela bankowego (CSRBB),
- projekt standardu w sprawie standardowego podejścia dotyczącego ryzyka stopy procentowej księgi bankowej,
- projekt standardu w sprawie nadzorczych testów odstających dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Wskazane regulacje zawierają szczegółowe przepisy i wymagania w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej portfela bankowego, które będą obowiązywać banki w kontekście zmiany przepisów, która miała miejsce w CRD IV w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej portfela bankowego. Trwają konsultacje z sektorem bankowym w tym zakresie.

Regulacje w obszarze zrównoważonego rozwoju

Od 18 czerwca 2020 roku obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, tzw. Rozporządzenie w sprawie Taksonomii UE. Rozporządzenie to jest kluczowym elementem europejskiego planu działania tzw. Zielonego Ładu na rzecz finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Plan ma przekierować przepływy kapitału na zrównoważone inwestycje i zapewnić przejrzystości rynku. Taksonomia wprowadza jednolity unijny system klasyfikacji działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. Jest narzędziem, mającym wspierać przedsiębiorców i inwestorów w zrównoważonych decyzjach inwestycyjnych. W dniu 4 czerwca 2021 roku Komisja UE wydała rozporządzenie delegowane 2021/2139 ustanawiające techniczne kryteria kwalifikacji zrównoważonych działalności gospodarczych wnoszących istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu.

Aktem precyzującym zapisy Artykułu 8 Taksonomii jest rozporządzenie delegowane nr 2021/2178 Komisji UE z dnia 6 lipca 2021 roku, które dokładnie definiuje zakres informacji na temat zrównoważonej działalności gospodarczej ujawnianych przez duże przedsiębiorstwa niefinansowe i instytucje kredytowe. Określa ono szczegółowo treść i sposób prezentacji ujawnianych informacji oraz terminy obowiązkowych ujawnień. Akt ustanawia okres przejściowy (od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku) dla instytucji finansowych w zakresie ujawnianych informacji. W okresie przejściowym instytucje finansowe ujawniają wyłącznie informację na temat ekspozycji klasyfikującej się do taksonomii.

Od 10 marca 2021 roku obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (SFDR). Rozporządzenie definiuje zakres ujawnień, w tym m.in. informacje na temat:

- przyjętej strategii dotyczącej ryzyk związanych ze zrównoważonym rozwojem dla decyzji inwestycyjnych,
- negatywnego wpływu decyzji inwestycyjnych na czynniki zrównoważonego rozwoju,
- sposobu zapewniania spójności polityki wynagrodzeń z wprowadzaniem do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju.

W czerwcu 2021 roku EUNB opublikował raport na temat zarządzania ryzykami w obszarze środowiska, spraw społecznych i zasad zarządzania (ESG) oraz nadzoru nad nimi dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Dokument przedstawia:

- wspólną definicję ryzyk związanych z ESG,
- przegląd metod oceny, które są niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem,
- rekomendacje związane z ujmowaniem ryzyk związanych z ESG w strategii biznesowej, w zasadach zarządzania Bankiem i w procesie zarządzania ryzykiem.

Szczegółowe informacje na temat sposobu zaadresowania zagadnień z obszaru zrównoważonego rozwoju w mBanku S.A. zostały opisane w Rozdziale 12 Sprawozdania z działalności Zarządu mBanku S.A. za 2021 rok.

3.2. Zasady zarządzania ryzykiem

W 2021 roku, w związku z utrzymującą się pandemią COVID-19 i jej wpływem na sytuację gospodarczą, Grupa monitorowała jej rozwój i na bieżąco dostosowywała polityki i procesy zarządzania ryzykiem. Szczególnie dotyczy to ryzyka kredytowego.

W pionie bankowości korporacyjnej Bank na bieżąco dostosowywał politykę ryzyka kredytowego oraz proces zarządzania ryzykiem kredytowym do sytuacji gospodarczej, uwzględniając skutki pandemii koronawirusa.

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem jest uwzględnianie wpływu rozwoju działalności kredytowej Grupy na środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny, a w szczególności wprowadzenie kwestii ESG do procesów i polityk ryzyka kredytowego. Ocena ryzyka ESG jest jednym z elementów oceny ryzyka kredytowego klienta. W przypadku zidentyfikowania wysokiego ryzyka ESG, bank przeprowadza pogłębioną analizę modelu biznesowego klienta, ocenia wpływ tego ryzyka na wyniki finansowe klienta i jego zdolność do regulowania przyszłych zobowiązań, ocenia także wpływ ryzyka ESG klienta na ryzyko reputacji Grupy. Wynik analizy ryzyka ESG jest uwzględniany przy podejmowaniu decyzji kredytowej o udzieleniu finansowania oraz corocznie przy odnowieniu PD-ratingu klienta.

W obszarze detalicznym zarówno w segmencie hipotecznym jak i konsumpcyjnym, Bank dostosował obecną politykę do sytuacji epidemicznej i spodziewanego pogorszenia sytuacji gospodarczej. W ramach zmian w polityce kredytowej Bank bierze pod uwagę najistotniejsze ryzyka:

- spadek obrotów na rachunkach,
- wzrost stopy bezrobocia,
- trwałe lub czasowe pogorszenie się sytuacji gospodarczej w branżach, szczególnie narażonych w ocenie Banku na negatywne skutki pandemii.

Dodatkowo w segmencie hipotecznym Bank uwzględnia potencjalne obniżenie wynagrodzeń kredytobiorców.

W związku z przejściem na tryb pracy zdalnej przez większość pracowników, Grupa stale monitorowała, poprzez narzędzia ryzyka operacyjnego, procesy funkcjonujące w czasie pandemii oraz definiowała plany naprawcze mające na celu udoskonalenie metod pracy wykonywanej w tym trybie.

3.2.1. Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano zgodnie ze schematem trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi Biznes (linie biznesowe), którego zadaniem jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem, Bezpieczeństwo oraz funkcja Compliance, tworzy ramy i wytyczne dla zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspiera i nadzoruje Biznes w ich wdrażaniu oraz niezależnie analizuje i ocenia ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecią linią obrony jest Audyt Wewnętrzny dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

3.2.2. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza nadzoruje działalność Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykiem. W szczególności Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku i nadzoruje jej realizację.

Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej sprawuje stały nadzór nad ryzykiem. W szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem. W szczególności Zarząd określa i wdraża Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Jest także odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich

spójność ze Strategią. Zarząd ustanawia strukturę organizacyjną Banku oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym, dbając o właściwy podział ról w zarządzaniu ryzykiem. Ponadto odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii, polityk i procedur, które dotyczą systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO) odpowiada za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania dotyczącego wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

Komitety:

- **Komitety Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku**, tj. Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD), Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK) oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) są platformą podejmowania decyzji oraz dialogu między jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w mBanku, jak również między Bankiem a spółkami Grupy. W szczególności Komitety podejmują decyzje oraz wydają rekomendacje, które dotyczą m.in.: polityk ryzyka, procesów i narzędzi oceny ryzyka, systemu limitów ryzyka, oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów oraz zatwierdzania wprowadzania nowych produktów do oferty.
- **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc w tym zakresie funkcję informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną.
- **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem** jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu i kapitału oraz za alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk. Jego celem jest optymalizacja wyniku finansowego, a także kształtowanie i alokowanie kapitału w sposób zapewniający maksymalizację zwrotu na kapitale Grupy mBanku.
- **Komitet Zrównoważonego Rozwoju Grupy mBanku** jest platformą podejmowania decyzji i wydawania rekomendacji oraz dialogu w zakresie zrównoważonego rozwoju. Komitet kształtuje, promuje i monitoruje zrównoważony rozwój w Grupie.
- **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku, poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. W ramach funkcjonowania Banku Komitet podejmuje decyzje kredytowe, a także decyzje dotyczące między innymi konwersji długu na akcje, udziały oraz przejęcia nieruchomości w zamian za długi.
- **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie kontroli i zarządzanie ryzykiem (między innymi rynkowym, kredytowym, reputacyjnym, operacyjnym) transakcji Biura Maklerskiego oraz podejmowanie decyzji dotyczących realizacji tych transakcji.
- **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** między innymi wydaje rekomendacje w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

3.2.3. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego i płynności (ICAAP/ILAAP)

Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności.

Proces ICAAP obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego i regulacyjnego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,

- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności płynności (ILAAP, ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu ciągłości działania Banku i Grupy przez zapewnienie odpowiedniej pozycji płynnościowej i finansowej. Proces ILAAP obejmuje między innymi:

- inwentaryzację ryzyka płynności i finansowania w działalności Grupy,
- kalkulację miar płynności, w tym modelowanie wybranych produktów bankowych,
- planowanie bilansu i ustalanie limitów zgodnych z apetytem na ryzyko,
- zarządzanie uwzględniające testy warunków skrajnych, miary ryzyka, plan awaryjny, wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI), wskaźniki recovery (RI) oraz monitorowanie limitów,
- przegląd i ocenę procesu,
- system Ceny Transferowej Funduszy (FTP),
- walidację modeli.

Procesy ICAAP i ILAAP podlegają regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku. Przeglądy tych procesów nadzoruje Rada Nadzorcza Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania, aby zapewnić, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii Grupy mBanku. W tym celu w Grupie mBanku przeprowadzany jest corocznie proces identyfikacji i oceny istotności ryzyka. Wszystkie istotne rodzaje ryzyka są uwzględniane w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku, w szczególności w procesie zarządzania zdolnością absorpcji ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne), ryzyko płynności, ryzyko braku zgodności, ryzyko reputacji, ryzyko modeli, ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni), ryzyko podatkowe oraz ryzyko portfela kredytów w walutach obcych.

3.2.4. Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Grupa jest skłonna i zdolna zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Apetyt na ryzyko jest ustalony z uwzględnieniem dostępnych zasobów na pokrycie ryzyka, określonych na podstawie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich. Ma to zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, tak aby możliwe było utrzymanie zdolności do absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych. Aby wyznaczyć odpowiednią wielkość bufora płynności ustanowiony został minimalny poziom wskaźnika LCR powyżej wymogu regulacyjnego.

Apetyt na ryzyko Grupy mBanku uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku wewnętrznych dyskusji o apetycie na ryzyko określone są docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufory płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach) zgodnie z zasadami ICAAP,
- przestrzeganie celów wewnętrznych określonych powyżej poziomu regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy zgodnie z zasadami ILAAP.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitów ryzyka

Aby zapewnić efektywną alokację apetytu na ryzyko Grupa mBanku wdrożyła system limitów ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Grupy stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.2.5. Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku i Grupy. Pozwalają one ocenić odporność Grupy w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Grupy.

W ramach ICAAP Grupa przeprowadza testy warunków skrajnych z wykorzystaniem różnych scenariuszy, między innymi scenariuszy historycznych, scenariuszy makroekonomicznych dla pogarszającej się koniunktury gospodarczej, scenariuszy, które uwzględniają zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, w kontekście specyficznych koncentracji ryzyka w Banku i Grupie. Analizy takie uwzględniają różne poziomy dotkliwości scenariuszy, które charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa ich realizacji.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują negatywne zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku oraz Grupy.

Dla Banku i Grupy przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku i Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka Grupy.

3.2.6. Wyniki finansowe mBanku oraz Grupy mBanku w kontekście wymogów regulacyjnych

Grupa monitoruje wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału, rentowności i jakości aktywów zgodnie z zasadami opisanymi w Planie naprawy dla Grupy mBanku.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2015/02) w sprawie minimalnego wykazu jakościowych i ilościowych wskaźników planu naprawy, wskaźniki rentowności powinny umożliwiać wychwycenie aspektów związanych z dochodem instytucji, które mogłyby prowadzić do szybkiego pogorszenia pozycji finansowej instytucji w wyniku obniżonych zysków zatrzymanych (lub strat) mających wpływ na fundusze własne instytucji.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Grupy w 2021 roku pozostawała na wysokim i stabilnym poziomie. Wynik za 2021 rok został ukształtowany przez zdarzenia nadzwyczajne, niezależne od podstawowej działalności Grupy, tj. ujęcie w 2021 roku kosztów ryzyka prawnego związanych z portfelem kredytów walutowych w wysokości 2 758 079 tys. zł.

Należy podkreślić, że pomimo skonsolidowanej straty netto w 2021 roku w wysokości 1 178 813 tys. zł, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów naprawy, w szczególności art. 142 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, przesłanka odnosząca się do istotnie pogorszającej się sytuacji finansowej Banku oraz Grupy nie została spełniona.

Wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy.

3.3. Ryzyko kredytowe

3.3.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniając koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Grupa stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym, w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy (KKG).

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z wewnątrznie przyjętymi zasadami. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (w standardowych przypadkach dokonywana wewnętrznie, w pozostałych polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz).

3.3.2. Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenie. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalone osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.3.3. Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych

Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Grupie realnej możliwości zwrotu należności. Grupa, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Grupa przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta.

Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- gwarancje i poręczenia,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie (innych niż środki transportu) ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. W wybranych przypadkach najbardziej płynnych mieszkań w segmencie detalicznym wycena dokonywana jest automatycznie na podstawie historycznych wartości transakcji.

Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi. Częstotliwość monitoringu wynika z regulacji wewnętrznych i zależy od rodzaju monitorowanego zabezpieczenia.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia, tzw. MRV (ang. Most Realistic Value), wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PSW (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PSW równe jest zero.

mBank posiada dedykowaną politykę dotyczącą zabezpieczeń w obszarze bankowości korporacyjnej. Najważniejsze jej elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi

mBank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane umowy ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta lub mBank zgodnie z podpisanymi umowami zabezpieczającymi. Jednocześnie wspomniane umowy ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy ekspozycja z tytułu otwartych transakcji pochodnych zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy mBanku

Spółki Grupy mBanku akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obarczonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności, rodzaju oferowanych produktów i ryzyka transakcji.

mBank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez Bank zakładzie ubezpieczeniowym.

mFactoring akceptuje jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez mBank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów.

mLeasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do katalogu zabezpieczeń stosowanych w mBanku. Spółka akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste: poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, przystąpienia i przejęcia długu, jak i rzeczowe: hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i cesje praw z polis ubezpieczeniowych oraz kaucje. Spółka zarządza ryzykiem wartości resztowej poprzez określanie jej w oparciu o prognozy Eurotax Glass's Forecast. Kalkulacje wartości resztowej uwzględniają przedmiot, okres leasingu, szacowany przebieg, szacowany stan pojazdu po okresie leasingu. Przy wartości resztowej uwzględniane są również takie czynniki jak doposażenie, kolor oraz rok produkcji (jeśli pojazd został wyprodukowany w latach wcześniejszych niż rok przekazania w leasing). Otrzymana wartość jest obniżana o współczynnik bezpieczeństwa tak by pokryć ryzyka związane faktem, że użytkownik pojazdu

nie jest jednocześnie jego właścicielem, czyli pojazd jest przedmiotem wynajmu długoterminowego. Na końcowym etapie kalkulacja wartości resztovej jest weryfikowana z cenami obserwowanymi na rynku używanych samochodów i zatwierdzana przez autoryzowany personel. W trakcie trwania umowy, w przypadku, gdy dla okresów półrocznych, licząc od daty przekazania pojazdu, proporcjonalny przebieg pojazdu różni się od ustalonego przez strony o więcej niż 10%, finansującemu przysługuje prawo do rekalkulacji wysokości rat wynagrodzenia w oparciu o nowy przewidywany przebieg pojazdu. Po zakończeniu umowy spółka rozlicza ewentualne zużycie ponadnormatywne oraz ewentualny nadprzebieg poprzez stosowanie dodatkowych opłat.

3.3.4. System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze bankowości korporacyjnej jest system ratingowy, oparty na następujących podstawowych elementach:

- rating dłużnika (PD-rating) - określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania,
- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji bez przesłanki niewykonania zobowiązania (w przypadku niewykonania zobowiązania odzyski są ustalane metodą indywidualną). Model składa się z komponentów: odzysku z części niezabezpieczonej (oparty na czynnikach ze sprawozdania finansowego, charakterystykach ekspozycji oraz klienta) oraz odzysku z części zabezpieczonej (oparty na czynnikach związanych z przedmiotem zabezpieczenia),
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi są model współczynnika konwersji kredytowej CCF oraz komponent zużycia limitu. Komponenty oparte są o czynniki kontraktowe oraz klienckie,
- rating kredytowy (EL-rating) - określający oczekiwaną stratę (EL) i biorący pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów, tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2				3	4				5	6	7	8	
PD rating	1,0 – 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 – 2,6	2,8	3	3,2 – 3,4	3,6 – 3,8	4	4,2 – 4,6	4,8	5	5,2 – 5,8	Brak ratingu	6,1 – 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C	Nie dotyczy	D
	Stopień inwestycyjny								Stopień subinwestycyjny				Stopień nieinwestycyjny					Default

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. Finalny poziom straty określany jest na podstawie integracji trzech komponentów:
 - poziom odzysku dla przypadków uzdrowionych (oparty na średnich osiągniętych poziomach odzysku dla przypadków uzdrowionych),
 - poziom odzysku dla przypadków nieuzdrowionych (oparty na czynnikach kontraktowych, dotyczących relacji klienta z kontraktem oraz charakterystykę zabezpieczenia),
 - prawdopodobieństwo uzdrowienia (oparte na czynnikach socjo-demograficznych oraz pełnej strukturze produktowej właściciela kontraktu).

Szacowanie poziomu straty LGD przebiega w homogenicznych segmentach uwzględniających typ produktu oraz rodzaj zabezpieczenia. Funkcjonują oddzielne modele dla przypadków charakteryzujących oraz nie charakteryzujących się niewykonaniem zobowiązań;

- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi jest model współczynnika konwersji kredytowej CCF, komponent zużycia limitu oraz przedpłat. Komponenty oparte są na czynnikach kontraktowych oraz klienckich;
- model parametru PD (określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty scoringowe:
 - aplikacyjne (oparte na czynnikach: socjo-demograficznych, opisujących charakterystykę prowadzonej działalności gospodarczej oraz związanych ze specyfiką posiadanych/wnioskowanych produktów kredytowych),
 - behawioralne (oparte na informacjach dotyczących historii relacji kredytowej i depozytowej z Bankiem),
 - biurowe (bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej dotyczących relacji i sposobu obsługi przez klienta zobowiązań posiadanych poza Bankiem).

Wszystkie spółki Grupy mBanku, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym na systemach ratingowych stosowanych przez Grupę mBanku. Zastosowany system ratingowy wynika z charakteru prowadzonej działalności, przy czym spółka faktoringowa i leasingowa używają ratingu dłużnika (PD-rating), zaś leasingowa dodatkowo ratingu kredytowego (EL-rating). W przypadku kredytów hipotecznych i leasingu nieruchomości stosowany jest rating oparty na miarach nadzorczych (slotting approach).

3.3.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku oraz w spółkach Grupy (mLeasing, mBank Hipoteczny), w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli między innymi w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w Polityce Zarządzania Modelami (PZM) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku oraz spółek Grupy. Walidacji podlegają modele bezpośrednie lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB, modele bezpośrednie lub pośrednio wykorzystywane w procesie kalkulacji rezerw zgodnie z MSSF9 oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy i utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W mBanku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna). Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę modeli, ich implementacji oraz procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu między innymi na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzane są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną „Politykę zmian metody IRB”. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.3.6. Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych

Sposób wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Wszystkie zasady i definicje dotyczące wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych w mBanku są zgodne z polskim prawem bankowym i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do Koszyków

Bank, realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, klasyfikuje ekspozycje kredytowe do Koszyków (ang. Stage):

- Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym (sytuacja normalna),
- Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
- Koszyk 3 – ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
- POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do Koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościową, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do Koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Dodatkowo, w przypadku kredytów, wobec których zastosowano narzędzia pomocowe (forborne) warunkiem przeklasyfikowania do Koszyka 1 jest upływanie okresu 24-miesięcy, w trakcie których kredyt jest prawidłowo obsługiwany (ang. performing).

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z Koszyka 3 do Koszyka 2 lub Koszyka 1 jeśli dla każdej przesłanki niewykonania zobowiązania przypisanej do dłużnika upłynął okres kwarantanny, a dodatkowo w przypadku klientów korporacyjnych, ocena dłużnika przeprowadzona po okresie kwarantanny nie wykazała, że dłużnik prawdopodobnie nie spłaci w pełni zobowiązania bez realizacji zabezpieczenia.

Okres kwarantanny oznacza okres, w którym dłużnik prawidłowo obsługuje zobowiązania liczony od momentu ustąpienia przesłanki utraty wartości.

Kalkulacja okresu kwarantanny odbywa się oddzielnie dla każdej przesłanki utraty wartości. Okres kwarantanny jest utrzymywany również w sytuacji, gdy zobowiązanie, ze względu na które wystąpiła przesłanka utraty wartości, zostało spłacone, spisane lub sprzedane. Okres kwarantanny wynosi:

- w przypadku przesłanki restrukturyzacji awaryjnej – 12 miesięcy,
- w przypadku pozostałych przesłanek – 3 miesiące.

Bank w okresie kwarantanny ocenia zachowanie kredytowe dłużnika, a wyjście z kwarantanny jest uzależnione od prawidłowej obsługi.

3.3.6.1.1. Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do Koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryteriów ilościowych i jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

1. liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej jest większa lub równa 31 dni przy uwzględnieniu progów materialności:
 - a. próg bezwzględny odnosi się do przeterminowanej kwoty ekspozycji i wynosi 400 zł dla ekspozycji detalicznych w oddziale polskim i ekspozycji dłużników Private Banking, rejestrowanych w systemach korporacyjnych, 2500 CZK dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku w Czechach, 100 EUR dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji oraz 2000 zł dla ekspozycji z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej,
 - b. próg względny odnosi się do stosunku przeterminowanej kwoty ekspozycji do całkowitej kwoty ekspozycji bilansowej i wynosi 1%,
2. liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej ekspozycji jest większa lub równa 91 dni (bez uwzględnienia progów materialności),
3. występowanie flagi Forborne performing (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku),
4. występowanie flagi Listy Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Listę Watch przyjętymi w Banku),
5. pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji (dotyczy klientów detalicznych).

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującą na względnej i bezwzględnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowej PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default oraz charakterystyki ekspozycji. W przypadku gdy wartości względnej i bezwzględnej zmiany długookresowej PD przekroczą tzw. progi przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

3.3.6.1.2. Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk - LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczane są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utarty wartości. Grupa stosuje kryterium LCR wobec klientów z segmentu rządów i banków centralnych, które posiadają rating inwestycyjny. Kryterium LCR jest stosowane również w przypadku klientów z segmentów Banki, Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz NBFI (ang. Non Banking Financial Institution). Kryterium LCR nie jest stosowane wobec ekspozycji detalicznych.

3.3.6.1.3. Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

1. liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni (w przypadku ekspozycji wobec Banków powyżej 14 dni). Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
 - a. próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 2000 zł dla dłużników z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej oraz 400 zł dla dłużników Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych,
 - b. próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%;
2. zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika;
3. dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%);

4. złożenie przez dłużnika wniosku o upadłość lub złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
5. postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
6. wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości lub wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych;
7. oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta;
8. Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie;
9. wystąpienie cross default (do 31.12.2021 roku włącznie oznaczenie przesłanki cross default poprzedzone było ekspercką oceną analityków).

Dodatkowo Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości specyficzne dla poszczególnych kategorii podmiotów, a także tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.3.6.1.4. Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

W przypadku ekspozycji detalicznych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

1. liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni. Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
 - a. próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 400 zł dla oddziału polskiego, 2500 CZK w oddziale zagranicznym Banku w Czechach oraz 100 EUR w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji,
 - b. próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%;
2. dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%);
3. wypowiedzenie przez Bank umowy w sytuacji naruszenia warunków umowy kredytowej przez dłużnika;
4. pozyskanie informacji o złożeniu przez dłużnika wniosku o upadłość konsumencką, prowadzenie w tej sprawie postępowania sądowego lub orzeczenie przez sąd upadłości konsumenckiej;
5. pozyskanie informacji o złożeniu wniosku przez dłużnika o wszczęciu bądź o prowadzeniu wobec dłużnika postępowania upadłościowego / restrukturyzacyjnego, które w ocenie Banku może skutkować opóźnieniem lub zaniechaniem spłaty zobowiązania;
6. uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie;
7. zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika;
8. stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania;
9. wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW);
10. wystąpienie cross default.

3.3.6.2. Wyznaczanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych (ECL) odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy). W podejściu portfelowym oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych nie jest stosowane podejście kolektywne (przypisanie jednej wartości parametru dla wybranych portfeli).

Jeżeli na datę sprawozdawczą ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w horyzoncie 12-miesięcznym (12m ECL) lub, w przypadku portfela detalicznego, minimalnym horyzoncie z horyzontu 12-miesięcznego i horyzontu do zapadalności. Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w Koszyku 2), Bank kalkuluje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie dożywotnym (Lt ECL). Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty

kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza rok prognozy.

Podejście indywidualne obejmuje wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych oraz w portfelu kredytów segmentu Private Banking rejestrowanego w systemach korporacyjnych, a także wybrane ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów mikrofirm detalicznych (stosowane w przypadku ekspozycji z zabezpieczeniem hipotecznym o saldzie zadłużenia powyżej 300 tys. zł oraz zaległości powyżej 1 roku). Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością ekspozycji, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową, z uwzględnieniem kosztów windykacji i realizacji zabezpieczeń. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacji rozważane scenariusze przygotowywane są dla ekspozycji i zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacji scenariusze są opracowywane z uwzględnieniem źródeł odzysku (zabezpieczenia). Bank przyjmuje scenariusze per ekspozycja/źródło odzysku, przy czym warunkiem niezbędnym jest opracowanie minimum 2 scenariuszy, z których jeden przewidywać będzie wystąpienie co najmniej częściowej straty na ekspozycji/źródle odzysku. Waga poszczególnych scenariuszy wynika z eksperckiej oceny prawdopodobieństwa scenariuszy opartej na istotnych okolicznościach faktycznych sprawy, w szczególności dotyczących istniejących zabezpieczeń i ich rodzaju, sytuacji finansowej klienta, jego chęci współpracy, ryzykach mogących wystąpić w sprawie oraz czynnikach mikro- i makroekonomicznych.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku oraz zaimplementowanych dedykowanych narzędziach.

3.3.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Podejście do wykorzystania scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL jest dostosowane do specyfiki konkretnych spółek wchodzących w skład Grupy. Grupa jest zobowiązana do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W przypadku portfelowego szacowania ECL, wyznaczany jest parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczanej co miesiąc). Wartość NLF jest kalkulowana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości współczynnika NLF są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach na podstawie wyników trzech przeliczeń symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych. W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

1. ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy, średniej wartości oczekiwanej straty z trzech scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi: scenariusz bazowy, optymistyczny, pesymistyczny. Wagi tych scenariuszy odpowiadają prawdopodobieństwu realizacji każdego z nich i wynoszą odpowiednio 60% dla bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego,
2. wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne).

Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF, są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

Dodatkowo, uwzględnienie informacji dotyczących przyszłości (forward-looking information) ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrów ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnim horyzoncie (LtPD, LtEAD, LtLGD). W oszacowaniach Bank wykorzystuje między innymi ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne (PKB, zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia, poziom eksportu/importu, płace, należności monetarnych instytucji finansowych od gospodarstw domowych), oczekiwania względem kształtowania się kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości w podziale na lokale mieszkalne i komercyjne.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, zakładane scenariusze odzysków uwzględniają różne czynniki makroekonomiczne oraz czynniki o charakterze ogólnym wpływające na czas i wysokość odzysków.

3.3.6.2.2. Istotne zmiany modelowe

W 2021 roku Grupa przeprowadziła następujące istotne zmiany w modelach wykorzystywanych do wyznaczenia oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego:

1. aktualizacja wykorzystanych w modelach wskaźników makroekonomicznych wraz z rekalkulacją modeli długookresowego PD oraz modelu ilościowego alokacji do Koszyków, uwzględniającą wybrane wytyczne nowej rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego (której zapisy zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2022 roku). Sumaryczny wpływ wyżej wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł około 64 mln zł (pozytywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niehipotecznego Banku wyniósł 7,5 mln zł (pozytywny wpływ na wynik),
2. wdrożenie modeli długookresowego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, długookresowej straty oraz zmian w algorytmie logiki transferu powstałych na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących w segmencie finansowania specjalistycznego. Implementacja powyższych modeli zwiększyła wysokość oczekiwanej straty kredytowej o 101 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

3.3.6.2.3. Wpływ wdrożenia Nowej Definicji Default na działalność Grupy

Od 1 stycznia 2021 roku Grupa wdrożyła definicję niewykonania zobowiązania (default) zgodną z Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/GL/2016/07 z 18 stycznia 2017 roku.

Grupa utrzymała dotychczasowe stosowanie definicji niewykonania zobowiązania na poziomie klienta, również w odniesieniu do ekspozycji bankowości detalicznej.

Nowa definicja niewykonania zobowiązania jest stosowana w sposób spójny, zarówno do celów obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych, jak i na potrzeby szacowania utraty wartości oraz oczekiwanej straty kredytowej. Zgodnie z oczekiwaniami nadzorczymi odgrywa także istotną rolę w wewnętrznych procesach zarządzania ryzykiem kredytowym.

W dacie wdrożenia Wytycznych EUNB nastąpiło obniżenie udziału ekspozycji NPL w portfelu kredytowym. Wskaźnik NPL_{REG} dla Grupy, to jest wskaźnik kalkulowany zgodnie z wytycznymi EUNB, zmniejszył się o 0,06 pp. (z 4,38% na dzień 31 grudnia 2020 roku do 4,32% na dzień 1 stycznia 2021 roku).

Zaobserwowany kierunek zmian jest konsekwencją wprowadzenia w obszarze bankowości detalicznej Grupy dla portfela kredytów zabezpieczonych zapisów par. 95 – 105 Wytycznych EUNB, dotyczących zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych. Pozytywny efekt zastosowania powyższych przepisów jest bilansowany negatywnym skutkiem wprowadzenia ciągłego sposobu kalkulacji dni przeterminowania oraz obniżeniem progu kwotowego do 400 PLN.

W przypadku portfela bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej brak materialnego wpływu zmian Wytycznych EUNB na poziom ekspozycji NPL. Wynika to z faktu, że obszar korporacyjny w ocenie statusu niewykonania zobowiązania charakteryzuje się podejściem eksperckim, które znacznie wcześniej identyfikuje prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania niż przeterminowanie powyżej 90 dni. Zatem zmiany w kalkulacji dni przeterminowania wprowadzane Wytycznymi miały niematerialny wpływ na poziom NPL w obszarze korporacyjnym.

Wpływ wdrożenia Wytycznych EUNB na moment ich początkowego ujęcia na koszty z tytułu ryzyka kredytowego, ujęty przez Grupę w rachunku zysków i strat, wyniósł 37,8 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

Dodatkowo, od 1 stycznia 2022 roku wdrożono zmianę w sposobie oznaczania przesłanki cross default w obszarze bankowości korporacyjnej – nastąpiło przejście na automatyczne oznaczanie przesłanki (wykluczono ekspercką ocenę analityków). Zmiana nie miała istotnego wpływu na poziom portfela default.

3.3.6.2.4. Najważniejsze zmiany wynikające z wdrożenia Rekomendacji R

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 15 kwietnia 2021 roku wydała Rekomendację R dotyczącą zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym, która weszła w życie od 1 stycznia 2022 roku.

Znowelizowana Rekomendacja R stanowi zbiór dobrych praktyk dotyczących klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych, zgodnie z przyjętą i obowiązującą w bankach polityką rachunkowości oraz zarządzania ryzykiem kredytowym. Najważniejsze dostosowania wynikające z treści Rekomendacji objęły następujące obszary:

- definicja default - nie zidentyfikowano konieczności zmiany definicji default w ramach dostosowania do Rekomendacji R. Zapisy rekomendacji wpłynęły na uszczegółowienie niektórych przesłanek utraty wartości i modyfikację procesu windykacyjnego;
- klasyfikacja do Koszyków - dostosowanie katalogu kryteriów algorytmu Logiki Transferu:
 - w zakresie kryteriów jakościowych do stosowanych wcześniej kryteriów dodano dwa poniższe elementy:
 - pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji – dotyczy bankowości detalicznej,
 - opóźnienie w spłacie dla danej ekspozycji przekraczające 90 dni od terminu zapadalności raty kredytu/pożyczki – kapitału, odsetek lub opłat, w sytuacji gdy dla danej ekspozycji nie zostały spełnione kryteria istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego – dotyczy bankowości detalicznej i korporacyjnej;
 - w zakresie kryterium ilościowego przeprowadzono następujące zmiany:
 - dostosowanie definicji względnej i bezwzględnej zmiany długookresowego PD do wymogów Rekomendacji R,
 - aktualizację progów Logiki Transferu z uwzględnieniem perspektywy długookresowej (odejście od cyklicznej rekalkulacji progów w oparciu o bieżące dane portfelowe; zapewnienie oczekiwanej przez nadzorcę niezmienności progów w trakcie życia kontraktu dzięki wyznaczeniu progów w oparciu o długookresową próbę danych),
 - uwzględnienie segmentacji modelowej zgodnej z przekrojami sugerowanymi w wytycznych rekomendacji R;
- zmiany procesowe:
 - uwzględnienie Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO) w procesie akceptacji oczekiwanych strat kredytowych,
 - zwiększenie częstotliwości przeprowadzania backtestingu oczekiwanych strat kredytowych i parametrów ryzyka do kwartalnej.

Najważniejsze zmiany wdrożone w zakresie oczekiwanych strat kredytowych wraz z ich wpływem zostały zaprezentowane w Nocie 3.3.6.2.2. Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu tych zmian na oczekiwane straty kredytowe w trakcie 2022 roku.

3.3.6.3. Pokrycie kosztami ryzyka kredytowego poszczególnych pod-portfeli

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji kosztami ryzyka kredytowego dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu przedstawiono w Nocie 3.3.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31.12.2021		31.12.2020	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	20,17	0,02	16,46	0,01
2	28,70	0,05	27,46	0,07
3	14,12	0,17	12,79	0,21
4	17,12	0,59	25,79	0,55
5	10,21	2,00	7,44	2,31
6	0,54	4,40	0,42	5,34
7	2,10	7,44	2,29	7,03
8	0,63	0,07	0,58	0,18
pozostałe	3,33	0,04	3,32	0,14
kategoria default	3,08	54,53	3,45	58,43
Razem	100,00	2,21	100,00	2,56

Na dzień 31 grudnia 2021 roku 48,87% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2020 roku: 43,92%).

3.3.7. Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody.

3.3.7.1. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nieposiadających przesłanki utraty wartości, odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczane są z uwzględnieniem:

- harmonogramu spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,
- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,
- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego Lt PD i Lt LGD,
- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.3.7.2. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.3.8. Przejęte zabezpieczenia

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.22. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę spółek Grupy oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę ich Zarządów. W 2021 roku i w 2020 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 64 613 tys. zł i obejmowała głównie przedmioty leasingu (31 grudnia 2020 rok: 103 730 tys. zł). Wartość przejętych zabezpieczeń została ujęta w pozycji zapasy (Nota 28).

3.3.9. Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearanceDefinicja

Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Grupa oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę

w terminie określonym pierwotną umową. Działania te mogą być inicjowane przez klienta lub podmiot finansujący z Grupy.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie podmiotu finansującego z Grupy o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Grupa renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka defaultu (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej: ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Grupa prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter między innymi zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez Grupę, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów) a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Grupy poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych ulg (działań forbearance) podlegających polityce forbearance, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie terminu spłaty kredytu,
- restrukturyzacja (średnio- lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów),
- standstills.

Ponadto w roku 2021 Grupa nadal oferowała klientom narzędzia pomocowe, mające na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji, wynikającej z trwającej pandemii COVID-19. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych. Szczegółowy opis tych narzędzi pomocowych, zasad i skali ich wykorzystania w Grupie znajduje się w Nocie 4.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w Grupie od wielu lat integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej, każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi impairmentowemu na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji. Wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów w trudnej sytuacji finansowej (w tym: w kategorii default), wobec których Bank zastosował ulgi, mają status forborne. Klienci non-default w trudnej sytuacji finansowej, tj.: bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez

wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Grupy.

Grupa nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forbearance - obszar bankowości korporacyjnej

Grupa zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forbearance w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrożoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- ekspozycja pozostaje niezagrożona co najmniej 24 miesiące od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną (okres próby),
- występują regularne wpływy (przeterminowanie nie przekracza 30 dni) z tytułu należności lub odsetek w istotnej wysokości przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy okresu próby,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu próby.

Warunki wyjścia ekspozycji z forbearance - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forbearance, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrożony (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 30 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza progu materialności określonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

Charakterystyka portfela

	31.12.2021			31.12.2020		
	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto/ wartość godziwa	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto/ wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	120 080 864	(3 178 110)	116 902 754	110 513 959	(3 640 826)	106 873 133
w tym: ekspozycje forbearance	1 971 957	(419 194)	1 552 763	2 284 573	(497 959)	1 786 614
w tym: w kategorii default	1 050 880	(383 925)	666 955	1 044 713	(454 351)	590 362
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			1 111 674			1 506 319
w tym: ekspozycje forbearance			11 991			109 927
w tym: w kategorii default			7 487			97 187
Ekspozycje forbearance, razem			1 564 754			1 896 541
w tym: w kategorii default			674 442			687 549

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji forbearance	31.12.2021	31.12.2020
Saldo na początek okresu	1 896 541	1 616 237
Wyjścia z forbearance	(841 642)	(343 811)
Wejścia do forbearance	644 181	752 777
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(134 326)	(128 662)
Saldo na koniec okresu	1 564 754	1 896 541

Przeprowadzona dla powyższych okresów raportowych analiza wykazała znikomy udział ekspozycji, które w ciągu jednego roku opuszczają status forbearance, a następnie do niego wracają.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Ekspozycje forborne według segmentów klienta	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Klienci indywidualni	861 609	820 285
<i>w tym: kredyty hipoteczne i mieszkaniowe</i>	562 047	593 019
Klienci korporacyjni	703 145	1 076 256
Klienci budżetowi	-	-
Razem	1 564 754	1 896 541

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi	31.12.2021	31.12.2020
Refinansowanie	123 251	101 739
Zmiana warunków	1 441 503	1 794 802
Razem	1 564 754	1 896 541

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej	31.12.2021	31.12.2020
Polska	1 506 744	1 848 693
Zagranica	58 010	47 848
Razem	1 564 754	1 896 541

Ekspozycje forborne według przeterminowania	31.12.2021	31.12.2020
Nieprzeterminowane	196 632	458 309
do 30 dni	974 417	1 126 249
od 31 dni do 90 dni	122 736	65 090
powyżej 90 dni	270 969	246 893
Razem	1 564 754	1 896 541

Ekspozycje forborne według struktury branżowej	31.12.2021	31.12.2020
Klienci indywidualni	861 609	820 034
Obsługa rynku nieruchomości	222 589	197 431
Działalność profesjonalna	97 022	25 680
Branża spożywcza	79 374	101 992
Budownictwo	78 525	427 707
Drewno, meble i wyroby papiernicze	55 699	54 931
Motoryzacja	28 013	38 384
Materiały budowlane	23 468	15 846
Pozostała działalność produkcyjna	20 870	713
Kultura, sport i rozrywka	17 787	8 691
Pozostałe branże	79 798	205 132
Razem	1 564 754	1 896 541

3.3.10. Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). W zakresie obowiązujących umów możliwa jest również wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między

Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanych limitów kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 36,28% z bankami,
- 12,35% z kontrahentami centralnymi (CCP),
- 8,34% z instytucjami finansowymi,
- 44,03% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2021 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2020 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 444	1 479
Banki bez umowy zabezpieczającej	-	-
Kontrahenci centralni	491	354
Korporacje z limitem	1 712	1 890
Niebankowe instytucje finansowe	332	302
Klienci Private Banking	-	(1)
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali	1	(13)

*ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

Pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem netowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki*		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
					CSA	bez CSA**	CSA	bez CSA**
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
NPV***	22,46	86,95	2,07	29,91	11,62	332,08	57,01	345,70
zabezpieczenie otrzymane (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	528,85	275,31	-	-	-	100,52	-	67,60
zabezpieczenie wpłacone (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	463,80	175,35	583,31	307,24	-	-	-	-

* zabezpieczenie nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

** zabezpieczenie skalkulowane w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości;

*** NPV skorygowana o wpłacony/otrzymany initial margin na bankach, klientach CCP i kontrahentach z umową CSA

3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym Grupy mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Monitoring zaangażowań w branże, zdefiniowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, dokonywany jest w poszczególnych spółkach Grupy, zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

mBank analizuje ryzyko koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej między innymi poprzez limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, których udział w portfelu korporacyjnym Banku jest równy lub wyższy niż 5% na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

mBank ustalił limit zaangażowania mBanku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku niskim, ale nie więcej niż 60% wartości kapitału Tier I,
- 10% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku średnim, ale nie więcej niż 50% wartości kapitału Tier I,
- 7% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku wysokim, ale nie więcej niż 35% kapitału Tier I.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90%, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów. Decyzje w tym zakresie podejmuje KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego Grupy mBanku S.A. w poszczególne branże. Podział branżowy jest zbudowany na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty które prowadzą działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Poniższa tabela dotyczy kredytów wycenianych zamortyzowanym kosztem i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Struktura koncentracji zaangażowania Grupy mBanku

Lp.	Branże	Wartość brutto	%	Wartość brutto	%
		31.12.2021		31.12.2020	
1.	Klienci indywidualni	72 295 383	60,21%	64 734 776	58,58%
2.	Obsługa rynku nieruchomości	6 661 564	5,55%	7 211 368	6,53%
3.	Budownictwo	4 677 025	3,89%	4 843 129	4,38%
4.	Transport i logistyka	3 222 142	2,68%	2 758 935	2,50%
5.	Branża spożywcza	3 081 562	2,57%	2 869 995	2,60%
6.	Metale	2 593 747	2,16%	2 159 089	1,95%
7.	Materiały budowlane	2 081 422	1,73%	1 908 325	1,73%
8.	Motoryzacja	1 943 961	1,62%	1 800 110	1,63%
9.	Chemia i tworzywa	1 930 242	1,61%	1 836 669	1,66%
10.	Branża finansowa	1 879 984	1,57%	1 668 335	1,51%
11.	Energetyka i ciepłownictwo	1 654 554	1,38%	1 358 741	1,23%
12.	Działalność profesjonalna	1 619 745	1,35%	1 350 347	1,22%
13.	Handel hurtowy	1 548 896	1,29%	1 231 929	1,11%
14.	Handel detaliczny	1 358 529	1,13%	1 332 389	1,21%
15.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	1 269 529	1,06%	1 682 940	1,52%
16.	Informatyka (IT)	1 143 067	0,95%	1 077 032	0,97%
17.	Paliwa	1 071 485	0,89%	757 337	0,69%
18.	Opieka zdrowotna	997 238	0,83%	778 940	0,70%
19.	Leasing i wynajem ruchomości	906 910	0,76%	871 694	0,79%
20.	Farmacja	757 987	0,63%	895 675	0,81%

Łączne zaangażowanie Grupy na dzień 31 grudnia 2021 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 33,65% portfela kredytowego (31 grudnia 2020 roku: 34,74%).

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych na koniec 2021 roku i na koniec 2020 roku.

Lp.	Branża	31.12.2021	31.12.2020
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Paliwowa	n/d*	średnie
3.	Spożywcza	średnie	średnie
4.	Budowlana	wysokie	wysokie
5.	Motoryzacyjna	n/d*	n/d*
6.	Metale	średnie	wysokie
7.	Chemia i tworzywa	n/d*	n/d*
8.	Energetyka	średnie	średnie

*n/d oznacza, że ekspozycja Banku nie przekraczała 5% portfela korporacyjnego, branża nie była limitowana.

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów, kredytowego i inwestycyjnego, w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykładą szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta lub grupę podmiotów powiązanych identyfikowanej jako „bulk risk” finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2021 roku i na koniec 2020 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Grupy mBanku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru na ryzykiem koncentracji i dużymi ekspozycjami na poziomie spółek zależnych mBanku.

3.5. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Grupy, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego, takich jak:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i kwotowania indeksów,
- implikowane zmienności instrumentów opcyjnych,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych a krzywą swap - dla obligacji rządowych).

W zakresie księgi bankowej Grupa wyróżnia ryzyko stopy procentowej, które definiuje jako ryzyko niekorzystnej zmiany zarówno bieżącej wyceny pozycji księgi bankowej, jak i wyniku odsetkowego, na skutek zmian stóp procentowych.

3.5.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym mBank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (między innymi A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego.

3.5.2. Narzędzia i miary

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania Bank kwantyfikuje ekspozycję na ryzyko rynkowe, zarówno dla księgi bankowej, jak i handlowej, poprzez pomiar:

- wartości zagrożonej (VaR),
- oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wartości testów warunków skrajnych,
- wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (IR BPV – Interest Rate Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Bank monitoruje ryzyko rynkowe w trybie dziennym. Dla wybranych miar ryzyka pomiar prowadzony jest w trybie tygodniowym (Stressed VaR, CS BPV według klas ratingowych) lub miesięcznym (kapitał ekonomiczny).

Dla księgi bankowej Bank stosuje dodatkowo następujące miary (szerzej opisane w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej):

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto (delta NII),
- luka przeszacowania.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest dla poszczególnych czynników ryzyka za pomocą metody historycznej, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego, dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%, zakładając utrzymywanie niezmienną strukturę portfela. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych.

Na podstawie kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES), jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR) jest miarą potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka od 2007 roku.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Grupy mBanku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych. Pokazują one hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Grupy mBanku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności), a także testów warunków skrajnych, które obejmują zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap), na które wyeksponowana jest Grupa z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

IR BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszarów bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla przyjętą strategię banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego. Dla rachunków oszczędnościowych struktura tenorowa części stabilnej jest modelowana.

Przedstawione poniżej wyniki pomiaru VaR i IR BPV prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i produktów o nieokreślonym terminie zapadalności/wymagalności (produkty NMD).

Metodologia pomiaru podlega wstępnej i okresowej walidacji, prowadzonej przez Jednostkę Walidacyjną, oraz kontroli przez Departament Audytu Wewnętrznego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawiane są limity na:

- VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- miary wrażliwości IR BPV i CS BPV.

Decyzje w zakresie wartości limitów ryzyka rynkowego podejmują:

- Rada Nadzorcza (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku),
- Zarząd Banku (w odniesieniu do portfela mBanku),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych).

3.5.3. Profil ryzyka rynkowego

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy mBanku są pozycje mBanku.

Wartość zagrożona

W 2021 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

W tabeli przedstawione zostały wartości VaR dla portfela Grupy i mBanku:

tys. zł	2021				2020			
	Grupa mBanku		mBank		Grupa mBanku		mBank	
	31.12.2021	średnia	31.12.2021	średnia	31.12.2020	średnia	31.12.2020	średnia
VaR IR	16 199	10 693	15 825	11 024	11 332	9 169	11 091	9 365
VaR FX	2 096	3 312	2 095	3 276	2 333	1 478	2 196	1 390
VaR EQ	-	-	-	-	-	-	-	-
VaR CS	86 724	63 057	85 154	61 846	77 291	53 573	76 296	52 497
VaR	83 808	59 744	79 934	59 744	66 246	47 259	66 191	46 512
Stressed VaR	139 372	155 427	136 733	153 259	154 612	134 063	152 842	130 963

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wyniki pomiaru prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na poziom wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy - głównie portfele skarbowych papierów dłużnych (na księdze bankowej i handlowej) oraz pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych. Wzrost wartości zagrożonej spowodowany był zwiększoną zmiennością na rynkach finansowych.

Miary wrażliwości

W tabeli przedstawione zostały wartości IR BPV i CS BPV (+1 p.b.) dla portfela Grupy i mBanku w podziale na księgę bankową i handlową:

mln zł	IR BPV				CS BPV			
	Grupa mBanku		mBank		Grupa mBanku		mBank	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Księga bankowa	1 199	(1 197)	1 302	(1 195)	(11 709)	(13 934)	(11 499)	(13 739)
Księga handlowa	112	(2)	112	(2)	(209)	(205)	(209)	(205)
Suma	1 311	(1 199)	1 414	(1 197)	(11 918)	(14 139)	(11 708)	(13 944)

Prezentowana wrażliwość na zmiany spreadu kredytowego (CS BPV) dla księgi bankowej mBanku w około 50% wynika z pozycji w papierach dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wahania cen rynkowych nie mają wpływu na poziom rezerwy rewaluacyjnej i rachunek zysków i strat dla tych pozycji.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Bank kalkuluje kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na koniec 2021 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Grupy mBanku 1 292,4 mln zł, natomiast dla Banku 1 238,7 mln zł. Dla porównania na koniec 2020 roku wartości tej miary kształtowały się odpowiednio na poziomie 1 266,4 mln zł oraz 1 202,8 mln zł. Wielkość kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe w 2021 roku determinowana była głównie dostosowaniem pozycji Grupy do zmian zachodzących w rynkowych stopach procentowych. Odwrócenie profilu ryzyka stopy procentowej oraz skrócenie średniego terminu zapadalności portfela obligacji skarbowych powodowało spadek tej miary, co zostało zneutralizowane przez wzrost zmienności na rynkach finansowych.

3.6. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2021	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	8 472 636	3 356 377	75 411	1 029	285 356	11 457	12 202 266
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 277 894	1 293 039	16 052	2	1 719	370	2 589 076
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 264 660	51 449	100 782	-	300	-	1 417 191
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	222 303	1 786	-	-	300	-	224 389
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	81 128	-	-	-	81 128
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 042 357	49 663	19 654	-	-	-	1 111 674
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 747 501	150 972	288 845	-	18 741	-	36 206 059
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	98 417 520	18 500 846	1 349 299	9 390 545	12 510 502	127 826	140 296 538
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	16 164 103	-	-	-	-	-	16 164 103
<i>Należności od banków</i>	286 780	940 640	209 785	1 727	5 758 863	31 886	7 229 681
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	81 966 637	17 560 206	1 139 514	9 388 818	6 751 639	95 940	116 902 754
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	1 055 478	-	-	-	-	-	1 055 478
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31 247	-	-	-	-	-	31 247
Wartości niematerialne	1 282 649	12	-	-	1 292	-	1 283 953
Rzeczowe aktywa trwałe	1 507 374	9 090	-	-	25 786	-	1 542 250
Nieruchomości inwestycyjne	127 510	-	-	-	-	-	127 510
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	70	-	-	-	28 077	-	28 147
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 390 472	-	-	-	1 878	-	1 392 350
Inne aktywa	1 174 160	124 763	2 306	3 716	61 875	-	1 366 820
AKTYWA RAZEM	151 749 171	23 486 548	1 832 695	9 395 292	12 935 526	139 653	199 538 885
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	821 901	1 174 908	14 055	-	-	318	2 011 182
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	126 408 570	29 595 038	4 947 345	6 477 715	11 062 474	857 783	179 348 925
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	2 384 266	278 109	30 087	667 062	-	34	3 359 558
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	119 585 607	21 074 487	4 917 258	2 437 554	11 062 474	857 749	159 935 129
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	2 926 950	8 242 442	-	2 260 390	-	-	13 429 782
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 511 747	-	-	1 112 709	-	-	2 624 456
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	-	-	-	-	110 033	-	110 033
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	7 425	-	-	-	-	-	7 425
Rezerwy	700 292	4 184	880	105 109	985	5	811 455
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	33 288	1 840	-	-	26 782	-	61 910
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	89	-	-	-	-	89
Inne zobowiązania	2 849 250	292 785	204 575	9 267	75 885	38 188	3 469 950
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	130 820 726	31 068 844	5 166 855	6 592 091	11 276 159	896 294	185 820 969
POZYCJA BILANSOWA NETTO							
POZYCJA BILANSOWA NETTO	20 928 445	(7 582 296)	(3 334 160)	2 803 201	1 659 367	(756 641)	13 717 916
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 533 925	1 922 468	278 099	3	638 255	2 538	31 375 288
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	4 956 447	1 503 796	493 112	146	1 839	33 201	6 988 541

Grupa mBanku S.A.**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe**

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 428 994	291 572	53 085	3 244	178 384	13 412	3 968 691
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 887 804	565 596	67 746	57 654	3 718	4 203	2 586 721
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 540 163	149 691	94 837	-	-	-	1 784 691
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	198 715	3 589	-	-	-	-	202 304
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	76 068	-	-	-	76 068
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 341 448	146 102	18 769	-	-	-	1 506 319
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	34 720 158	462 708	114 762	-	200 433	-	35 498 061
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	87 374 611	17 550 391	999 457	12 665 627	11 461 886	127 930	130 179 902
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	15 952 501	-	-	-	-	-	15 952 501
<i>Należności od banków</i>	244 491	604 971	151 508	1 455	6 311 745	40 098	7 354 268
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	71 177 619	16 945 420	847 949	12 664 172	5 150 141	87 832	106 873 133
Wartości niematerialne	1 178 538	25	-	-	135	-	1 178 698
Rzeczowe aktywa trwałe	1 483 763	6 183	-	-	24 631	-	1 514 577
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 131	-	-	-	22 826	-	23 957
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	851 308	-	-	-	2 572	-	853 880
Inne aktywa	1 024 049	171 826	4 837	345	63 229	18 153	1 282 439
AKTYWA RAZEM	133 490 519	19 197 992	1 334 724	12 726 870	11 957 814	163 698	178 871 617
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	856 806	442 381	35 062	-	-	4 315	1 338 564
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	107 859 995	27 447 847	4 882 012	6 178 648	9 614 564	689 986	156 673 052
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	1 095 748	623 569	40 631	639 714	-	78	2 399 740
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	101 858 798	18 401 715	4 841 381	2 292 302	9 614 564	689 908	137 698 668
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	3 393 727	8 422 563	-	2 180 027	-	-	13 996 317
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 511 722	-	-	1 066 605	-	-	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	48 638	-	-	-	10 986	-	59 624
Rezerwy	454 238	43 365	1 972	883	1 152	81	501 691
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	199 852	-	-	-	25 944	-	225 796
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	601	89	-	-	-	-	690
Inne zobowiązania	2 729 771	278 920	294 428	3 524	75 882	14 608	3 397 133
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	112 149 901	28 212 602	5 213 474	6 183 055	9 728 528	708 990	162 196 550
POZYCJA BILANSOWA NETTO							
	21 340 618	(9 014 610)	(3 878 750)	6 543 815	2 229 286	(545 292)	16 675 067
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 850 017	2 311 299	255 644	2	592 029	24	32 009 015
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 570 407	1 378 319	468 673	20	1 893	41 579	7 460 891

3.7. Ryzyko stopy procentowej**mBank S.A.**

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej zapewniona została w Grupie niezależność funkcji identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Grupę.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2018/02), Bank monitoruje strukturę księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej księgi bankowej stosowanymi przez Bank są:

- luka przeszacowania, tj. różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej, wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych,
- wrażliwość wyniku odsetkowego (delta NII), tj. różnica wyniku odsetkowego netto pomiędzy scenariuszem bazowym i scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne możliwości przesunięcia krzywej rentowności oraz zmian struktury bilansu,

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE), tj. różnica wartości bieżącej przepływów pieniężnych pomiędzy scenariuszem bazowym a scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności, w tym zgodne z wytycznymi EBA dotyczącymi regulacyjnego testu wartości odstających (SOT).

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zabezpieczane i zarządzane w oparciu o limity luki przeszacowania dla całego portfela, w tym osobno dla walut istotnych, limit dNII, SOT, limity dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych oraz na IR BPV i CS BPV. Raporty powyższych miar są przygotowywane w trybie dziennym.

Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie poziom wrażliwości dochodu odsetkowego netto, wyliczanego dla 22 scenariuszy zmian stóp procentowych, uwzględniających zmiany poziomu krzywej dochodowości (w tym równoległe przesunięcie krzywej, jej wystromienie oraz spłaszczenie) oraz ryzyka bazowego, zarówno w ujęciu statycznym, dynamicznym jak i dla bilansu odpływów w horyzoncie 5 lat. Główne założenia przyjęte do kalkulacji miary to:

- stosowanie stawek klientów, dekomponowanych na marżę handlową oraz stawkę rynkową,
- dla produktów bez określonej daty zapadalności przypisywanie terminów przeszacowania na podstawie modelu portfeli replikujących,
- zastosowane ograniczenia dolnego i górnego poziomu stopy klientowskiej, wynikającego z przepisów prawa,
- opcje behawioralne obejmujące zerwania depozytów oraz przedpłaty kredytów obliczane są na bazie średniej historycznej.

Dodatkowo Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału dla 14 scenariuszy (w tym szokowe scenariusze regulacyjne opisane w wytycznych EBA) uwzględniających zmiany poziomu i nachylenia krzywej dochodowości oraz spreadów walutowych i kredytowych, w podziale na wartości w walutach razem oraz osobno dla walut istotnych, w oparciu o następujące założenia:

- uwzględnienie przepływów z aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, z uwzględnieniem marż komercyjnych,
- użycie krzywych wolnych od ryzyka, z wyjątkiem papierów dłużnych, gdzie zastosowana została krzywa zawierająca spread kredytowy,
- wyłączenie kapitału z pasywów,
- brak nowej produkcji (run-off balance sheet).

W przypadku kalkulowanych miar wrażliwości dochodu odsetkowego netto Bank uwzględnia ryzyko wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kredytu/wycofania środków z rachunków terminowych przed terminem ich wymagalności. Stosowany algorytm przedpłat/zerwań bazuje na średniej historycznej a jego wynikiem jest roczna stopa przedpłat kredytów/zerwań depozytów w podziale na waluty istotne (PLN, CHF, EUR, CZK) oraz portfel klientów detalicznych i korporacyjnych. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku procentowa roczna wysokość przedpłat szacowanych na potrzeby wyżej wymienionych miar ryzyka kształtowała się następująco: klienci detaliczni 8%, klienci korporacyjni 10% (31 grudnia 2020 roku, odpowiednio: 9% oraz 18%). Bank dąży do stabilizacji wyniku odsetkowego (NII) i optymalizacji wyniku oraz zmian EVE w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku wrażliwość dochodu odsetkowego netto (na podstawie bilansu statycznego w horyzoncie 12 miesięcy) oraz wartości ekonomicznej kapitału (dla bilansu odpływów) w scenariuszach szokowych dla ryzyka stopy procentowej przedstawia poniższa tabela.

	Δ NII		Δ EVE	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Nagły równoległy wzrost o 200 pb	598 194	284 008	(398 397)	(880 873)
Nagły równoległy spadek o 200 pb	(1 371 483)	(862 460)	425 964	974 577
Równoległy wzrost szoku	575 424	279 017	(513 194)	(893 384)
Równoległy spadek szoku	(1 728 614)	(1 054 944)	552 547	986 934
Gwałtowniejszy szok	(1 123 731)	(565 329)	87 539	33 025
Bardziej umiarkowany szok	166 404	(156 800)	(187 360)	(181 862)
Wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	324 095	(67 690)	(349 279)	(439 965)
Spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	(2 026 454)	(969 131)	364 488	174 392
Maximum	(2 026 454)	(1 054 944)	(513 194)	(893 384)
Kapitał Tier I	13 552 027	15 046 912	13 552 027	15 046 912

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

	Δ NII*	
	31.12.2021	31.12.2020
Równoległy wzrost o 100 pb	351 795	153 348
- PLN	192 007	37 971
- USD	33 153	1 375
- EUR	78 538	80 871
- CHF	14 439	15 810
- CZK	33 528	17 143
- pozostałe	130	178
Równoległy spadek o 100 pb	(715 290)	(537 950)
- PLN	(509 030)	(384 436)
- USD	(38 009)	(9 662)
- EUR	(112 241)	(107 288)
- CHF	2 389	18 254
- CZK	(51 239)	(54 034)
- pozostałe	(7 160)	(784)

* - miara kalkulowana na poziomie Banku

Wzrost delta NII i spadek delta EVE w większości scenariuszy wynika z dostosowania pozycji Banku do sytuacji rynkowej. W związku z oczekiwanym wzrostem inflacji, planowanymi przez Radę Polityki Pieniężnej podwyżkami stóp procentowych i przewidywanym kształtowaniem się rynkowych stóp procentowych, na koniec 2021 roku bank utrzymywał znacznie większą część aktywów w instrumentach o zmiennej stopie procentowej. Ponadto, na wrażliwość delta NII wpłynęła aktualizacja założeń dotyczących polityki cenowej rachunków depozytowych. Miara ta jest kalkulowana przy określonych założeniach metodologicznych, w tym stałości bilansu, marż historycznych dla produktów rolowanych, elastyczności cenowej, adekwatnej w danej sytuacji rynkowej, co sprawia, że nie powinna być traktowana jako prognoza wyniku odsetkowego, tylko miara wrażliwości na dany moment w określonych warunkach.

Dodatkowo zmiany poziomów delta NII i delta EVE wynikają ze wzrostu sumy bilansowej, który obserwujemy pomiędzy 2020 i 2021 rokiem.

mBank Hipoteczny S.A.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w mBanku Hipotecznym S.A. są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 bp dla wszystkich terminów zapadalności w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2021	31.12.2020
dla pozycji wyrażonych w PLN	5 115	8 965
dla pozycji wyrażonych w USD	41	42
dla pozycji wyrażonych w EUR	91	546

Przy wyliczaniu tych wartości, przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań ujętych w sprawozdaniach finansowych według stanu na 31 grudnia 2021 roku i według stanu na 31 grudnia 2020 roku nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku, ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

mLeasing Sp. z o.o.

Ryzyko rynkowe oznacza dla Spółki potencjalną stratę wywołaną niekorzystnymi zmianami cen rynkowych lub parametrów, na które ceny rynkowe mają wpływ. Spółka jest narażona w tym zakresie na ryzyko wynikające z otwartych pozycji walutowych oraz z niedopasowania produktów obciążonych ryzykiem stopy procentowej w zakresie terminów zapadalności i/lub terminów przeszacowań.

Spółka stosuje globalną miarę dla mierzenia wartości portfela bankowego zagrożonego ryzykiem walutowym i stopy procentowej jaką jest VaR.

Suma VaR ryzyka stopy procentowej oraz VaR ryzyka kursowego stanowi VaR globalny Spółki. VaR ryzyka stopy procentowej prezentuje wpływ zmian stopy procentowej na wartość portfela Spółki. VaR ryzyka kursowego prezentuje wpływ zmian kursów walut na wycenę pozycji bilansowych zobowiązań i aktywów do dnia ich przeszacowania (zmiany oprocentowania).

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Zgodnie z decyzją Komitetu Ryzyka mBanku S.A. dotyczącą zasad monitorowania poziomu ryzyka rynkowego w podmiotach zależnych należących do Grupy mBanku, mBank przekazuje wyznaczone wartości miar ryzyka dla portfela mLeasing.

Wysokość VaR (97,5% poziom ufności, okres przetrzymania 1 dzień) nie może przekraczać podstawowego limitu VaR na mLeasing stosowanego przez mBank S.A. w danym okresie (600 tys. zł na koniec 2021 i 2020 roku).

Poniższa tabela przedstawia wartości VaR na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku, wyliczone przy zastosowaniu opisanych powyżej parametrów.

w tys. zł	VaR	
	31.12.2021	31.12.2020
Ryzyko stopy procentowej	165	35
Ryzyko walutowe	32	62
VaR ogółem	171	97

Ryzyko stopy procentowej Grupy mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2021	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 358 985	-	-	-	-	8 843 281	12 202 266
Należności od banków	7 031 001	84 178	114 497	-	-	5	7 229 681
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	10 893 068	1 731 419	12 159 580	22 746 304	5 522 422	219 508	53 272 301
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	63 980 055	42 514 658	3 040 821	7 654 434	464 901	399 985	118 054 854
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	152 212	146 010	63 605	78 458	9 360	2 869 203	3 318 848
Aktywa razem	85 415 321	44 476 265	15 378 503	30 479 196	5 996 683	12 331 982	194 077 950
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	2 625 925	559 921	170 353	-	-	3 359	3 359 558
Zobowiązania wobec klientów	150 938 236	3 321 794	1 715 174	2 663 625	1 627	1 294 673	159 935 129
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	764 879	2 834 964	3 856 656	4 633 291	1 339 992	-	13 429 782
Zobowiązania podporządkowane	758 076	1 112 710	753 670	-	-	-	2 624 456
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	255 909	127 668	112 698	135 706	19 190	4 745 187	5 396 358
Zobowiązania razem	155 343 025	7 957 057	6 608 551	7 432 622	1 360 809	6 043 219	184 745 283
Luka bilansowa	(69 927 704)	36 519 208	8 769 952	23 046 574	4 635 874		

31.12.2020	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	884 294	-	-	-	-	3 084 397	3 968 691
Należności od banków	5 121 783	2 136 070	17 884	65 060	-	13 471	7 354 268
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	5 151 328	3 326 139	18 933 622	17 957 839	6 758 100	278 372	52 405 400
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	66 082 432	34 216 277	2 469 520	5 193 314	298 243	307 568	108 567 354
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	212 012	294 609	182 098	311 488	28 646	1 975 939	3 004 792
Aktywa razem	77 451 849	39 973 095	21 603 124	23 527 701	7 084 989	5 659 747	175 300 505
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	2 394 630	-	-	500	-	4 610	2 399 740
Zobowiązania wobec klientów	126 485 490	4 963 540	3 521 335	1 095 358	592 676	1 040 269	137 698 668
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	760 634	2 980 219	2 393 265	7 401 261	460 938	-	13 996 317
Zobowiązania podporządkowane	758 184	1 066 605	753 538	-	-	-	2 578 327
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	305 941	172 186	107 097	198 722	23 891	3 927 860	4 735 697
Zobowiązania razem	130 704 879	9 182 550	6 775 235	8 695 841	1 077 505	4 972 739	161 408 749
Luka bilansowa	(53 253 030)	30 790 545	14 827 889	14 831 860	6 007 484		

3.8. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej zobowiązań.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznaných linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznaných linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów ramowych lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. W Grupie wprowadzono scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukovanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności.

mBank S.A.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut, utrzymywanie bufora płynności, przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2021 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywana na bardzo wysokim poziomie. Bieżący rok był kontynuacją roku 2020 pod względem warunków ekonomicznych (pandemia COVID-19), co skutkowało istotnym wzrostem sald na rachunkach klientów przy dwukrotnie niższym wzroście

dynamiki rozwoju akcji kredytowej. Taka sytuacja miała bezpośrednie przełożenie na wzmocnienie pozycji płynnościowej.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przegląd dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2021 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym rozporządzeniem delegowanym komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, obowiązującym od 30 kwietnia 2020 roku oraz rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020, Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2021 roku i w 2020 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufor. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega płynność w warunkach normalnych i stresowych, mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące funkcjonowania rynków finansowych i/lub zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku.

W tym celu regularnie kalkulowane są scenariusze testów warunków skrajnych w horyzoncie krótkoterminowym i długoterminowym, w scenariuszu stresu wewnątrzbankowego, rynkowego i połączonym.

Dodatkowo, raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenia utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy). Scenariusze wykorzystywane w obu planach są spójne z powyższymi testami warunków skrajnych.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących

rezerwy płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład rezerw płynności wchodziły głównie polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, polskie bony skarbowe, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, czeskie obligacje skarbowe i bony emitowane przez Narodowy Bank Czeski w CZK oraz obligacje emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny w PLN. Wartości tych rezerw wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2021	31.12.2020
54 097	51 088

W ramach Grupy Rezerwy Płynności utrzymuje również mBank Hipoteczny. Rezerwy płynności mBanku Hipotecznego składały się z polskich obligacji skarbowych w PLN oraz bonów pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski i wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2021	31.12.2020
750	785

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności, obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości,
- wskaźnik koncentracji ryzyka płynności w obrębie pozycji pozabilansowych dotyczących zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą rezerwy płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem limitów nałożonych na te miary,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI),
- wskaźniki recovery.

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku i Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem Grupy mBanku (CALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.8.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2021		luka LAB Base Case - 31.12.2020	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	33 864	33 864	22 968	22 968
do 3 dni roboczych	2 267	36 131	3 038	26 006
do 7 dni kalendarzowych	515	36 646	(124)	25 882
do 15 dni kalendarzowych	(1 476)	35 170	398	26 280
do 1 miesiąca	(1 795)	33 375	1 294	27 574
do 2 miesięcy	(775)	32 600	3 021	30 595
do 3 miesięcy	(502)	32 098	(184)	30 411
do 4 miesięcy	(158)	31 940	195	30 606
do 5 miesięcy	(531)	31 409	195	30 801
do 6 miesięcy	(264)	31 145	(91)	30 710
do 7 miesięcy	(260)	30 885	60	30 770
do 8 miesięcy	(475)	30 410	265	31 035
do 9 miesięcy	(2 462)	27 948	(117)	30 918
do 10 miesięcy	(850)	27 098	(196)	30 722
do 11 miesięcy	(987)	26 111	(528)	30 194
do 12 miesięcy	(1 148)	24 963	(2 608)	27 586

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki lub niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Pozytywny wpływ na poziom luki płynności miała dynamika rozwoju klientowskich depozytów terminowych i rachunków bieżących (22,1 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2021 roku) przewyższająca dynamikę rozwoju działalności kredytowej (7,0 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2021 roku). Na dzień 31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 20,4 mld zł i 3,2 mld zł.

W ramach mBanku zawarta jest ograniczona liczba transakcji, w przypadku których obniżenie oceny kredytowej mBanku może skutkować koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia lub przedterminowej spłaty zobowiązania. Kwota maksymalnego zobowiązania wynikająca z tego tytułu, w sytuacji obniżenia ratingu mBanku do poziomu BB+ lub niżej przez dwie agencje ratingowe, wynosi wg stanu na 31 grudnia 2021 roku 314 mln CHF (31 grudnia 2020 roku: 314 mln CHF). Wymaganie takie nie jest jednak bezwarunkowe. Zapisy umowne nie wykluczają ustalenia kwoty, formy oraz terminu złożenia zabezpieczenia w drodze ustaleń pomiędzy stronami.

W 2021 roku i w 2020 roku płynność Banku kształtowała się na wysokim i bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miar LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w 2021 i w 2020 roku oraz wartości miar regulacyjnych LCR oraz NSFR przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2021	31.12.2020
LAB Base Case 1M	33 375	27 574
LAB Base Case 1Y	24 963	27 586
LCR	203%	202%
NSFR	152%	-

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy LCR i NSFR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Nadzorcze miary LCR oraz NSFR pozostawały na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym Grupy mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. Od końca 2020 roku do końca 2021 roku wartość wskaźnika L/D spadła z poziomu 70,3% do poziomu 66,3% dla Banku oraz spadła z poziomu 78,8% do poziomu 74,0% dla Grupy. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków i emisji obligacji (powyżej 1 roku) (Nota 29). Wspomniane pożyczki i obligacje łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 29) stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zaprzestaniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela.

W trzecim kwartale 2021 roku, Bank wyemitował zielone obligacje nieuprzywilejowane senioralne (NPS) o wartości 500 mln EUR, kwalifikujące się do wskaźnika MREL, refinansujące zapadające finansowanie obligacji niezabezpieczonych w kwocie 428 mln EUR, które Bank wykupił w dniu 26 listopada 2021 roku. Ponadto jako źródło finansowania (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje FX swap i CIRS.

W ramach Grupy poza mBankiem z finansowania zewnętrznego korzystają mBank Hipoteczny za pośrednictwem emisji listów zastawnych oraz krótkoterminowych papierów dłużnych i mLeasing za pośrednictwem krótkoterminowych papierów dłużnych.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Grupa bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Strategia finansowania opiera się na następujących założeniach:

- dywersyfikowania źródeł i terminów finansowania,
- zachowania bezpiecznych poziomów regulacyjnych i wewnętrznych miar płynności,
- stabilnego powiększania depozytów transakcyjnych,
- zaciągania zobowiązań, kwalifikujących się do wskaźnika MREL,
- utrzymywania zdolności emisyjnych mBanku Hipotecznego, jednak z większym zaangażowaniem Banku w finansowanie spółki zależnej przez nabycie jej listów zastawnych,
- zwiększania niezależności finansowej od akcjonariusza większościowego.

Grupa mBanku S.A.

Ryzyko płynności w Grupie mBanku generowane jest głównie przez pozycje mBanku. Niemniej jednak monitorowaniu podlega również poziom ryzyka płynności w spółkach Grupy mBanku, gdzie ryzyko płynności zostało uznane za istotne. W spółkach generujących największe ryzyko płynności (mBH i mLeasing) Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w trybie dziennym. Dane przekazywane przez powyższe spółki pozwalają na raportowanie kontraktowego niedopasowania przepływów pieniężnych jak również kalkulację urealnionej luki przepływów pieniężnych konstruowanej na bazie modelu LAB opartej o założenia modelowania wybranych produktów zgodnie z profilami ryzyka, możliwościami finansowania i specyfiką produktów danej spółki.

Kształtowanie się poziomów urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych dla Grupy mBanku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2021		luka LAB Base Case - 31.12.2020	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	35 454	35 454	24 870	24 870
do 3 dni roboczych	2 335	37 789	3 051	27 921
do 7 dni kalendarzowych	580	38 369	(171)	27 750
do 15 dni kalendarzowych	(1 616)	36 753	423	28 173
do 1 miesiąca	(1 646)	35 107	1 509	29 682
do 2 miesięcy	(636)	34 471	3 231	32 913
do 3 miesięcy	(213)	34 258	(257)	32 656
do 4 miesięcy	(390)	33 868	324	32 980
do 5 miesięcy	(474)	33 394	324	33 304
do 6 miesięcy	(765)	32 629	(36)	33 268
do 7 miesięcy	(564)	32 065	(296)	32 972
do 8 miesięcy	(314)	31 751	430	33 402
do 9 miesięcy	(2 860)	28 891	15	33 417
do 10 miesięcy	(711)	28 180	(419)	32 998
do 11 miesięcy	(803)	27 377	(349)	32 649
do 12 miesięcy	(1 077)	26 300	(2 481)	30 168

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2021 i 2020 roku oraz wartości miary regulacyjnej LCR na poziomie Grupy przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2021	31.12.2020
LAB Base Case 1M	35 107	29 682
LAB Base Case 1Y	26 300	30 168
LCR Grupa	216%	218%
NSFR Grupa	149%	-

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy LCR i NSFR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Dla pozostałych spółek z uwagi na mniejsze sumy bilansowe i prostsze produkty bilansowe wypracowany został sposób monitoringu w oparciu o dwa kryteria: wielkość sumy bilansowej i, w przypadku gdy spółka jest objęta kalkulacją miary LCR dla Grupy zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym rozporządzeniem delegowanym komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, które obowiązuje od 30 kwietnia 2020 roku, jej udział w wypływach ogółem. W przypadku przekroczenia nałożonych wartości progowych, podejmowana jest decyzja o ewentualnym włączeniu spółki do systemu pomiaru ryzyka płynności.

3.8.1. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty ująłone w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	2 677 736	561 539	171 634	5	-	3 410 914
Zobowiązania wobec klientów	152 136 946	3 823 474	1 809 378	1 589 602	605 897	159 965 297
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	208 191	332 061	4 451 285	9 620 700	324 018	14 936 255
Zobowiązania podporządkowane	21 385	5 479	41 832	948 576	1 931 767	2 949 039
Pozostałe zobowiązania	2 219 224	8 699	136	224	-	2 228 283
Zobowiązania razem	157 263 482	4 731 252	6 474 265	12 159 107	2 861 682	183 489 788
Aktywa razem	34 265 728	6 551 546	29 971 815	83 215 352	76 078 496	230 082 937
Luka płynności netto	(122 997 754)	1 820 294	23 497 550	71 056 245	73 216 814	46 593 149

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	2 485 433	-	-	-	-	2 485 433
Zobowiązania wobec klientów	127 292 074	4 314 289	2 562 057	3 009 682	574 918	137 753 020
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	158 718	560 170	2 675 027	10 327 020	552 268	14 273 203
Zobowiązania podporządkowane	21 433	5 274	40 540	960 314	1 919 682	2 947 243
Pozostałe zobowiązania	2 275 061	6 366	467 669	372	-	2 749 468
Zobowiązania razem	132 232 719	4 886 099	5 745 293	14 297 388	3 046 868	160 208 367
Aktywa razem	19 899 378	9 596 438	31 946 087	72 435 917	62 520 892	196 398 712
Luka płynności netto	(112 333 341)	4 710 339	26 200 794	58 138 529	59 474 024	36 190 345

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdyskontowane) zostały przedstawione w Nocie 29.

Pozostałe umowne terminy wymagalności wystawionych gwarancji przedstawiono w Nocie 35.

3.8.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowychPochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty Overnight Index Swap (OIS),
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty swap na towary,
- kontrakty forward na dłużne papiery wartościowe,
- klientowskie transakcje terminowe na towary,
- kontrakty forward na emisję CO₂.

Instrumenty finansowe na towary są w Grupie zawierane back-to back.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Grupy z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena odpowiednio na koniec 2021 roku i na koniec 2020 roku jest ujemna. Przepływy z tytułu tych instrumentów pogrupowane zostały w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową i prezentowane są w wartości niezdyskontowanej.

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	10 523	9 284	23 322	687	-	43 816
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	944	5 243	(14 568)	(7 110)	4 004	(11 487)
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	33 614	212 177	1 853 907	6 016 108	339 724	8 455 530
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(3 532)	(1 612)	26 245	5 116	1 087	27 304
Opcje	32	336	(14 192)	(10 391)	(448)	(24 663)
Inne	2 495	26 753	25 247	2 446	-	56 941
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	44 076	252 181	1 899 961	6 006 856	344 367	8 547 441

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 590	1 861	214	-	-	3 665
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	206 259	364 833	1 157 918	2 789 718	163 903	4 682 631
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(923)	(5 713)	13 899	34 479	(364)	41 378
Opcje	(770)	1 754	(7 340)	(8 841)	13	(15 184)
Inne	2 789	10 093	18 387	661	-	31 930
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	208 945	372 828	1 183 078	2 816 017	163 552	4 744 420

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	20 651 873	9 887 238	9 148 596	4 478 284	-	44 165 991
- wpływy	20 627 103	9 854 123	9 155 092	4 420 085	-	44 056 403

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	23 279 825	9 595 591	7 344 248	5 539 648	-	45 759 312
- wpływy	23 395 800	9 539 093	7 334 084	5 572 635	-	45 841 612

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 35.

3.9. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Ma ono kompleksowy charakter, co może mieć znaczący wpływ na działalność i sytuację Banku. Obok otoczenia oraz zdarzeń zewnętrznych jego źródłem może być Bank sam w sobie. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, mające wpływ na ryzyko operacyjne, ze względu na dynamiczny charakter podlegają ciągłej analizie.

Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności:

- ryzyko prawne,
- ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”),
- ryzyko IT,
- ryzyko cyberzagrożeń,
- ryzyko oszustw zewnętrznych,
- ryzyko oszustw wewnętrznych,
- ryzyko outsourcingu,
- ryzyko kadrowe i organizacyjne,
- ryzyko bezpieczeństwa fizycznego,
- ryzyko błędów w realizacji, dostawie i zarządzaniu procesem.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednak materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku. Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi

regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie jest ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Ze względu na dynamikę zmian czynników wpływających na ryzyko operacyjne kluczowymi elementami procesu zarządzania ryzykiem są: identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie efektywności redukcji ryzyka, przeciwdziałanie materializacji ryzyka operacyjnego oraz raportowanie.

Podstawowe narzędzia wykorzystywane do identyfikacji, oceny i monitorowania ryzyka to:

1. Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która jest wykonywana przez jednostki organizacyjne Banku i spółki Grupy. Proces ten ma na celu zapewnienie identyfikacji, oceny ryzyk oraz podjęcia adekwatnych modyfikacji. Dodatkowo wspiera on proces komunikacji o konieczności zmian i usprawnień procesów kontrolnych.
2. Rejestr Strat Operacyjnych, który stanowi bazę danych o stratach wynikających z powstających zdarzeń operacyjnych. Bank korzysta także z dostępu do zewnętrznych baz danych o stratach operacyjnych i wykorzystuje je do analizy ryzyka operacyjnego i potencjalnych zagrożeń, na które narażone są instytucje działające w sektorze finansowym.
3. Kluczowe wskaźniki ryzyka KRI oraz wskaźniki ryzyka RI, które wspierają bieżące monitorowanie ryzyka. Proces umożliwia przewidywanie z pewnym wyprzedzeniem występowania zwiększonego poziomu ryzyka operacyjnego i odpowiednie reagowanie przez jednostki organizacyjne w celu uniknięcia powstawania zdarzeń i strat operacyjnych.
4. Scenariusze ryzyka operacyjnego, które opisują ryzyka związane z występowaniem rzadkich, ale potencjalnie bardzo poważnych w skutkach zdarzeń ryzyka operacyjnego.
5. Opiniowanie produktów przed wprowadzeniem w życie nowej lub modyfikowanej oferty produktowej oraz wpływu umów outsourcingowych na profil ryzyka operacyjnego.

Część narzędzi wspiera kilka etapów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Grupa mBanku posiada system regularnego monitorowania zdarzeń operacyjnych oraz sygnałów ostrzegających płynących z narzędzi, co umożliwia obserwację profilu ryzyka operacyjnego oraz zapewnia regularne podejmowanie działań zaradczych między innymi na poziomie Zarządu i Rady Nadzorczej.

Regularne monitorowanie pozwala szybko wykrywać słabości występujące w systemie zarządzania ryzykiem. Dzięki identyfikacji i analizie okoliczności związanych z odnotowanym zdarzeniem i stratą operacyjną Grupa może lepiej poznać przyczyny wystąpienia zdarzenia operacyjnego i odpowiednio zapobiegać ich powtórzeniu również w innych obszarach organizacji.

Bank kładzie również duży nacisk na monitorowanie ryzyka operacyjnego i odpowiednie reagowanie na pojawiające się potencjalne zagrożenia.

Terminowe monitorowanie procesów ma pomóc wczesnemu identyfikowaniu negatywnych trendów które mogą doprowadzić do istotnych strat materialnych w Banku.

Straty operacyjne

W 2021 roku w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa mierzyła się w szczególności ze stratami powiązanymi z ryzykiem prawnym związanym z portfelem kredytów w walutach obcych, cyberzagrożeniami oraz oszustwami popełnionymi przez osoby z zewnątrz.

Zdecydowana większość strat operacyjnych Grupy dotyczy następujących linii biznesowych: bankowość komercyjna i bankowość detaliczna (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR).

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Grupa ponosi z tytułu dwóch kategorii ryzyka operacyjnego: przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz oraz klienci, produkty i praktyki biznesowe.

Poniższa tabela przedstawia rozkład według strat rzeczywistych brutto poniesionych w 2021 i 2020 roku przez Grupę mBanku według kategorii ryzyka operacyjnego.

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Suma strat brutto – stan na dzień	
	31.12.2021	31.12.2020
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	20 493	14 343
Klienci, produkty i praktyki biznesowe dla kredytów walutowych	2 781 503	1 021 714
Klienci, produkty i praktyki biznesowe z wyłączeniem kredytów walutowych	64 238	46 835
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	4 350	9 760
Pozostałe	6 395	14 021
Razem	2 876 979	1 106 673

Wysoki udział strat w kategorii „Klienci, produkty i praktyki biznesowe” w 2021 roku wynikał przede wszystkim z poniesienia kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi w CHF. Więcej informacji na ten temat zawarto w Nocie 34.

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz do Komitetów Forum Biznesu i Ryzyka. W przypadku przekroczeń progów strat operacyjnych istnieją w Grupie mBanku mechanizmy eskalacji. Zapewniają one odpowiednią analizę zdarzeń operacyjnych oraz powodują podjęcie działań naprawczych. Informacje dotyczące zdarzenia, dla którego efekt lub suma efektów zrealizowanych lub niezrealizowanych wynosi 1 mln zł i więcej, są raportowane do Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego.

3.9.1. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., która zawiera ogólne zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie tego ryzyka.

Niedostosowanie działalności Banku do przepisów to szczególnie sytuacje, w których:

1. regulacje wewnętrzne nie uwzględniają postanowień przepisów prawa,
2. Bank nie stosuje się do zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych,
3. Bank nie stosuje się do zaleceń wynikających z wewnętrznych postępowań, audytów wewnętrznych i zewnętrznych oraz kontroli Departamentu Compliance,
4. procesy bankowe i działania operacyjne przebiegają niezgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Zapewnianie zgodności, poprzez realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku oraz funkcję kontroli, odbywa się w ramach trzech linii obrony. Pierwsza linia obrony to zarządzanie ryzykiem i realizacja funkcji kontroli w działalności operacyjnej. Druga linia obrony to między innymi:

1. zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz realizacja funkcji kontroli w ramach zadań realizowanych przez Departament Compliance,
2. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w jednostkach organizacyjnych w przypadku, gdy część zadań odnośnie identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności została powierzona innym jednostkom w ramach pierwszej lub drugiej linii obrony.

Trzecia linia obrony to działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie tych mechanizmów w celu zapewnienia zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników zapewnia osiągnięcie celów systemu kontroli wewnętrznej i niweluje ryzyko braku zgodności oraz minimalizuje możliwość wystąpienia bądź eliminuje następujące ryzyka: prawne, reputacji, nałożenia sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień. Za koordynację

i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance.

Nadzór nad wdrażaniem w podmiotach zależnych Grupy mBanku wspólnych standardów w obszarze compliance jest realizowany w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych i niezależności pracowników realizujących funkcję compliance w podmiotach zależnych, w szczególności na podstawie porozumień zawartych z podmiotami zależnymi.

3.10. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchylenia rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyleń wartości rzeczywistych od planowanych jest przeprowadzana odrębnie dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są między innymi następujące działania:

- weryfikacja zaplanowanych danych w ramach procesu planistycznego,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyleń bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych Grupy mBanku od poziomu zaplanowanego i informowanie Zarządu Banku o wynikach tych analiz,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.11. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane lub są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie: ryzyko immanentne nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska, ryzyko założeń, ryzyko danych, ryzyko administrowania oraz ryzyko współzależności.

Ryzyko modeli jest zarządzane w Banku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.12. Ryzyko reputacji

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku i Grupy mBanku przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej.

Ryzyko reputacji może być ryzykiem wtórnym w stosunku do innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności i operacyjne. Ryzyko reputacji jest też ryzykiem pierwotnym, gdy wynika bezpośrednio z działalności etycznie, środowiskowo lub społecznie kontrowersyjnej. Ryzyko to jest identyfikowane, mierzone i monitorowane.

Aby monitorować i zarządzać ryzykiem reputacji, Grupa stosuje następujące narzędzia i metody:

- wdrożone polityki i regulacje z obszaru compliance, bezpieczeństwa, praw człowieka i pracowniczych oraz dotyczące obsługi branż i obszarów wrażliwych pod względem ryzyka reputacji Banku,
- ocena poziomu ryzyka reputacji na podstawie negatywnych publikacji,
- analiza satysfakcji klientów,
- badanie nastrojów pracowniczych,

- badanie marki pracodawcy,
- zarządzanie kryzysowe,
- analiza ryzyka reputacji w toku wdrażania nowych i modyfikacji istniejących produktów,
- analiza reklamacji i skarg klientów,
- budowanie świadomości w obszarze compliance,
- badanie naruszeń praw pracowniczych i innych zasad działania Banku.

3.13. Ryzyko kapitałowe

W Grupie mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Ryzyko kapitałowe obejmuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego procesu są analizy testów warunków skrajnych bazujące m.in. na scenariuszach zmian warunków makroekonomicznych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian wynikających z przyjętych do analizy scenariuszy warunków skrajnych.

Więcej informacji na temat adekwatności kapitałowej Grupy mBanku znajduje się w Nocie 47.

3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych

Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych jest związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi w walutach obcych, udzielanymi kredytobiorcom indywidualnym do 2011 roku. Ryzyko to może wynikać w szczególności z materializacji ryzyka operacyjnego (prawnego), a także kredytowego oraz reputacyjnego w odniesieniu do tych kredytobiorców.

Ryzyko prawne portfela kredytów w walutach obcych (kredytów indeksowanych kursem obcej waluty) dotyczy portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym w latach 2004-2011.

Ryzyko to odnosi się do możliwości realizacji strat wynikających z niekorzystnych dla Banku orzeczeń w sprawach wytoczonych z powództwa kredytobiorców.

Zarządzając tym ryzykiem Grupa podejmuje działania w celu ochrony interesów Banku w postępowaniach sądowych zmierzające do uzyskania korzystnych dla Banku rozstrzygnięć.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem prawnym portfela kredytów indeksowanych w mBanku utworzono Departament Kredytów Spornych, do którego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie materiałów wykorzystywanych w postępowaniach sądowych,
- koordynowanie działań pełnomocników procesowych,
- kalkulacja kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi,
- współpraca i komunikacja z instytucjami zewnętrznymi w sprawach kredytów indeksowanych.

Więcej informacji na temat ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF zawarto w Nocie 34.

Ryzykiem kredytowym i reputacyjnym, które są związane z portfelem kredytów w walutach obcych zarządza się zgodnie z zasadami zarządzania tymi ryzykami.

3.15. Ryzyko podatkowe

Celem zarządzania ryzykiem podatkowym jest skuteczne i bezpieczne wykonywanie wszystkich obowiązków przewidzianych przez prawo podatkowe. Dlatego ryzyka podatkowe w Grupie identyfikuje się oraz eliminuje lub ogranicza w związku z pełnieniem roli:

- podatnika,
- płatnika podatku,
- podmiotu udzielającego informacji podatkowej klientom Banku, kontrahentom Banku lub organom podatkowym.

Bank zarządza ryzykiem podatkowym przez zapewnienie:

- integralności prawa podatkowego z prawem rachunkowym oraz sprawozdawczością finansową w regulacjach wewnętrznych Banku,
- prawidłowych procesów podatkowych zgodnych z obowiązującym prawem podatkowym,
- współpracy jednostek organizacyjnych przygotowujących, opiniujących i oferujących produkty klientom Banku,
- prawidłowej identyfikacji i monitoringu ryzyk podatkowych,
- zasad dotyczących zawierania transakcji z klientami,
- monitorowania zmian w przepisach prawa podatkowego i orzecznictwie.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Grupa wycenia aktywa i zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo według zamortyzowanego kosztu przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych - zgodnie z wymaganiami MSSF 7 - wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej - zgodnie z wymaganiami MSSF 9 - zostało opisane w Nocie 3.3.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Grupę. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Dla potrzeb ujawnień Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (do 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy w wartości godziwej.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Dłużne papiery wartościowe	16 164 103	14 890 079	15 952 501	16 445 401
Należności od banków	7 229 681	7 227 533	7 354 268	7 347 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	116 902 754	117 116 749	106 873 133	107 694 550
Klienci indywidualni	70 391 454	71 630 064	62 929 892	64 818 035
Należności bieżące	7 252 733	7 488 229	6 807 188	6 948 249
Kredyty terminowe	62 752 303	63 755 417	55 831 484	57 578 566
Inne należności	386 418	386 418	291 220	291 220
Klienci korporacyjni	46 359 179	45 333 802	43 713 672	42 641 296
Należności bieżące	5 135 475	4 996 982	4 105 526	3 989 429
Kredyty terminowe, w tym leasing finansowy	37 423 062	36 747 140	37 016 811	36 060 532
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	187 630	187 630	103 832	103 832
Pozostałe należności kredytowe	3 599 368	3 388 406	2 471 122	2 471 122
Inne należności	13 644	13 644	16 381	16 381
Klienci budżetowi	152 121	152 883	229 569	235 219
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Zobowiązania wobec banków	3 359 558	3 359 558	2 399 740	2 399 740
Zobowiązania wobec klientów	159 935 129	159 918 070	137 698 668	137 726 122
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	13 429 782	13 518 622	13 996 317	14 172 566
Zobowiązania podporządkowane	2 624 456	2 616 703	2 578 327	2 552 098

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Grupy jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- kredyty zaciągnięte,
- depozyty,
- emisje dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego z uwzględnieniem oszacowania spreadu odzwierciedlającego spread kredytowy mBanku i marżę płynności. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR i CHF zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Grupa zastosowała krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Z kolei dla listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny do wyceny na potrzeby ujawnień wykorzystano krzywe kontraktów swap oraz prognozowany poziom spreadu emisyjnego dla odpowiednich emisji.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień 31 grudnia 2020 roku.

	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
31.12.2021		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN

Aktywa finansowe

Dłużne papiery wartościowe	14 890 079	12 100 420	-	2 789 659
Należności od banków	7 227 533	-	-	7 227 533
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	117 116 749	-	-	117 116 749

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania wobec banków	3 359 558	-	-	3 359 558
Zobowiązania wobec klientów	159 918 070	-	2 812 699	157 105 371
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	13 518 622	6 673 840	-	6 844 782
Zobowiązania podporządkowane	2 616 703	-	2 616 703	-

Aktywa finansowe razem	139 234 361	12 100 420	-	127 133 941
Zobowiązania finansowe razem	179 412 953	6 673 840	5 429 402	167 309 711

	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
31.12.2020		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN

Aktywa finansowe

Dłużne papiery wartościowe	16 445 401	13 395 856	-	3 049 545
Należności od banków	7 347 513	-	-	7 347 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	107 694 550	-	-	107 694 550

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania wobec banków	2 399 740	-	-	2 399 740
Zobowiązania wobec klientów	137 726 122	-	4 296 271	133 429 851
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14 172 566	6 369 433	-	7 803 133
Zobowiązania podporządkowane	2 552 098	-	2 552 098	-

Aktywa finansowe razem	131 487 464	13 395 856	-	118 091 608
Zobowiązania finansowe razem	156 850 526	6 369 433	6 848 369	143 632 724

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Grupa wykazała wartość godziwą obligacji wyemitowanych przez Bank oraz spółkę zależną od Banku mFinance France, objętych przez Bank w 2020 roku w procesie substytucji (Nota 29). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Grupa zastosowała ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 29). Ponadto, w poziomie 2 Grupa wykazała zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób, wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's;
- wartość godziwą listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny. Do wyceny Grupa zastosowała technikę estymacji przepływów odsetkowych w oparciu o model krzywej swapowej oraz dyskontowania przy użyciu stopy dyskontowej skorygowanej o wartość spreadu jaki jest możliwy do uzyskania w przypadku emisji w uzależnieniu od waluty oraz zapadalności instrumentu finansowego;
- zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Grupa przyjęła, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej;
- wartość godziwą tych zobowiązań wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3		
31.12.2021	w tym:	Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny		
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ						
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 589 076	248 906	1 859 785	480 385		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 426	-	-	40 426		
Dłużne papiery wartościowe	596 622	248 906	-	347 716		
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 952 028	-	1 859 785	92 243		
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 065 733	-	2 065 733	-		
Pochodne instrumenty zabezpieczające	338 598	-	246 355	92 243		
Efekt kompensowania	(452 303)	-	(452 303)	-		
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 417 191	870	-	1 416 321		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 111 674	-	-	1 111 674		
Dłużne papiery wartościowe	81 128	-	-	81 128		
Kapitałowe papiery wartościowe	224 389	870	-	223 519		
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	36 206 059	26 721 005	8 495 243	989 811		
Dłużne papiery wartościowe	36 206 059	26 721 005	8 495 243	989 811		
Aktywa finansowe, razem	40 212 326	26 970 781	10 355 028	2 886 517		
Nieruchomości inwestycyjne	127 510	-	-	127 510		
Zobowiązania finansowe						
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 926 408	-	1 926 408	-		
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 238 744	-	2 238 744	-		
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 598 547	-	1 598 547	-		
Efekt kompensowania	(1 910 883)	-	(1 910 883)	-		
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	84 774	84 774	-	-		
Zobowiązania finansowe razem	2 011 182	84 774	1 926 408	-		
Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne na poziomie 3 - zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Nieruchomości inwestycyjne
Bilans otwarcia	309 949	121 029	76 068	201 344	990 351	-
Łączne zyski lub straty za okres	9 802	(28 786)	5 060	10 621	(63 745)	14 118
Ujęte w rachunku zysków i strat:	9 802	(6 950)	5 060	10 621	-	-
Wynik na działalności handlowej	9 802	(6 950)	6 196	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(1 136)	11 181	-	-
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	(560)	-	-
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	(21 836)	-	-	(63 745)	14 118
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	(63 745)	14 118
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	(21 836)	-	-	-	-
Nabycia	2 137 931	-	-	15 904	862 018	-
Wykupy	(203 272)	-	-	-	(350 316)	-
Sprzedaże	(6 824 070)	-	-	(4 350)	(2 049 780)	-
Emisje	4 917 376	-	-	-	1 601 283	-
Przeniesienia z innych pozycji sprawozdania finansowego	-	-	-	-	-	113 392
Bilans zamknięcia	347 716	92 243	81 128	223 519	989 811	127 510

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 586 721	366 517	1 601 324	618 880
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	187 902	-	-	187 902
Dłużne papiery wartościowe	676 466	366 517	-	309 949
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 722 353	-	1 601 324	121 029
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 765 395	-	1 765 395	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 079 403	-	958 374	121 029
Efekt kompensowania	(1 122 445)	-	(1 122 445)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 784 691	960	-	1 783 731
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 506 319	-	-	1 506 319
Dłużne papiery wartościowe	76 068	-	-	76 068
Kapitałowe papiery wartościowe	202 304	960	-	201 344
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 498 061	34 322 714	184 996	990 351
Dłużne papiery wartościowe	35 498 061	34 322 714	184 996	990 351
Aktywa finansowe, razem	39 869 473	34 690 191	1 786 320	3 392 962
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 338 564	-	1 338 564	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 602 305	-	1 602 305	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	7 706	-	7 706	-
Efekt kompensowania	(271 447)	-	(271 447)	-
Zobowiązania finansowe razem	1 338 564	-	1 338 564	-

Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Bilans otwarcia	403 028	(7 524)	133 774	161 791	1 032 369
Łączne zyski lub straty za okres	20 578	128 553	12 632	46 612	10 868
Ujęte w rachunku zysków i strat:	20 578	108 234	12 632	46 612	-
Wynik na działalności handlowej	20 578	108 234	1 922	91	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	10 710	48 657	-
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	(2 136)	-
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	20 319	-	-	10 868
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	10 868
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	20 319	-	-	-
Nabycia	1 516 096	-	-	1 648	676 697
Wykupy	(164 337)	-	-	-	(385 844)
Sprzedaże	(7 680 403)	-	-	(8 707)	(4 624 885)
Emisje	6 214 987	-	-	-	4 281 146
Konwersja	-	-	(70 338)	-	-
Bilans zamknięcia	309 949	121 029	76 068	201 344	990 351

W 2021 roku ani w 2020 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Bank na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2021 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 248 906 tys. zł (Nota 20) oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody w kwocie 25 218 009 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 366 517 tys. zł i 33 141 490 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 502 996 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 1 181 224 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 870 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 960 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 1 obejmuje również zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych w kwocie 84 774 tys. zł.

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 8 495 243 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 184 996 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Grupa zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Poziom 3

Na dzień 31 grudnia 2021 roku na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 384 984 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 1 340 033 tys. zł), obejmującej między innymi wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, reprezentującego prawa do akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 3 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 33 671 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 36 335 tys. zł).

Wycena z modelu dla tych pozycji zakłada wycenę w oparciu o rynkową krzywą stóp procentowych skorygowaną o poziom spreadu kredytowego. Parametr spreadu kredytowego odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru wartościowego i jest wyznaczany zgodnie z modelem wewnętrznym Banku. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. Modele wyceny instrumentów dłużnych oraz spreadu kredytowego zostały zbudowane wewnątrz w jednostkach ryzyka, zostały zaakceptowane przez Komitet Ryzyka Modeli i podlegają okresowemu monitoringowi oraz walidacji przeprowadzanej przez jednostkę niezależną od jednostek odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie modelu.

Poziom 3 na dzień 31 grudnia 2021 roku obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 1 152 100 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 1 694 221 tys. zł). Zasady wyznaczania wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w Nocie 3.3.7.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 3 obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 223 519 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 201 344 tys. zł). Kapitałowe papiery

wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 3 obejmuje również wycenę do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w wysokości 127 510 tys. zł. Wartość nieruchomości została oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego wpisanego do Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Majątkowych prowadzonego przez Ministra Rozwoju i Technologii. Nieruchomość została wyceniona przy użyciu metody dochodowej. Kluczowym parametrem nieobserwowalnym wykorzystanym w modelu jest wykorzystywana do dyskontowania przepływów pieniężnych stopa kapitalizacji równa 9,28%.

Poziom 3 obejmuje również wycenę kontraktów CIRS zawartych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych w PLN oraz listów zastawnych emitowanych przez mBank Hipoteczny (Nota 20). Na dzień 31 grudnia 2021 roku wycena tych kontraktów w aktywach wyniosła 92 243 tys. zł (31 grudnia 2020 roku - aktywa: 121 029 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość wyceny w wartości godziwej na zmianę nieobserwowalnych parametrów stosowanych w modelach dla dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na poziomie 3.

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2021	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	989 811	(22 043)	22 043	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	347 716	(7 879)	7 879	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	40 426	(761)	743	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 111 674	(15 630)	16 159	

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2020	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	990 351	(24 557)	24 557	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	309 949	(6 653)	6 653	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	187 902	(306)	285	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 506 319	(25 873)	26 007	

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Wpływ ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi we frankach szwajcarskich

Szczegółowe informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi we frankach szwajcarskich znajdują się w Nocie 34.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia czy istnieją jakiekolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważne prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2021 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 61,6 mln zł lub zwiększeniu o 71,2 mln zł (na dzień 31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 57,6 mln zł i 64,2 mln zł). Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - Koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.3.6.

Grupa wdrożyła w 2021 roku nowy dedykowany model wykorzystywany do wyznaczania oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego dla finansowania specjalistycznego w mBanku i mLeasing. Grupa uwzględniła wpływ wdrożenia w wysokości 101 mln zł w rachunku zysków i strat za 2021 rok (zwiększenie oczekiwanej straty kredytowej).

Wpływ pandemii COVID-19 na działalność Grupy

Działania pomocowe zastosowane w Grupie na skutek wybuchu pandemii COVID-19

W roku 2021 Grupa nadal oferowała klientom narzędzia pomocowe, mające na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji, wynikającej z trwającej pandemii COVID-19. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych. Skala wniosków o wsparcie w roku 2021 była znacznie mniejsza niż w roku 2020. Wynikało to m.in. z zawężenia grup klientów uprawnionych do pomocy w ramach rozwiązań sektorowych a także z częściowego przystosowania się klientów do nowej rzeczywistości gospodarczej, związanej z przedłużającą się pandemią.

Narzędzia stosowane w Grupie do końca marca 2021 roku były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19. Zostało one notyfikowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do EUNB.

Moratorium w Polsce objęło instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 września 2020 roku, a następnie – w okresie od 18 stycznia do 31 marca 2021 roku – instrumenty pomocowe dedykowane przedsiębiorstwom z branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii COVID-19.

Moratorium w Czechach objęło instrumenty pomocowe udzielane od 1 kwietnia do 31 października 2020 roku, a na Słowacji od 1 kwietnia 2020 roku do 31 marca 2021 roku.

W zakresie działalności obszaru Bankowości Detalicznej w Polsce w styczniu 2021 roku Grupa umożliwiła ponownie klientom firmowym z branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, wymienionych w przepisach programu Tarcza Finansowa PFR 2.0, wnioskowanie o odroczenie w spłacie rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych, na wskazany przez nich okres wynoszący maksymalnie 9 miesięcy, uwzględniając liczbę miesięcy wykorzystaną podczas moratorium pozaustawowego w 2020 roku,

z jednoczesną możliwością wydłużenia okresu kredytowania o czas trwania moratorium. Rozpatrywanie wniosków spełniających warunki ustalone stanowiskiem sektorowym odbywało się w trybie uproszczonym, tj. bez konieczności badania zdolności klienta do spłaty zobowiązania. Proces rozpatrywania wniosków wspierany był przez mechanizm automatycznej weryfikacji warunków brzegowych (m.in. PKD przedsiębiorcy, brak zaległości w spłacie więcej niż jednej raty, co najmniej 6-miesięczna historia spłat, data zawarcia kredytu przed 13 marca 2020 roku).

Przy udzielaniu karencji kapitałowej suma kapitału pozostającego do spłaty po okresie karencji jest dzielona zgodnie z algorytmem (raty równe lub malejące – zgodnie z umową) na okres pozostający do spłaty. W przypadku wydłużenia okresu kredytowania okres pozostający do spłaty jest dłuższy, co skutkuje tym, że raty po okresie karencji są niższe aniżeli w przypadku karencji kapitałowej bez wydłużenia okresu kredytowania. Przy udzielaniu karencji kapitałowo-odsetkowej dla kapitału mechanizm jest identyczny jak przy karencji kapitałowej, natomiast zawieszane odsetki są rozkładane równomiernie na okres pozostający do spłaty po okresie karencji.

Grupa oferuje również klientom w Polsce wsparcie w ramach tzw. tarczy antykryzysowej 4.0, obowiązującej od dnia 23 czerwca 2020 roku, w ramach której klienci, którzy stracili pracę lub inne główne źródło dochodu po 13 marca 2020 roku, mają prawo do zawieszenia na okres do 3 miesięcy spłaty kredytu bez naliczania odsetek w okresie zawieszenia wykonywania umowy. To udogodnienie ma charakter moratorium ustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB. Skala wniosków składanych o tą formę pomocy jest nadal nieznaczną.

W zakresie działalności obszaru Bankowości Korporacyjnej, w dniu 2 grudnia 2020 roku, EUNB w związku z kolejną falą pandemii, postanowił reaktywować „Wytyczne dotyczące ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez COVID-19”. Na tej podstawie banki i grupy bankowe zrzeszone w Związku Banków Polskich zdecydowały o wznowieniu działania moratorium pozaustawowego i objęcie nim działań pomocowych udzielonych od 18 stycznia do 31 marca 2021 roku. Wznowione moratorium zostało notyfikowane przez EUNB za pośrednictwem UKNF, jego skala jest jednak istotnie mniejsza niż pierwszego moratorium.

Działanie reaktywowanego moratorium było ograniczone wyłącznie do klientów działających w sektorach najbardziej dotkniętych skutkami pandemii COVID-19, tj. w branżach objętych Tarczą Finansową PFR (zgodnie z klasyfikacją PKD) lub prowadzących działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych o powierzchni powyżej 2000 m². Pozostałe kryteria kwalifikujące klienta do objęcia pomocą były zbliżone do zasad obowiązujących w ramach pierwszego moratorium, tj. dotyczyły jedynie kredytów udzielonych przed 13 marca 2020 roku, klient na dzień 31 grudnia 2020 roku nie był zakwalifikowany przez Grupę do kategorii default, nie toczyło się wobec niego postępowanie upadłościowe, restrukturyzacyjne, likwidacyjne lub egzekucyjne oraz do 31 marca 2021 roku złożył wniosek o zmianę warunków finansowania.

Działania pomocowe oferowane przez Grupę polegały na zawieszeniu rat kapitałowych na okres do 9 miesięcy łącznie (tj. z uwzględnieniem wcześniejszego okresu wsparcia przyznanego na podstawie pierwszego moratorium) lub przedłużeniu finansowania produktami odnawialnymi do 9 miesięcy łącznie. W przypadku klientów o obrotach do 50 mln EUR Grupa oferowała również możliwość zawieszenia rat kapitałowo-odsetkowych na okres do 6 miesięcy łącznie.

Kwota zawieszonych kapitałowych części rat była dodawana do ostatniej raty. W odniesieniu do rat kapitałowo-odsetkowych kwota zawieszonych kapitałowych części rat była również dodawana do ostatniej raty, natomiast kwota zawieszonych odsetek była dodawana do kolejnych rat odsetkowych płatnych po okresie odroczenia, które odpowiadały liczbie rat odroczonych. W przypadku transakcji dotyczących finansowania nieruchomości komercyjnych o wartości powyżej 4 mln zł warunki spłaty były określane indywidualnie. Jednocześnie Grupa wymagała utrzymania zabezpieczeń co najmniej na dotychczasowym poziomie oraz ograniczenia dystrybucji do właścicieli.

Poniższa tabela przedstawia informację o całkowitej wartości kredytów objętych moratoriami oraz nowym finansowaniu objętym publicznymi programami gwarancyjnymi (BGK) w Polsce, w ramach pomocy związanej z COVID-19 (stan na 31 grudnia 2021 roku).

Liczba klientów w Polsce, którzy skorzystali z pomocy w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	31.12.2021
Moratoria	62 908
Gwarancje rządowe BGK	118

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Wartość kredytów w Polsce z pomocą udzieloną w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	31.12.2021				
	Wartość brutto kontraktów z przyznanymi moratoriami	w tym: wartość brutto kontraktów z wygasłymi moratoriami	w tym: wartość brutto kontraktów z aktywnymi moratoriami	Skumulowana utrata wartości kontraktów z aktywnymi moratoriami	Wartość netto/ wartość godziwa kontraktów z aktywnymi moratoriami
Moratoria	11 568 342	11 357 478	210 864	(38 084)	172 780
- Klienci indywidualni	5 615 291	5 614 866	425	(109)	316
- Klienci korporacyjni	5 953 051	5 742 612	210 439	(37 975)	172 464
Gwarancje rządowe BGK	866 618	-	866 618	(7 184)	859 434
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	866 618	-	866 618	(7 184)	859 434

Kolejne tabele przedstawiają powyższe dane w podziale na pomoc aktywną i pomoc wygasłą na dzień 31 grudnia 2021 roku.

a) pomoc aktywna na dzień 31 grudnia 2021 roku

Aktywna pomoc w Polsce na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	Obsługiwane				
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: z odroczonej ratami kapitałowo-odsetkowymi	w tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (Koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości
Moratoria	7 751	-	-	917	(120)
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	7 751	-	-	917	(120)
Gwarancje rządowe BGK	854 702	2 824	-	298 545	(3 743)
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	854 702	2 824	-	298 545	(3 743)

Aktywna pomoc w Polsce na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	Nieobsługiwane				Wartość brutto - wpływy do kategorii Nieobsługiwane
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana < = 90 dni	Skumulowana utrata wartości	
Moratoria	203 113	-	-	(37 964)	425
- Klienci indywidualni	425	-	-	(109)	425
- Klienci korporacyjni	202 688	-	-	(37 855)	-
Gwarancje rządowe BGK	11 916	11 916	-	(3 441)	11 916
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	11 916	11 916	-	(3 441)	11 916

b) pomoc wygasła na dzień 31 grudnia 2021 roku

Wygasła pomoc w Polsce na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	Obsługiwane				
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (Koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości	w tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (Koszyk 2)
Moratoria	10 799 153	138 957	1 717 555	(115 060)	(88 053)
- Klienci indywidualni	5 403 683	66 636	283 099	(31 236)	(16 313)
- Klienci korporacyjni	5 395 470	72 321	1 434 456	(83 824)	(71 740)
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Wygasła pomoc w Polsce na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 13.03.2020 – 31.12.2021	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana < = 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - Wpływy do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	558 325	35 910	19 977	(163 188)	56 816
- Klienci indywidualni	211 183	12 822	3 355	(103 781)	47 543
- Klienci korporacyjni	347 142	23 088	16 622	(59 407)	9 273
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Poniższa tabela przedstawia informację o całkowitej wartości kredytów objętych moratoriami oraz o nowym finansowaniu objętym publicznymi programami gwarancyjnymi w Czechach i na Słowacji w ramach pomocy związanej z COVID-19 (stan na 31 grudnia 2021 roku).

Liczba klientów w Czechach i na Słowacji, którzy skorzystali z pomocy w okresie 01.04.2020 – 31.12.2021	31.12.2021
Moratoria	5 579

Wartość kredytów w Czechach i na Słowacji z pomocą udzieloną w okresie 01.04.2020 – 31.12.2021	31.12.2021				
	Wartość brutto kontraktów z przyznanymi moratoriami	w tym: wartość brutto kontraktów z wygasłymi moratoriami	w tym: wartość brutto kontraktów z aktywnymi moratoriami	Skumulowana utrata wartości kontraktów z aktywnymi moratoriami	Wartość netto / wartość godziwa kontraktów z aktywnymi moratoriami
Moratoria	416 902	416 902	-	-	-
- Klienci indywidualni	416 902	416 902	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

a) pomoc aktywna na dzień 31 grudnia 2021 roku

Na dzień 31 grudnia 2021 nie odnotowano w Czechach i na Słowacji kontraktów z aktywną pomocą.

b) pomoc wygasła na dzień 31 grudnia 2021 roku

Wygasła pomoc w Czechach i na Słowacji na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 01.04.2020 – 31.12.2021	Obsługiwane				
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utrąty wartości (Koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości	w tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utrąty wartości (Koszyk 2)
Moratoria	403 792	45 869	28 657	(2 364)	(1 527)
- Klienci indywidualni	403 792	45 869	28 657	(2 364)	(1 527)
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Wygasła pomoc w Czechach i na Słowacji na datę 31.12.2021, udzielona w okresie 01.04.2020 – 31.12.2021	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	w tym: ekspozycje restrukturyzowane	w tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana <= 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - Wpływy do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	13 110	1 374	2 390	(6 694)	-
- Klienci indywidualni	13 110	1 374	2 390	(6 694)	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

W Polsce, w Czechach i na Słowacji zdecydowana większość kontraktów objętych moratoriami dotyczącymi zawieszenia raty, korzystała z pomocy w postaci zawieszenia raty kapitałowej – było to około 94% łącznej ekspozycji (dla moratoriów aktywnych i wygasłych). Oznacza to, że klienci nadal mieli wymóg regulowania swoich zobowiązań, ale z niższą ratą. Opóźnienie w płatności rat odsetkowych podlega standardowej kalkulacji przeterminowania. Przeterminowanie takiej płatności powyżej 30 dni powoduje klasyfikację do Koszyka 2, a powyżej 90 dni do Koszyka 3.

Wpływ pandemii COVID-19 na proces oceny sytuacji finansowej klienta

W ocenie sytuacji finansowej klientów korporacyjnych Grupa stosuje wyłącznie ocenę indywidualną jako najbardziej właściwą i precyzyjną (nie stosuje podejścia kolektywnego ani sektorowego).

Podczas monitoringu ryzyka klientów i transakcji ocenie podlega wpływ pandemii COVID-19 na sytuację klienta oraz siła tego wpływu (tj. przejściowe turbulencje, długotrwały problem dla modelu biznesowego, itp.), a także plan ograniczenia tego wpływu wdrażany przez klienta.

Wpis klienta na Listę Watch odbywa się w oparciu o standardowe kryteria zdefiniowane w regulacjach wewnętrznych Grupy.

W zakresie oceny ryzyka klienta detalicznego klienci objęci narzędziami pomocowymi w postaci moratoriów podlegali ocenie scoringowej zgodnie ze standardowym procesem oceny klientów.

Opis stosowanego w Grupie podejścia do klasyfikacji forbearance w stosunku do działań pomocowych w ramach COVID-19

W 2021 roku Grupa stosowała dla ekspozycji objętych działaniami pomocowymi w związku z pandemią COVID-19 zasady klasyfikacji do statusu forborne zgodne z wewnętrznymi przepisami. Zgodnie z wymogami EUNB stosowanie narzędzi pomocowych w związku z COVID-19 nie powodowało automatycznej klasyfikacji do forbearance.

W odniesieniu do klientów korporacyjnych stosowane jest podejście bazujące na indywidualnej ocenie pod kątem klasyfikacji ekspozycji klienta jako forborne, zgodnie z obowiązującymi w Grupie regulacjami.

Działania w zakresie dodatkowych odpisów z tytułu ryzyka kredytowego w związku z pandemią COVID-19:Działania podjęte względem klientów objętych moratoriami pozaustawowymi

Od początku roku 2021 Grupa stopniowo rezygnowała ze stosowania dodatkowych przesłanek, wprowadzonych w roku 2020 w związku z pandemią COVID-19, pozwalających na utrzymanie kredytów objętych moratoriami w Koszyku 2. W kolejnych miesiącach zmieniano klasyfikację z Koszyka 2 dla kredytów, które były obsługiwane prawidłowo po okresie moratoriów oraz nie posiadały pozostałych przesłanek wynikających ze stosowanej w Grupie logiki transferu. Na koniec 2021 roku w portfelu nie występowały kredyty, objęte wcześniej moratoriami, których klasyfikacja do Koszyka 2 nie wynikałaby z występowania przesłanek jakościowych lub ilościowych logiki transferu. Zmiana klasyfikacji w 2021 roku skutkowałą rozwiązaniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe w łącznej wysokości 43,8 mln zł. Łączna wartość bilansowa brutto portfela przeklasyfikowanego z tego powodu do Koszyka 1 wynosiła w 2021 roku 3 161 mln zł.

Działania podjęte względem klientów objętych moratoriami ustawowymi

W stosunku do ekspozycji objętych udogodnieniem w postaci moratorium ustawowego, począwszy od 31 grudnia 2020 roku Grupa podjęła decyzję o ich automatycznym czasowym klasyfikowaniu do Koszyka 3, lub w uzasadnionych przypadkach do Koszyka 2. Ostateczne przypisanie ekspozycji do Koszyka 2 było możliwe po przeprowadzeniu dodatkowych analiz uwzględniających czynniki ilościowe i jakościowe takie jak m.in.: fakt występowania w umowie współkredytobiorcy, jakość kredytowa wszystkich ekspozycji klienta, występowanie i wysokość przepływów pieniężnych po dacie złożenia wniosku o moratorium. Zmiana klasyfikacji skutkowałą ujęciem dodatkowych odpisów na oczekiwane straty w wysokości 2,7 mln zł w 2021 roku. Łączna wartość bilansowa brutto portfela objętego czasowym przeklasyfikowaniem w 2021 roku wynosiła 18,4 mln zł.

Ponadto w wyniku indywidualnego przeglądu klientów portfela korporacyjnego skutkującego przeklasyfikowaniem klientów do Koszyka 3 ze względu na pogorszenie sytuacji finansowej spowodowanej następstwami pandemii COVID-19 nastąpiło ujęcie dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 17,5 mln zł.

Podsumowanie wpływu pandemii COVID-19 na oczekiwane straty kredytowe

W roku 2021 Grupa rozwiązała łącznie 23,6 mln zł odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wyniku dostosowania do bieżącej sytuacji pandemicznej.

Utrata wartości oraz zmiana wartości godziwej kredytów i pożyczek	Rok kończący się 31 grudnia 2021 roku		
	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Łącznie
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	41 154	(17 526)	23 628
Koszyk 1	-	490	490
Koszyk 2	43 790	8 768	52 558
Koszyk 3	(2 636)	(26 784)	(29 420)
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	249	249

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa nie stosowała korekt zarządczych (overlays).

Wpływ prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych na oczekiwaną stratę kredytową

W trzecim kwartale 2021 roku zaktualizowano prognozy przyszłych warunków makroekonomicznych wykorzystywane w modelu oczekiwanej straty kredytowej Grupy. Przyjęte prognozy biorą pod uwagę aktualny rozwój trwającej pandemii COVID-19 i są spójne z prognozami wykorzystanymi w procesie planistycznym.

W celu oceny wrażliwości ECL na przyszłe warunki makroekonomiczne, Grupa wyznaczyła wartość ECL oddzielnie dla każdego ze scenariuszy stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelu oczekiwanej straty stosowanym w Banku na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Scenariusz na 31.12.2021		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	5,1	4,5	7,1	5,6	3,5	3,5
Stopa bezrobocia	koniec roku	3,0%	2,4%	2,5%	2,0%	3,6%	3,3%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	107,9	106,6	109,6	108,4	104,1	104,7
CHF/PLN	koniec roku	3,89	3,80	3,76	3,71	4,03	3,99

Scenariusz na 31.12.2020		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	-4,2	4,4	0,0	3,9	-6,4	0,4
Stopa bezrobocia	koniec roku	7,0%	5,5%	3,3%	2,9%	9,2%	11,9%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	101,0	105,5	103,0	105,9	91,9	102,8
CHF/PLN	koniec roku	4,21	4,03	4,11	3,93	4,43	4,43

Wartość odpisów stanowi wypadkową wszystkich przedstawionych scenariuszy makroekonomicznych oraz wag do nich przypisanych. Wpływ poszczególnych scenariuszy na koszty ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela (waga danego scenariusza 100%).

Zmiana poziomu odpisu	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
scenariusz optymistyczny	39 306	47 136
scenariusz bazowy	(6 649)	10 316
scenariusz pesymistyczny	(68 655)	(135 596)

Powyższy wynik został oszacowany przy uwzględnieniu jednakowej alokacji do Koszyka 2 bazującej na średniej ważonej wszystkich 3 scenariuszy makroekonomicznych, bez uwzględniania dodatkowych potencjalnych migracji pomiędzy koszykami. Analiza wrażliwości ECL została przeprowadzona na 82% aktywów portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom.

Przyczyną zmian kluczowych wartości w modelach stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego była aktualizacja wykorzystanych wskaźników makroekonomicznych.

Przedterminowe spłaty kredytów detalicznych

Wyrokiem z dnia 11 września 2019 roku w sprawie dotyczącej kredytu konsumenckiego spłaconego w całości przedterminowo TSUE orzekł, że „prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta”. Interpretacja zawarta w wyroku stanowi odpowiedź na pytanie prejudycjalne w sprawie z udziałem kilku banków, w tym mBanku.

Stanowisko TSUE dotyczy kredytów konsumenckich, których banki udzieliły od dnia 18 grudnia 2011 roku, na kwotę nie większą niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska oraz kredytów hipotecznych udzielonych od dnia 22 lipca 2017 roku bez ograniczenia kwoty kredytu, które są spłacone w całości lub w części.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku rezerwa wykazana w ramach innych rezerw (Nota 31), dotycząca kosztów na potencjalne zwroty prowizji z tytułu wcześniejszych spłat kredytów dokonanych przed dniem wydania wyroku przez TSUE, wynosiła 4,8 mln zł (13,8 mln zł na dzień 31 grudnia 2020 roku).

Całkowity negatywny wpływ przedterminowych spłat kredytów detalicznych na wynik brutto Grupy w 2021 roku wyniósł 91,8 mln zł (w 2020 roku: 56,5 mln zł).

Powyższe szacunki obciążone są istotną niepewnością w zakresie liczby klientów, którzy zwrócą się do Banku o zwrot prowizji dotyczących wcześniejszych spłat dokonanych przed wyrokiem TSUE, jak i oczekiwanej stopy przedpłat kredytów w przyszłości.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2.7.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Grupa uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 8% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 20% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Leasing

Grupa jako leasingodawca dokonuje osądu klasyfikując umowy leasingowe jako leasing finansowy bądź leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na profesjonalnym osądzie, czy zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione, czy też nie.

Grupa jako leasingobiorca dokonuje pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one między innymi ustalenie okresu obowiązywania umów, ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych i ustalenie stawki amortyzacji praw do użytkowania.

5. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 „podejścia zarządczego”, informacje o segmentach są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Działalność Grupy jest realizowana w ramach różnych segmentów biznesowych, które oferują określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów i segmentów rynku. Grupa obecnie prowadzi swoją działalność w ramach następujących segmentów operacyjnych, stanowiących jednocześnie segmenty sprawozdawcze:

- Segment Bankowości Detalicznej oferuje pełen zakres produktów i usług klientom indywidualnym, w tym klientom zamożnym bankowości prywatnej oraz mikroprzedsiębiorstwom. Do produktów i usług oferowanych klientom tego segmentu należą m.in.: produkty kredytowe (kredyty hipoteczne, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty gotówkowe, kredyty na zakup samochodów, karty kredytowe), produkty depozytowe (rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, depozyty terminowe), karty debetowe, produkty ubezpieczeniowe, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, usługi zarządzania aktywami oraz usługi leasingowe. Wyniki segmentu Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji. Bankowość Detaliczna obejmuje ponadto wyniki spółek mFinanse S.A., LeaseLink Sp. z o.o. i mElements S.A. oraz wyniki segmentów detalicznych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.
- Segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej oferuje usługi finansowe małym, średnim i dużym przedsiębiorstwom, podmiotom sektora finansów publicznych, instytucjom finansowym i bankom. Do produktów i usług oferowanych klientom tego segmentu należą m.in.: bankowość transakcyjna (zarządzanie gotówką, rachunki bieżące, depozyty terminowe, bankowość internetowa, usługi zarządzania płynnością finansową, operacje finansowania transakcji handlowych, akredytywy i gwarancje), kredyty obrotowe, kredyty inwestycyjne, finansowanie projektów, finansowanie strukturalne i finansowanie typu mezzanine, usługi w zakresie powiernictwa, usługi leasingowe i faktoringowe. Produkty tego segmentu obejmują operacje dokonywane na rynkach walutowych, kapitałowych i instrumentów pochodnych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów oraz usługi organizowania i finansowania emisji papierów wartościowych, doradztwo finansowe i usługi maklerskie dla instytucji finansowych. Segment generuje także wynik z tytułu zarządzania ryzykiem walutowym. Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna obejmuje ponadto wyniki spółek: mFaktoring S.A., G-Invest Sp. z o.o., Tele-Tech Investment Sp. z o.o. do dnia zaprzestania jej konsolidacji oraz wyniki segmentów korporacyjnych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.
- Segment Działalności Skarbu i Pozostałej obejmuje działalność w zakresie operacji skarbowych, rynków pieniężnych, zarządzania płynnością, ryzykiem stopy procentowej Banku oraz jego portfelem inwestycyjnym. Wyniki segmentu obejmują wynik z tytułu wewnętrznych rozliczeń cen transferowych funduszy, wynik pozycji zaklasyfikowanych do rachunkowości zabezpieczeń oraz wyniki nieprzypisane do pozostałych segmentów. W ramach tego segmentu są wykazywane wyniki spółek mFinance France S.A. i BDH Development Sp. z o.o. do dnia zaprzestania ich konsolidacji, wyniki segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. i mBank Hipoteczny S.A. w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania oraz wyniki spółki Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.
- Segment Walutowych Kredytów Hipotecznych obejmuje działalność związaną z zarządzaniem portfelem walutowych kredytów hipotecznych z klauzulą indeksacyjną udzielonych klientom indywidualnym. Kredyty tego typu nie są już oferowane klientom. Aktywa segmentu obejmują wyłącznie portfel aktywnych kredytów.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów

i zobowiązań. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i zobowiązania poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do odpowiednich segmentów.

Podstawowym podziałem jest podział na linie biznesowe. Dodatkowo działalność Grupy prezentowana jest w podziale geograficznym na Polskę i zagranicę ze względu na miejsce powstawania przychodów i kosztów. Segment zagraniczny obejmuje działalność oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji oraz działalność spółki zagranicznej mFinance France S.A. do dnia zaprzestania konsolidacji (listopad 2020 roku). Działalność spółki mFinance France S.A., po wyeliminowaniu przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań związanych z emisją obligacji w ramach programu EMTN, zaprezentowana jest w segmencie Zagranica. Koszt programu EMTN oraz aktywa i zobowiązania z nim związane zaprezentowane są w segmencie Polska.

W związku ze zmianami od początku 2021 roku podziału działalności Grupy na segmenty, dane porównawcze za 2020 rok w podziale na segmenty działalności zostały odpowiednio zmienione. Zmiany obejmowały likwidację segmentu Rynków Finansowych i były konsekwencją zmian organizacyjnych, które wdrożono w Banku w 2020 roku. Część działalności Segmentu Rynków Finansowych związana z dokonywaniem na rachunek własny operacji na rynkach walutowych, kapitałowych i instrumentów pochodnych przeniesiono do Segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Do tego samego segmentu przypisano również wynik z tytułu zarządzania ryzykiem walutowym. Część działalności Segmentu Rynków Finansowych związana z operacjami skarbowymi (ang. treasury), zarządzaniem płynnością i ryzykiem stopy procentowej jest po zmianach raportowana w Segmencie Działalności Skarbu i Pozostałej.

W prezentacji geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. zmieniono podejście do środków utrzymywanych w bankach centralnych w Czechach i na Słowacji (należności z tytułu transakcji reverse repo oraz środki na rachunkach Nostro). Zarządzanie tymi aktywami jest częścią działalności Departamentu Skarbu i w związku z tym aktywa te jak i wynik odsetkowy generowany przez nie są obecnie raportowane jako część działalności w Polsce.

Dodatkowo, z Segmentu Bankowości Detalicznej został wydzielony Segment Walutowych Kredytów Hipotecyjnych. Zmiana ta miała na celu osobną prezentację wyników związanych z produktem, który został już wycofany z oferty dla klientów indywidualnych, a równocześnie jest istotny z punktu widzenia przypisanych aktywów oraz wpływu na wyniki Grupy.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku – dane dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat

okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Działalność Skarbu i Pozostała	Walutowe Kredyty Hipoteczne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	2 719 683	1 114 574	143 963	125 823	4 104 043
- sprzedaż klientom zewnętrznym	2 209 325	1 067 040	688 069	139 609	4 104 043
- sprzedaż innym segmentom	510 358	47 534	(544 106)	(13 786)	-
Wynik z tytułu opłat i prowizji	994 451	944 507	(41 918)	(7 019)	1 890 021
Przychody z tytułu dywidend	-	-	5 046	-	5 046
Wynik na działalności handlowej	42 628	263 800	(169 733)	(39 805)	96 890
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 566	(3 928)	4 970	-	4 608
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 492)	3 881	92 301	-	93 690
Pozostałe przychody operacyjne	84 515	131 902	15 005	962	232 384
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(450 015)	(405 781)	(4 201)	(13 229)	(873 226)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	-	-	-	(2 758 079)	(2 758 079)
Ogólne koszty administracyjne	(1 228 292)	(729 003)	(42 762)	(20 572)	(2 020 629)
Amortyzacja	(288 005)	(138 562)	(8 883)	(804)	(436 254)
Pozostałe koszty operacyjne	(84 944)	(151 272)	(68 717)	(15 965)	(320 898)
Wynik działalności operacyjnej	1 791 095	1 030 118	(74 929)	(2 728 688)	17 596
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(286 000)	(226 997)	(42 825)	(52 805)	(608 627)
Wynik segmentu (brutto)	1 505 095	803 121	(117 754)	(2 781 493)	(591 031)
Podatek dochodowy					(587 782)
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					(1 178 753)
Zysk / (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące					(60)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku – dane dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat

okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku - przekształcone	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Działalność Skarbu i Pozostała	Walutowe Kredyty Hipoteczne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	2 570 626	1 111 108	179 993	147 573	4 009 300
- sprzedaż klientom zewnętrznym	2 026 734	1 127 024	690 825	164 717	4 009 300
- sprzedaż innym segmentom	543 892	(15 916)	(510 832)	(17 144)	-
Wynik z tytułu opłat i prowizji	774 438	773 311	(43 230)	3 766	1 508 285
Przychody z tytułu dywidend	-	-	4 926	-	4 926
Wynik na działalności handlowej	35 731	228 080	(79 531)	472	184 752
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(10 647)	(1 370)	27 589	-	15 572
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 185)	(9 436)	105 148	-	93 527
Pozostałe przychody operacyjne	70 691	132 690	14 671	-	218 052
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(564 598)	(608 562)	2 202	(54 684)	(1 225 642)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	-	-	-	(1 021 714)	(1 021 714)
Ogólne koszty administracyjne	(1 195 162)	(709 331)	(55 937)	(20 070)	(1 980 500)
Amortyzacja	(288 405)	(132 333)	(9 681)	(209)	(430 628)
Pozostałe koszty operacyjne	(104 563)	(108 360)	(21 897)	-	(234 820)
Wynik działalności operacyjnej	1 285 926	675 797	124 253	(944 866)	1 141 110
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(212 642)	(184 105)	(76 073)	(58 559)	(531 379)
Wynik segmentu (brutto)	1 073 284	491 692	48 180	(1 003 425)	609 731
Podatek dochodowy					(505 974)
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					103 831
Zysk / (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące					(74)

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. – dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2021	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Działalność Skarbu i Pozostała	Walutowe Kredyty Hipoteczne	Razem Grupa
Aktywa segmentu	68 388 768	47 369 348	72 477 859	11 302 910	199 538 885
Zobowiązania segmentu	112 159 963	47 507 690	25 726 898	426 418	185 820 969

31.12.2020 - przekształcone	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Działalność Skarbu i Pozostała	Walutowe Kredyty Hipoteczne	Razem Grupa
Aktywa segmentu	56 047 690	46 377 147	61 710 927	14 735 853	178 871 617
Zobowiązania segmentu	99 118 553	36 991 557	25 896 965	189 475	162 196 550

Informacja dotycząca geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. za okres 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku i za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

	od 1 stycznia do 31 grudnia 2021			od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 - przekształcone		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	3 830 959	273 084	4 104 043	3 768 849	240 451	4 009 300
Wynik z tytułu opłat i prowizji	1 851 496	38 525	1 890 021	1 491 796	16 489	1 508 285
Przychody z tytułu dywidend	5 046	-	5 046	4 926	-	4 926
Wynik na działalności handlowej	92 713	4 177	96 890	182 633	2 119	184 752
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 608	-	4 608	15 572	-	15 572
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93 715	(25)	93 690	93 544	(17)	93 527
Pozostałe przychody operacyjne	228 462	3 922	232 384	217 091	961	218 052
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(869 006)	(4 220)	(873 226)	(1 233 391)	7 749	(1 225 642)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(2 758 079)	-	(2 758 079)	(1 021 714)	-	(1 021 714)
Ogólne koszty administracyjne	(1 870 907)	(149 722)	(2 020 629)	(1 841 642)	(138 858)	(1 980 500)
Amortyzacja	(423 208)	(13 046)	(436 254)	(415 327)	(15 301)	(430 628)
Pozostałe koszty operacyjne	(316 765)	(4 133)	(320 898)	(231 971)	(2 849)	(234 820)
Wynik działalności operacyjnej	(130 966)	148 562	17 596	1 030 366	110 744	1 141 110
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(568 132)	(40 495)	(608 627)	(499 357)	(32 022)	(531 379)
Wynik segmentu (brutto)	(699 098)	108 067	(591 031)	531 009	78 722	609 731
Podatek dochodowy			(587 782)			(505 974)
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			(1 178 753)			103 831
Zysk / (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące			(60)			(74)

Informacja dotycząca geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień 31 grudnia 2020 roku

	31.12.2021			31.12.2020 - przekształcone		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Aktywa segmentu, w tym:	188 653 175	10 885 710	199 538 885	171 585 621	7 285 996	178 871 617
- aktywa trwałe	2 917 533	36 180	2 953 713	2 662 301	30 974	2 693 275
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 390 472	1 878	1 392 350	851 308	2 572	853 880
Zobowiązania segmentu	169 906 654	15 914 315	185 820 969	148 275 155	13 921 395	162 196 550

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	3 947 950	4 207 276
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	3 756 690	3 835 996
- Kredyty i pożyczki	3 449 153	3 551 480
- Dłużne papiery wartościowe	288 937	274 714
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	18 997	20 511
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(11 328)	(15 993)
- Pozostałe	10 931	5 284
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	191 260	371 280
- Dłużne papiery wartościowe	191 260	371 280
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	483 787	481 077
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	19 962	32 425
- Kredyty i pożyczki	2 849	5 259
- Dłużne papiery wartościowe	17 113	27 166
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	51 598	92 198
- Kredyty i pożyczki	51 598	92 198
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	94 454	126 104
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	113 115	85 714
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	204 658	144 636
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 431 737	4 688 353

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Koszty odsetek		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	(9 371)	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(287 340)	(658 619)
- Depozyty	(65 954)	(346 468)
- Otrzymane kredyty	(4 623)	(8 867)
- Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(155 044)	(227 640)
- Zobowiązania podporządkowane	(54 733)	(67 888)
- Inne zobowiązania finansowe	(4 418)	(5 277)
- Umowy leasingu	(2 568)	(2 479)
Pozostałe	(30 983)	(20 434)
Koszty odsetek, razem	(327 694)	(679 053)

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie obejmują odsetki z działalności leasingowej w kwocie 386 274 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2020 roku: 379 486 tys. zł).

Na przychody z tytułu odsetek w 2021 roku i w 2020 roku wpływ miało ujęcie skumulowanego efektu zmiany szacunków kwot i terminów przepływów pieniężnych związanych z kredytami, co do których oczekuje się, że zostaną spłacone przed terminem umownym. Kwestia została szerzej opisana w Nocie 4.

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	279 226	290 715
Od pozostałych podmiotów, w tym:	4 152 511	4 397 638
- od klientów indywidualnych	2 242 142	2 274 269
- od klientów korporacyjnych	1 564 534	1 592 518
- od sektora budżetowego	345 835	530 851
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 431 737	4 688 353
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(11 737)	(16 936)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(106 180)	(366 589)
- od klientów indywidualnych	(74 762)	(263 644)
- od klientów korporacyjnych	(18 862)	(88 698)
- od sektora budżetowego	(12 556)	(14 247)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(155 044)	(227 640)
Zobowiązania podporządkowane	(54 733)	(67 888)
Koszty odsetek, razem	(327 694)	(679 053)

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	539 335	462 807
Prowizje za obsługę kart płatniczych	485 768	430 242
Prowizje z transakcji walutowych	408 107	339 629
Prowizje za prowadzenie rachunków	361 824	222 312
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	240 097	222 317
Prowizje za realizację przelewów	191 545	147 779
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	131 360	109 787
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	103 060	74 455
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	98 780	94 341
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	45 195	42 586
Prowizje z działalności powierniczej	33 214	31 454
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	27 769	23 196
Pozostałe	48 842	43 656
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	2 714 896	2 244 561

W odniesieniu do leasingów finansowych, przychody ze zmiennych opłat leasingowych nieuwzględnionych w wycenie inwestycji leasingowej netto w 2021 roku wyniosły 3 592 tys. zł (w 2020 roku: 3 180 tys. zł). W odniesieniu do leasingów operacyjnych, przychody ze zmiennych opłat leasingowych, które nie są zależne od indeksu lub stopy, w 2021 roku wyniosły 1 692 tys. zł (w 2020 roku: 2 105 tys. zł). Powyższe kwoty ujęte są w pozycji Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi kart płatniczych	(263 552)	(226 851)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Grupy	(169 102)	(174 796)
Koszty prowizji dotyczące produktów ubezpieczeniowych	(15 763)	(12 067)
Koszty prowizji za sprzedaż produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	(33 286)	(21 242)
Uiszczone opłaty maklerskie	(39 046)	(39 663)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(47 096)	(44 464)
Koszty opłat na rzecz NBP, KIR i GPW Benchmark	(18 948)	(15 910)
Uiszczone pozostałe opłaty	(238 082)	(201 283)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(824 875)	(736 276)

8. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 982	4 926
Inwestycje w jednostki zależne niekonsolidowane, wyceniane metodą inną niż praw własności	1 064	-
Przychody z tytułu dywidend, razem	5 046	4 926

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Wynik z pozycji wymiany	191 695	72 607
Różnice kursowe netto z przeliczenia	154 554	(91 019)
Zyski z transakcji minus straty	37 141	163 626
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	(77 260)	123 137
Instrumenty pochodne, w tym:	(78 837)	68 234
- Instrumenty odsetkowe	(100 809)	55 125
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	21 972	13 109
Dłużne papiery wartościowe	4 235	59 470
Kredyty i pożyczki	(2 658)	(4 567)
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	(17 545)	(10 992)
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	1 169 372	(95 323)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	(1 172 972)	82 729
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(13 945)	1 602
Wynik na działalności handlowej, razem	96 890	184 752

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 20.

10. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Instrumenty kapitałowe	11 091	72 041
Dłużne papiery wartościowe	(1 136)	10 710
Kredyty i pożyczki	(5 347)	(67 179)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	4 608	15 572

W pozycji Instrumenty kapitałowe Grupa ujęła głównie zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie 3 122 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie 6 121 tys. zł. W 2020 roku w pozycji tej Grupa ujęła zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie 22 639 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie 21 203 tys. zł, jak również wynik z konwersji i sprzedaży akcji VISA Inc. w łącznej kwocie 23 249 tys. zł.

11. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania:	93 725	98 495
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	93 666	95 136
- Aktywów finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie	(14)	(5 000)
- Zobowiązań finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie	73	8 359
Wynik ze sprzedaży inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(35)	(4 968)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93 690	93 527

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie wynika głównie ze sprzedaży pojedynczych ekspozycji kredytowych.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy według instrumentów

	Rok kończący się 31 grudnia 2021		Rok kończący się 31 grudnia 2020	
	Zyski	Straty	Zyski	Straty
Dłużne papiery wartościowe	98 120	(1 997)	104 167	(4 848)
Kredyty i pożyczki	12 149	(14 620)	669	(9 852)
Depozyty	-	-	4 381	(1 610)
Zobowiązania z tytułu emisji	7 655	(7 582)	5 588	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	117 924	(24 199)	114 805	(16 310)

12. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	85 023	102 287
Przychody ze sprzedaży usług	10 395	7 857
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	5 081	3 374
Przychody z najmu nieruchomości inwestycyjnych	5	-
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	12 215	31 557
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	4 430	3 894
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	602	866
Zysk ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A.	37 700	23 800
Pozostałe	76 933	44 417
Pozostałe przychody operacyjne, razem	232 384	218 052

Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie przychody spółki mLeasing Sp. z o.o. z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu.

Przychody netto ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A. dotyczą transakcji sprzedaży w 2018 roku przez mBank S.A. 100% akcji w spółce Latona S.A. na rzecz Phoebe IVS z siedzibą w Danii, a następnie sprzedaży przez mFinanse S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa mFinanse na rzecz spółki Latona S.A. Zorganizowana część przedsiębiorstwa stanowiła wydzieloną działalność, w ramach której na podstawie umów agencyjnych mFinanse wykonywała jako agent ubezpieczeniowy czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie grupowych umów ubezpieczenia.

Maksymalne łączne wynagrodzenie z tytułu transakcji wyniesie około 434,9 mln zł. W efekcie transakcji, do 31 grudnia 2021 roku Grupa mBanku rozpoznała zysk brutto w wysokości 343,6 mln zł. Ze względu na charakter transakcji, rozpoznanie części wynagrodzenia w przyszłości będzie uzależnione od wyników sprzedanej części biznesu. Skutkiem tego może być rozpoznanie dodatkowego zysku brutto w maksymalnej kwocie do 58,2 mln zł w okresie około 2 lat od końca 2021 roku.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Na kwotę przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego składają się przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania i towarzyszące im koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania w subleasingu, poniesione w celu uzyskania tych przychodów.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania za 2021 rok i za 2020 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	28 252	31 534
- Przychody z subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	9 159	7 936
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania w subleasingu	(32 330)	(36 096)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego, razem	5 081	3 374

13. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Koszty pracownicze	(1 070 850)	(974 670)
Koszty rzeczowe, w tym:	(676 395)	(671 289)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(243 749)	(259 224)
- koszty IT	(206 689)	(181 763)
- koszty marketingu	(132 744)	(127 246)
- koszty usług konsultingowych	(77 339)	(88 171)
- pozostałe koszty rzeczowe	(15 874)	(14 885)
Podatki i opłaty	(33 419)	(27 304)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(227 432)	(298 061)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(12 533)	(9 176)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 020 629)	(1 980 500)

W 2021 roku pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi w kwocie 234 tys. zł (w 2020 roku: 337 tys. zł), koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi w kwocie 722 tys. zł (w 2020 roku: 689 tys. zł) oraz koszty związane ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych) w kwocie 2 030 tys. zł (w 2020 roku: 1 984 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2021 rok i 2020 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Koszty wynagrodzeń	(871 419)	(788 234)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(142 301)	(129 832)
Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(21)	(14)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(11 076)	(10 321)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(10 487)	(10 159)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(589)	(162)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(46 033)	(46 269)
Koszty pracownicze, razem	(1 070 850)	(974 670)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programów motywacyjnych funkcjonujących w spółkach Grupy. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 43.

14. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(91 516)	(98 468)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(100 876)	(44 858)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(3 416)	(1 119)
Przekazane darowizny	(4 858)	(3 238)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(7 755)	(1 938)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	-	(5)
Bezpośrednie koszty operacyjne (łącznie z kosztami napraw i utrzymania) poniesione w związku z eksploatacją nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przyniosła przychody z najmu	(2 475)	-
Bezpośrednie koszty operacyjne (łącznie z kosztami napraw i utrzymania) poniesione w związku z eksploatacją nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie nie przyniosła przychodów z najmu	(51)	-
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(7 935)	(991)
Koszty windykacji należności	(36 578)	(39 573)
Pozostałe koszty operacyjne	(65 438)	(44 630)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(320 898)	(234 820)

Pozycja „Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów” obejmuje głównie koszty spółki mLeasing Sp. z o.o. z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu.

Pozycja Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania w 2021 roku obejmuje koszty spraw sądowych, innych niż sprawy związane z kredytami walutowymi.

15. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(752 987)	(1 172 053)
Dłużne papiery wartościowe	(1 911)	(56)
<i>Koszyk 1</i>	(1 911)	(56)
Kredyty i pożyczki	(751 076)	(1 171 997)
<i>Koszyk 1</i>	(125 356)	19 829
<i>Koszyk 2</i>	125 674	(181 102)
<i>Koszyk 3</i>	(738 735)	(1 001 083)
<i>POCI</i>	(12 659)	(9 641)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	(3 201)	(1 289)
Dłużne papiery wartościowe	(3 201)	(1 289)
<i>Koszyk 1</i>	(4 480)	(497)
<i>Koszyk 2</i>	1 279	(792)
Udzielone zobowiązania i gwarancje	(117 038)	(52 300)
<i>Koszyk 1</i>	(2 970)	(7 726)
<i>Koszyk 2</i>	25 728	(14 490)
<i>Koszyk 3</i>	(140 122)	(1 984)
<i>POCI</i>	326	(28 100)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(873 226)	(1 225 642)

Na poziom oczekiwanych strat kredytowych zaprezentowanych w tabeli powyżej wpłynęły przede wszystkim zmiany w modelach, które zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2. a także zmiany wynikające z podejmowanych działań w zakresie uwzględnienia ryzyka kredytowego wynikającego z pandemii COVID-19 opisane w Nocie 4. Na poziom oczekiwanych strat kredytowych wpłynęły również windykacyjne procesy sprzedaży portfela niepracującego (default), które spowodowały rozwiązanie ok 71 mln zł w 2021 roku (pozytywny wpływ na wynik).

16. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Podatek dochodowy bieżący	(683 788)	(536 232)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 32)	96 006	30 258
Podatek dochodowy, razem	(587 782)	(505 974)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(591 031)	609 731
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	112 296	(115 849)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	-	(126)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	30 969	10 758
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(732 788)	(394 583)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	1 777	(4 447)
Nieaktywowane straty podatkowe	(36)	(1 727)
Obciążenie podatkowe, razem	(587 782)	(505 974)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk / (strata) brutto	(591 031)	609 731
Podatek dochodowy	(587 782)	(505 974)
Efektywna stopa podatkowa (%)	-	82,98

Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów zawierają między innymi wpływ podatku od niektórych instytucji finansowych regulowanego przez ustawę z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 68), poniesionych kosztów ryzyka prawnego związanego z portfelem kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz innych wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 865).

Począwszy od 1 stycznia 2020 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A. i mLeasing Sp. z o. o. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank („PGK”). Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

Poniżej przedstawiono podatek bieżący w podziale na kraje działalności.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Polska	(656 859)	(508 596)
Czechy	(25 089)	(27 636)
Słowacja	(1 840)	-
Podatek dochodowy, razem	(683 788)	(536 232)

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 32. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

17. Zysk / (strata) na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Podstawowy:		
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	(1 178 753)	103 831
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 369 790	42 355 695
Podstawowy zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	(27,82)	2,45
Rozwodniony:		
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	(1 178 753)	103 831
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 369 790	42 355 695
Korekty na:		
- opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne	80 719	24 031
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 450 509	42 379 726
Rozwodniony zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	(27,77)	2,45

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 43 niniejszego sprawozdania finansowego. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada dwie kategorie powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne, z których wykonanie praw umożliwi objęcie akcji. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich uprawnień do akcji po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

18. Inne całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2021			Rok kończący się 31 grudnia 2020		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(2 261 911)	454 527	(1 807 384)	519 524	(105 481)	414 043
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	4 898	-	4 898	3 043	-	3 043
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(1 134 978)	215 646	(919 332)	370 356	(70 368)	299 988
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(1 131 831)	238 881	(892 950)	146 125	(35 113)	111 012
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	22 833	(4 338)	18 495	(7 718)	1 466	(6 252)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	8 715	(1 656)	7 059	(7 718)	1 466	(6 252)
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnej	14 118	(2 682)	11 436	-	-	-
Dochody całkowite netto, razem	(2 239 078)	450 189	(1 788 889)	511 806	(104 015)	407 791

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące innych całkowitych dochodów netto za lata 2021 i 2020.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
POZYCJE, KTÓRE MOGĄ BYĆ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(1 807 384)	414 043
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	4 898	3 043
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	4 898	3 043
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	4 945	29 755
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(47)	(26 712)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (efektywna część)	(919 332)	299 988
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	(757 301)	503 724
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	51 861	558 394
<i>Niezrealizowane straty ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(809 162)	(54 670)
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	(162 031)	(203 736)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(892 950)	111 012
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	(817 034)	186 497
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	105 699	216 554
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(922 733)	(30 057)
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	(75 916)	(75 485)
POZYCJE, KTÓRE NIE ZOSTANĄ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	18 495	(6 252)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	7 059	(6 252)
<i>Zyski aktuarialne</i>	7 059	3
<i>Straty aktuarialne</i>	-	(6 255)
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	11 436	-
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	11 436	-
<i>Niezrealizowane zyski z przeklasyfikowania do nieruchomości inwestycyjnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	11 436	-
Inne całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	(1 788 889)	407 791

19. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2021	31.12.2020
Gotówka w kasie	1 347 887	1 483 489
Środki w bankach centralnych	10 854 379	2 485 202
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem	12 202 266	3 968 691

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 2 967 925 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2021 roku do 30 stycznia 2022 roku,
- 631 270 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2020 roku do 31 stycznia 2021 roku,

Na dzień 31 grudnia 2021 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 1,75% (31 grudnia 2020 roku: 0,10%).

20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające

	31.12.2021	31.12.2020
Instrumenty pochodne, w tym:	1 952 028	1 722 353
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	111 404	145 107
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 954 329	1 620 288
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	217 809	330 455
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	120 789	748 948
- Efekt kompensowania	(452 303)	(1 122 445)
Dłużne papiery wartościowe	596 622	676 466
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	248 906	366 517
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	72 888	19 021
- Instytucje kredytowe	27 459	109 109
- Inne instytucje finansowe	141 329	72 785
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	178 928	128 055
Kredyty i pożyczki	40 426	187 902
- Klienci korporacyjni	40 426	187 902
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, razem	2 589 076	2 586 721

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell/buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 72 888 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 19 021 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające

	31.12.2021	31.12.2020
Instrumenty pochodne, w tym:	1 926 408	1 338 564
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	352 464	322 135
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 886 280	1 280 170
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	1 057 232	7 646
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	541 315	60
- Efekt kompensowania	(1 910 883)	(271 447)
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	84 774	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	2 011 182	1 338 564

Pochodne instrumenty finansowe

Grupa posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot.

Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

Kontrakty FRA to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład walutowe

kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem walutowych kontraktów swap, w przypadku tych transakcji nie następuje zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Grupy stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i opcje na stopy procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli.

31.12.2021	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	20 995 715	21 102 030	246 761	121 053
- Kontrakty FX swap	22 850 622	22 752 959	101 800	199 124
- Kontrakty CIRS	9 208 434	9 340 334	10 994	102 644
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	8 750 804	10 037 217	126 824	75 953
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	61 805 575	63 232 540	486 379	498 774
- Walutowe kontrakty futures	1 225 607	1 241 309	3 263	8
Razem walutowe instrumenty pochodne	63 031 182	64 473 849	489 642	498 782
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	278 685 256	278 685 256	434 291	677 643
- Kontrakty FRA	13 225 000	12 908 000	4 560	4 265
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	292 705	709 607	951	3 804
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	292 202 961	292 302 863	439 802	685 712
Transakcje na ryzyko rynkowe	3 467 701	3 534 806	1 136 289	1 054 250
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	358 701 844	360 311 518	2 065 733	2 238 744
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	32 390 716	32 390 716	217 809	1 057 232
- Kontrakty IRS, OIS	32 390 716	32 390 716	217 809	1 057 232
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	18 064 820	17 963 930	120 789	541 315
- Kontrakty IRS	16 685 000	16 685 000	28 546	541 315
- Kontrakty CIRS	1 379 820	1 278 930	92 243	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	50 455 536	50 354 646	338 598	1 598 547
Efekt kompensowania			(452 303)	(1 910 883)
Razem	409 157 380	410 666 164	1 952 028	1 926 408
Krótkoterminowe (do 1 roku)	155 558 976	156 329 203	1 593 679	75 337
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	253 598 404	254 336 961	358 349	1 851 071

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	24 065 543	23 825 486	334 168	82 270
- Kontrakty FX swap	21 774 991	21 970 188	91 751	292 387
- Kontrakty CIRS	10 749 492	10 878 299	30 373	90 251
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 478 235	4 816 593	92 278	57 809
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	61 068 261	61 490 566	548 570	522 717
- Walutowe kontrakty futures	700 385	696 996	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	61 768 646	62 187 562	548 570	522 717
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	231 626 035	231 626 035	901 911	774 307
- Kontrakty FRA	3 100 000	2 725 000	38	48
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	343 824	398 286	170	331
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	235 069 859	234 749 321	902 119	774 686
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 153 766	2 175 532	314 706	304 902
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	298 992 271	299 112 415	1 765 395	1 602 305
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	16 419 000	16 419 000	330 455	7 646
- Kontrakty IRS	16 419 000	16 419 000	330 455	7 646
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	15 549 440	15 443 930	748 948	60
- Kontrakty IRS	14 165 000	14 165 000	627 919	60
- Kontrakty CIRS	1 384 440	1 278 930	121 029	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	31 968 440	31 862 930	1 079 403	7 706
Efekt kompensowania			(1 122 445)	(271 447)
Razem	330 960 711	330 975 345	1 722 353	1 338 564
Krótkoterminowe (do 1 roku)	104 256 335	104 175 990	3 434	652 487
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	226 704 376	226 799 355	1 718 919	686 077

Efekt kompensowania poza wyceną transakcji pochodnych obejmuje 1 616 925 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 107 908 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensowaniu (w 2020 roku odpowiednio: 2 232 tys. zł i 762 936 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2021		31.12.2020	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	745 278	-	1 296 539	-
2	1 166 008	-	402 190	-
3	186 448	3 813	765 232	-
4	85 300	-	186 943	187 902
5	14 995	36 613	55 767	-
6	30	-	577	-
7	3 039	-	10 005	-
8	203 177	-	127 447	-
default	56	-	98	-
Efekt kompensowania	(452 303)		(1 122 445)	
Wartość bilansowa	1 952 028	40 426	1 722 353	187 902

Rating	31.12.2021	31.12.2020
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,0 - 1,2	248 906	366 517
1,8 - 2,0	27 626	73 342
2,2 - 2,8	154 751	134 975
3,0 - 3,8	165 339	101 632
Razem	596 622	676 466

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w niniejszej notce poniżej.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Grupa wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miała możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

MSSF 9 wymaga aby Grupa zapewniła spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Grupę oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, między innymi, oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Grupy (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w standardzie).

Grupa podjęła decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

Grupa wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1 (za wyjątkiem listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny na poziomie relacji zabezpieczającej Grupy mBanku, dla której wskaźnik zabezpieczenia został wyznaczony na bazie miary wrażliwości stopy procentowej oraz zabezpieczenia wartości godziwej portfeli kredytów udzielonych przez Oddział mBanku w Czechach gdzie nominal instrumentów zabezpieczających jest ustalany w kwocie niższej od nominalu pozycji zabezpieczanej w celu uwzględnienia ryzyka przedpłaty).

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie nominalów w przypadku, gdy wskaźnik zabezpieczenia jest inny niż 1:1, niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest uwzględniona w wycenie instrumentu zabezpieczającego, a nie ma jej w wycenie pozycji zabezpieczanej oraz niedopasowanie z tytułu

początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty przed ustanowieniem relacji.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Grupa dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.13.

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku, objętych przez Bank w procesie substytucji. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- listów zastawnych o stałym oprocentowaniu wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- kredytów o stałym oprocentowaniu otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji senioralnych nieuprzywilejowanych o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- listy zastawne wyemitowane przez mBH o wartości nominalnej 546 900 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 113 110 tys. CHF, 175 560 tys. CHF i 138 388 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 305 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 460 030 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje senioralne nieuprzywilejowane wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji,
- część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- część portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap oraz Overnight Index Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2021	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	1 203 178	(110 033)	Aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(98 871)
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(6 658 576)	13 125	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	75 063
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(1 906 621)	(5 131)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - kredyty otrzymane	33 782
Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(12 315 000)	1 055 478	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - depozyty	1 104 116
Listy zastawne wyemitowane przez mBH o stałym oprocentowaniu	(2 599 262)	(66 996)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	55 282
RAZEM				1 169 372

31.12.2020	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	820 225	(10 986)	Aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(10 850)
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(6 300 149)	(61 938)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	9 975
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(2 331 637)	(46 568)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(20 815)
Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(4 980 000)	(48 638)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - kredyty otrzymane	(48 638)
Listy zastawne wyemitowane przez mBH o stałym oprocentowaniu	(2 661 682)	(122 278)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(24 995)
RAZEM				(95 323)

Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stosowanego jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie wartości godziwej

	31.12.2021	31.12.2020
Instrumenty zabezpieczające kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	79 233	8 215
Instrumenty zabezpieczające obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(73 415)	(3 786)
Instrumenty zabezpieczające kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(33 362)	20 667
Instrumenty zabezpieczające depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(1 083 145)	41 477
Instrumenty zabezpieczające listy zastawne wyemitowane przez mBH o stałym oprocentowaniu	(62 283)	16 156
Razem	(1 172 972)	82 729

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31.12.2021	1 561 922	5 618 307	4 488 706	20 106 178	615 603	32 390 716
31.12.2020	-	-	1 973 219	13 435 736	1 010 045	16 419 000

Wzrost wartości nominalnej instrumentów zabezpieczających o zapadalności do 3 miesięcy jest efektem konwersji przez izbę rozliczeniową LCH transakcji IRS opartych o indeksy LIBOR na złożenie krótkoterminowych transakcji IRS i OIS oraz długoterminowej transakcji OIS opartej o stawkę alternatywną dla LIBOR.

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 6)	113 115	85 714
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 9)	1 169 372	(95 323)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 9)	(1 172 972)	82 729
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	109 515	73 120

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnychRachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap (IRS) zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 9. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)”.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2022 roku do sierpnia 2029 roku.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie		Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	16 685 000	14 165 000	613 321	(511 146)	(495 965)	405 680

Zmiana wartości pozycji zabezpieczającej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	(624 867)	501 189

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających – zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	530 000	350 000	3 595 000	12 010 000	200 000	16 685 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	2,074%	1,952%	2,121%	1,595%	1,928%	

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	300 000	70 000	650 000	12 945 000	200 000	14 165 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	1,838%	2,283%	2,163%	1,825%	1,928%	

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana wyżej w niniejszej notce.

Poniżej podany został harmonogram prezentujący okresy, w jakich Grupa spodziewała się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
31.12.2021	99 851	423 499	619 887	15 754
31.12.2020	6 865	13 122	92 059	9 974

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych oraz listów zastawnych emitowanych przez mBank Hipoteczny

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych denominowanych w PLN oraz wyemitowanych przez mBank Hipoteczny listów zastawnych denominowanych w EUR. Celem strategii zabezpieczającej jest eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne w PLN z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz przez listy zastawne denominowane w walucie wymiennej z tytułu zmian kursu walutowego z wykorzystaniem walutowych transakcji swapów stóp procentowych (CIRS).

W ramach rachunkowości zabezpieczeń Grupa desygnuje pozycję zabezpieczaną składającą się z:

- części portfela kredytów mieszkaniowych dla klientów detalicznych, wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych, denominowanych w PLN o oprocentowaniu indeksowanym do stawki 3M WIBOR; marża kredytowa jest wyłączona z zabezpieczenia;
- wyemitowanych przez mBank Hipoteczny listów zastawnych denominowanych w EUR o stałym oprocentowaniu.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa stosuje transakcje pochodne CIRS, w których jako strona transakcji płaci zmienne przepływy odsetkowe w PLN powiększone o marżę, a otrzymuje przepływy odsetkowe o stałej stopie w walucie EUR oraz następuje wymiana nominalów na początku i na końcu transakcji. Jako transakcje zawarte przez bank hipoteczny transakcje CIRS podlegają wpisowi do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych. Ponadto w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłości banku hipotecznego nie zostaną one natychmiast zakończone, lecz będą trwały do końca pierwotnego terminu zapadalności na warunkach określonych w dniu zawarcia transakcji (nie będą podlegały wydłużeniu poza pierwotny termin zapadalności).

Zgodnie z przyjętą metodologią Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe w ramach jednego powiązania ekonomicznego pomiędzy zawartymi transakcjami CIRS a częścią portfela kredytowego w PLN oraz finansującymi je listami zastawnymi w EUR. Dla celów rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa zawiązuje równocześnie dwie relacje zabezpieczające:

- poprzez dekompozycję części rzeczywistej transakcji CIRS zabezpieczającej portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu (zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej) oraz
- poprzez dekompozycję części rzeczywistej transakcji CIRS zabezpieczającej zobowiązanie w EUR (zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym).

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Dla celów kalkulacji zmian wartości godziwej przyszłych przepływów pieniężnych pozycji będących przedmiotem zabezpieczenia Grupa stosuje metodę „derywatu hipotetycznego”, która zakłada możliwość odzwierciedlenia pozycji zabezpieczanej i charakterystyki zabezpieczanego ryzyka w postaci instrumentu pochodnego. Zasady wyceny są analogiczne jak zasady wyceny instrumentów pochodnych stopy procentowej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń od momentu desygnacji instrumentu zabezpieczanego	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
kredyty w PLN o zmiennym oprocentowaniu	1 278 930	1 278 930	85 861	(70 742)
listy zastawne wyemitowane w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu	1 379 820	1 384 440	(181 520)	(53 921)

Pozycje zabezpieczające - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczających		Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń od momentu desygnacji instrumentu zabezpieczającego		Inne pozycje kapitału własnego - efektywna część wyceny CIRS	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
CIRS noga zmienna PLN	1 278 930	1 278 930	(87 331)	69 185	(85 861)	68 194
CIRS noga stała EUR	1 379 820	1 384 440	179 574	53 246	80 630	(51 589)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 278 930	-	1 278 930
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	2,4199%	-	

RYZIKO WALUTOWE**Transakcje swapów walutowych (CIRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z wyemitowanych listów zastawnych**

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 379 820	-	1 379 820
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	0,242%	-	

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 278 930	-	1 278 930
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	2,4199%	-	

RYZIKO WALUTOWE**Transakcje swapów walutowych (CIRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z wyemitowanych listów zastawnych**

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 384 440	-	1 384 440
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	0,242%	-	

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana wyżej w niniejszej notce.

W przypadku zawiązanych relacji okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od października 2022 roku do września 2025 roku.

Testy efektywności obejmują wycenę transakcji zabezpieczających po pomniejszeniu o wartość odsetek naliczonych. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.

Głównymi źródłami nieefektywności zabezpieczenia mogą być:

- uwzględnienie korekty CVA/DVA jedynie po stronie instrumentu zabezpieczającego,
- występujące minimalne różnice w zakresie sposobu konstrukcji oraz podstawowych parametrów transakcji zabezpieczających oraz pozycji zabezpieczanych.

Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane są bezpośrednio w innych dochodach całkowitych w części stanowiącej efektywną część zabezpieczenia. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej” lub „Wynik z pozycji wymiany”. Ponadto kwoty odniesione bezpośrednio na inne dochody całkowite przenoszone są do rachunku zysków i strat odpowiednio do pozycji „Wynik z tytułu odsetek” oraz „Wynik z pozycji wymiany”, w tym samym okresie lub okresach, w których wpływ zabezpieczanej transakcji jest odnoszony do rachunku zysków i strat.

W poniższej nocie zaprezentowano inne całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	517 444	147 088
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w innych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego (brutto)	(934 940)	621 882
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:	(200 038)	(251 526)
- wynik z tytułu odsetek	(204 658)	(144 636)
- wynik z pozycji wymiany	4 620	(106 890)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	(617 534)	517 444
Podatek dochodowy z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	117 332	(98 314)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	(500 202)	419 130
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)	(1 134 978)	370 356
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	215 646	(70 368)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)	(919 332)	299 988

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto	(1 134 978)	370 356
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	186 093	253 128
- kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat (Nota 6)	204 658	144 636
- nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej (Nota 9)	(13 945)	1 602
- wynik z pozycji wymiany	(4 620)	106 890
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto	(948 885)	623 484

Wpływ reformy IBOR

W związku ze zmianami do standardów MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7, Reforma wskaźników stóp procentowych, opisanych w Nocie 2.30, oraz w wyniku toczącej się reformy wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienia go alternatywną stopą procentową pozbawioną ryzyka, Grupa powołała projekt mający na celu zarządzanie zmianą dla którejkolwiek ze swoich umów, na którą może mieć to wpływ. Konkretny wpływ reformy IBOR na aktywność Grupy w obszarze rachunkowości zabezpieczeń jest przedmiotem zarządzania w ramach ogólnego projektu mającego na celu wdrożenie reformy IBOR w Grupie.

Przygotowując sprawozdanie finansowe za 2019 rok Grupa zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie zmian w ramach Etapu 1 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej: zmiany do MSSF 9/MSR 39 i MSSF 7. Zmiany, o których mowa, zmodyfikowały określone wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, umożliwiając kontynuowanie jej stosowania w odniesieniu do powiązań zabezpieczających objętych zmianami w okresie niepewności, zanim nastąpi zmiana pozycji zabezpieczanych lub instrumentów zabezpieczających w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej.

W 2021 roku Grupa po raz pierwszy zastosowała zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji, MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe oraz MSSF 16 Leasing w ramach Etapu 2 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, opublikowane w sierpniu 2020 roku.

Zastosowanie wyżej opisanych zmian w ramach Etapu 1 pozwoliło na utrzymanie powiązań zabezpieczających pomimo niepewności co do okresu wystąpienia i wysokości zabezpieczanych przepływów pieniężnych spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz braku możliwości wyodrębnienia komponentu w postaci referencyjnej stopy procentowej, w przypadku zabezpieczeń wartości godziwej powiązanych z IBOR.

Grupa nie była również zobowiązana do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli retrospektywna ocena skuteczności powiązania zabezpieczającego objętego reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej wykazała, że efektywność zabezpieczenia znajduje się poza przedziałem 80-125%. W 2021 roku żadne powiązanie zabezpieczające nie znalazło się poza przedziałem, o którym mowa powyżej.

Grupa zatrzymała skumulowane zyski lub straty w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych powiązanych z IBOR objętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej pomimo niepewności spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych z pozycji zabezpieczanych. W przypadkach gdy zabezpieczane przyszłe przepływy pieniężne nie są już oczekiwane z powodów innych niż reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, skumulowane zyski lub straty zostałyby natychmiast przeklasyfikowane do wyniku finansowego.

Grupa będzie stosować zmiany do MSSF 9/MSR 39 w ramach Etapu 1 do czasu, gdy niepewność wynikająca z reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych, na którą narażona jest Grupa, przestanie występować. Niepewność, o której mowa powyżej, będzie występować do czasu uzupełnienia umów Grupy powiązanych z IBOR o zapisy dotyczące terminu zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz ustalenia podstawy przepływów pieniężnych z tytułu alternatywnego wskaźnika referencyjnego, w tym stałego spreadu.

W wyniku zmian wprowadzonych w ramach Etapu 2 w przypadkach gdy warunki umowne dotyczące nie pochodnych instrumentów finansowych zostały zmienione bezpośrednio w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, a nowa podstawa określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest równoważna pod względem ekonomicznym dotychczasowej podstawie (tj. podstawie obowiązującej bezpośrednio przed dokonaniem zmiany), Grupa zmieniła podstawę określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy prospektywnie, zmieniając efektywną stopę procentową. W przypadku dokonania dodatkowych zmian, które nie są bezpośrednio związane z reformą, do takich zmian stosuje się odpowiednie wymogi wynikające z MSSF 9.

W przypadkach gdy reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej spowodowała konwersję instrumentu zabezpieczającego, Grupa dokonała aktualizacji dokumentacji zabezpieczenia, nie rozwiązując powiązania zabezpieczającego.

Ponadto w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych, jeżeli pozycja zabezpieczana ulega zmianie w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, uznaje się, że skumulowane zyski lub straty ujęte w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszących się do IBOR, opierają się na alternatywnym wskaźniku referencyjnym.

W grudniu 2021 roku w izbie rozliczeniowej LCH dokonała się konwersja pochodnych instrumentów zabezpieczających opartych na stawce LIBOR CHF na ekwiwalentne instrumenty oparte na stawce SARON

(stopie wolnej od ryzyka). Po jej przeprowadzeniu Grupa posiada jedynie takie instrumenty zabezpieczające oparte na stawce LIBOR CHF, dla których ostatni okres przeszacowania rozpoczyna się przed końcem 2021 roku, tj. przed zaprzestaniem publikacji stawki LIBOR CHF. Pozostałe instrumenty zabezpieczające desygnowane w rachunkowości zabezpieczeń oparte są na stawce SARON, a także WIBOR, PRIBOR i EURIBOR.

21. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2021	31.12.2020
Kapitałowe papiery wartościowe	224 389	202 304
- Inne instytucje finansowe	164 823	139 718
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	59 566	62 586
Dłużne papiery wartościowe	81 128	76 068
- Inne instytucje finansowe	81 128	76 068
Kredyty i pożyczki	1 111 674	1 506 319
- Klienci indywidualni	948 636	1 216 809
- Klienci korporacyjni	162 898	288 777
- Klienci budżetowi	140	733
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	1 417 191	1 784 691
Krótkoterminowe (do 1 roku)	940 089	1 083 487
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	477 102	701 204

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Rating	Dłużne papiery wartościowe	
	31.12.2021	31.12.2020
1,4 - 1,6	81 128	-
1,8 - 2,0	-	76 068
Wartość bilansowa, razem	81 128	76 068

Pod-portfel	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
	31.12.2021	31.12.2020
1	2 113	59 355
2	100 664	266 839
3	242 807	231 633
4	337 494	459 293
5	292 284	248 674
6	28 681	37 660
7	69 635	59 856
default	37 996	143 009
Wartość bilansowa, razem	1 111 674	1 506 319

22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

31.12.2021	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	36 206 059	36 170 934	43 948	-	-	(8 235)	(588)	-	-
- Banki centralne	8 495 243	8 496 392	-	-	-	(1 149)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	25 251 680	25 255 273	-	-	-	(3 593)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	644 292	644 292	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	230 663	230 836	-	-	-	(173)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 642 579	1 600 096	43 948	-	-	(877)	(588)	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	107 957	107 957	-	-	-	-	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	585 894	588 337	-	-	-	(2 443)	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	36 206 059	36 170 934	43 948	-	-	(8 235)	(588)	-	-

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	15 609 611
------------------------------------	------------

Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	20 605 271
--	------------

31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	35 498 061	35 392 158	111 568	-	-	(3 754)	(1 911)	-	-
- Banki centralne	184 996	184 996	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	33 177 825	33 177 912	-	-	-	(87)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 243 749	1 243 749	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	222 380	222 570	-	-	-	(190)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 373 371	1 374 996	-	-	-	(1 625)	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	539 489	431 684	111 568	-	-	(1 852)	(1 911)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	35 498 061	35 392 158	111 568	-	-	(3 754)	(1 911)	-	-

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	12 582 844
------------------------------------	------------

Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	22 920 882
--	------------

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość bilansowa brutto dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 24 423 596 tys. zł natomiast opartych na stopie zmiennej 11 791 286 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 20 560 277 tys. zł i 14 943 449 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, z późniejszymi zmianami, na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa posiadała obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 603 504 tys. zł o wartości nominalnej 645 000 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 638 044 tys. zł oraz 610 660 tys. zł).

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa posiadała obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 57 029 tys. zł.

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(5 665)	-	-	-	(11 956)	9 180	(382)	(8 823)
Koszyk 1	(3 754)	(125)	327	-	(11 956)	6 868	405	(8 235)
Koszyk 2	(1 911)	125	(327)	-	-	2 312	(787)	(588)
Skumulowana utrata wartości, razem	(5 665)	-	-	-	(11 956)	9 180	(382)	(8 823)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 362)	-	-	-	(1 978)	2 210	(1 535)	(5 665)
Koszyk 1	(3 242)	-	182	-	(1 978)	2 192	(908)	(3 754)
Koszyk 2	(1 120)	-	(182)	-	-	18	(627)	(1 911)
Skumulowana utrata wartości, razem	(4 362)	-	-	-	(1 978)	2 210	(1 535)	(5 665)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	35 503 726	-	-	-	17 565 388	(17 062 393)	208 161	36 214 882
Koszyk 1	35 392 158	-	(43 749)	-	17 565 388	(16 950 825)	207 962	36 170 934
Koszyk 2	111 568	-	43 749	-	-	(111 568)	199	43 948
Wartość bilansowa brutto, razem	35 503 726	-	-	-	17 565 388	(17 062 393)	208 161	36 214 882

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	22 778 283	-	-	-	26 442 762	(13 513 270)	(204 049)	35 503 726
Koszyk 1	22 737 162	-	(96 872)	-	26 438 084	(13 513 270)	(172 946)	35 392 158
Koszyk 2	41 121	-	96 872	-	4 678	-	(31 103)	111 568
Wartość bilansowa brutto, razem	22 778 283	-	-	-	26 442 762	(13 513 270)	(204 049)	35 503 726

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2021	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	35 202 187	-	-	-	35 202 187
1,8 - 2,0	67 095	-	-	-	67 095
2,2 - 2,8	532 458	-	-	-	532 458
3,0 - 3,8	336 416	-	-	-	336 416
4,0 - 5,0	32 778	43 948	-	-	76 726
Wartość bilansowa brutto	36 170 934	43 948	-	-	36 214 882
Skumulowana utrata wartości	(8 235)	(588)	-	-	(8 823)
Razem	36 162 699	43 360	-	-	36 206 059

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	34 307 385	-	-	-	34 307 385
1,4 - 1,6	56	-	-	-	56
1,8 - 2,0	461 854	-	-	-	461 854
2,2 - 2,8	218 722	-	-	-	218 722
3,0 - 3,8	404 141	68 206	-	-	472 347
Bez ratingu	-	43 362	-	-	43 362
Wartość bilansowa brutto	35 392 158	111 568	-	-	35 503 726
Skumulowana utrata wartości	(3 754)	(1 911)	-	-	(5 665)
Razem	35 388 404	109 657	-	-	35 498 061

23. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

31.12.2021	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	16 164 103	16 166 149	-	-	-	(2 046)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	11 517 053	11 518 593	-	-	-	(1 540)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 361 945	1 361 945	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	2 172 167	2 172 454	-	-	-	(287)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	2 474 883	2 475 102	-	-	-	(219)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	462 075	462 075	-	-	-	-	-	-	-
Należności od banków	7 229 681	7 230 664	-	-	-	(983)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	116 902 754	109 282 960	6 223 882	4 339 863	234 159	(434 872)	(346 255)	(2 440 501)	43 518
Klienci indywidualni	70 391 454	67 884 443	2 038 199	2 231 602	141 139	(249 886)	(203 492)	(1 459 152)	8 601
Klienci korporacyjni	46 359 179	41 246 748	4 185 683	2 107 192	93 020	(184 825)	(142 763)	(980 793)	34 917
Klienci budżetowi	152 121	151 769	-	1 069	-	(161)	-	(556)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	140 296 538	132 679 773	6 223 882	4 339 863	234 159	(437 901)	(346 255)	(2 440 501)	43 518

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	43 706 225
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	99 771 452

31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	15 952 501	15 952 636	-	-	-	(135)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	11 303 908	11 303 908	-	-	-	-	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	2 705 060	2 705 060	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	1 984 770	1 984 770	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	2 663 823	2 663 958	-	-	-	(135)	-	-	-
Należności od banków	7 354 268	7 354 870	-	-	-	(602)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	106 873 133	91 214 989	14 290 332	4 714 440	294 198	(296 810)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)
Klienci indywidualni	62 929 892	54 300 751	8 176 256	2 147 319	110 450	(164 491)	(291 489)	(1 341 134)	(7 770)
Klienci korporacyjni	43 713 672	36 687 052	6 111 911	2 566 052	183 748	(132 050)	(149 727)	(1 529 782)	(23 532)
Klienci budżetowi	229 569	227 186	2 165	1 069	-	(269)	(1)	(581)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	130 179 902	114 522 495	14 290 332	4 714 440	294 198	(297 547)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	45 976 949
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	87 844 516

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, papiery wartościowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell/buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Dodatkowo Grupa posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 305 374 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 244 046 tys. zł).

Pozycja kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmuje również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanym przez Bankowość Detaliczną mBanku S.A.

Należności od banków

	31.12.2021	31.12.2020
Rachunki bieżące	308 332	274 220
Lokaty w innych bankach do 3 miesięcy	30 001	6 135
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 42)	338 333	280 355
Kredyty i pożyczki	113 560	111 584
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	5 790 914	6 301 724
Inne należności	987 857	661 207
Należności (brutto) od banków, razem	7 230 664	7 354 870
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(983)	(602)
Należności (netto) od banków, razem	7 229 681	7 354 268
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	7 227 955	7 183 716
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	2 709	171 154

Pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 665 320 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Grupę (Nota 36) (31 grudnia 2020 roku: 531 674 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 43 783 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 35 952 tys. zł), a o stałej stopie 69 777 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 75 632 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku lokaty w bankach były oprocentowane stałą stopą. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 0,62% (w 2020 roku: 0,75%).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2021		31.12.2020	
	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	222 197	7 008 467	195 686	7 159 184
Skumulowana utrata wartości	(433)	(550)	(132)	(470)
Należności od banków, netto	221 764	7 007 917	195 554	7 158 714

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2021	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	13 231 330	7 922 189	5 307 704	1 437
Kredyty terminowe, w tym:	89 597 975	63 986 776	25 459 798	151 401
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	49 819 031	49 819 031		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	187 630	-	187 630	-
Leasing finansowy	13 002 698	-	13 002 698	-
Pozostałe należności kredytowe	3 661 169	-	3 661 169	-
Inne należności	400 062	386 418	13 644	-
Wartość bilansowa brutto, razem	120 080 864	72 295 383	47 632 643	152 838

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2021	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(841 689)	(669 456)	(172 229)	(4)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 849 134)	(1 234 473)	(613 948)	(713)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(457 412)	(457 412)		
Leasing finansowy	(425 486)	-	(425 486)	-
Pozostałe należności kredytowe	(61 801)	-	(61 801)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 178 110)	(1 903 929)	(1 273 464)	(717)

Wartość bilansowa brutto, razem	120 080 864	72 295 383	47 632 643	152 838
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 178 110)	(1 903 929)	(1 273 464)	(717)
Wartość bilansowa netto, razem	116 902 754	70 391 454	46 359 179	152 121

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	35 889 157
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	84 191 707

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	11 762 492	7 389 930	4 371 243	1 319
Kredyty terminowe, w tym:	83 563 068	57 053 626	26 280 341	229 101
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	44 714 007	44 714 007		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	103 832	-	103 832	-
Leasing finansowy	12 253 821	-	12 253 821	-
Pozostałe należności kredytowe	2 523 145	-	2 523 145	-
Inne należności	307 601	291 220	16 381	-
Wartość bilansowa brutto, razem	110 513 959	64 734 776	45 548 763	230 420

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(848 459)	(582 742)	(265 717)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(2 286 946)	(1 222 142)	(1 063 953)	(851)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(464 821)	(464 821)		
Leasing finansowy	(453 398)	-	(453 398)	-
Pozostałe należności kredytowe	(52 023)	-	(52 023)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 640 826)	(1 804 884)	(1 835 091)	(851)

Wartość bilansowa brutto, razem	110 513 959	64 734 776	45 548 763	230 420
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 640 826)	(1 804 884)	(1 835 091)	(851)
Wartość bilansowa netto, razem	106 873 133	62 929 892	43 713 672	229 569

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	35 862 048
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	74 651 911

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 116 922 674 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 3 158 190 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 107 950 642 tys. zł i 2 563 317 tys. zł). Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 2,64% (31 grudnia 2020 roku: 3,01%).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 222 684 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego (31 grudnia 2020 roku: 182 801 tys. zł).

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2021 roku pozycja „pozostałe należności kredytowe” obejmuje zabezpieczenia złożone przez Grupę pod transakcje pochodne w kwocie 303 531 tys. zł (Nota 36) (31 grudnia 2020 roku: 220 550 tys. zł).

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2021	31.12.2020
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	14 052 574	12 971 095
- do 1 roku	5 148 191	4 514 176
- powyżej 1 roku do 2 lat	3 562 109	3 461 500
- powyżej 2 lat do 3 lat	2 647 741	2 335 605
- powyżej 3 lat do 4 lat	1 342 043	1 374 487
- powyżej 4 lat do 5 lat	861 525	625 701
- powyżej 5 lat	490 965	659 626
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(1 049 876)	(717 274)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	13 002 698	12 253 821
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	13 002 698	12 253 821
- do 1 roku	4 694 173	4 217 959
- powyżej 1 roku do 2 lat	3 279 003	3 259 519
- powyżej 2 lat do 3 lat	2 487 093	2 231 660
- powyżej 3 lat do 4 lat	1 263 424	1 318 487
- powyżej 4 lat do 5 lat	822 506	600 267
- powyżej 5 lat	456 499	625 929
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	13 002 698	12 253 821
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	(425 486)	(453 398)
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	12 577 212	11 800 423
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	1 589 782	1 647 526

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym

	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone klientom indywidualnym (w tys. zł), w tym:	49 361 619	44 249 186
- PLN	30 388 783	23 789 950
- CHF	9 063 602	12 295 153
- EUR	4 307 671	3 844 598
- CZK	5 407 924	4 113 213
- USD	174 919	182 238
- pozostałe waluty	18 720	24 034
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone klientom indywidualnym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)		
- PLN	30 388 783	23 789 950
- CHF	2 037 497	2 883 411
- EUR	936 572	833 102
- CZK	29 232 022	23 463 851
- USD	43 083	48 488

Powyższa tabela dotyczy kredytów wycenianych w zamortyzowanym koszcie i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2021	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	12 939 555	-	-	-	12 939 555
1,8 - 2,0	2 140 461	-	-	-	2 140 461
2,2 - 2,8	1 086 133	-	-	-	1 086 133
Wartość bilansowa brutto	16 166 149	-	-	-	16 166 149
Skumulowana utrata wartości	(2 046)	-	-	-	(2 046)
Wartość bilansowa netto	16 164 103	-	-	-	16 164 103
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	6 878 026	-	-	-	6 878 026
2	179 357	-	-	-	179 357
3	101 137	-	-	-	101 137
4	62 083	-	-	-	62 083
5	980	-	-	-	980
7	391	-	-	-	391
8	1 055	-	-	-	1 055
pozostałe	7 635	-	-	-	7 635
Wartość bilansowa brutto	7 230 664	-	-	-	7 230 664
Skumulowana utrata wartości	(983)	-	-	-	(983)
Wartość bilansowa netto	7 229 681	-	-	-	7 229 681
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	28 678 870	43 128	-	11 320	28 733 318
2	30 431 175	268 050	-	15 975	30 715 200
3	14 691 729	537 648	-	6 539	15 235 916
4	19 345 889	905 742	-	12 069	20 263 700
5	11 189 468	2 135 194	-	7 440	13 332 102
6	439 667	377 784	-	1 033	818 484
7	688 172	1 880 289	-	13 109	2 581 570
8	737 020	-	-	-	737 020
pozostałe	3 080 970	76 047	-	-	3 157 017
default	-	-	4 339 863	166 674	4 506 537
Wartość bilansowa brutto	109 282 960	6 223 882	4 339 863	234 159	120 080 864
Skumulowana utrata wartości	(434 872)	(346 255)	(2 440 501)	43 518	(3 178 110)
Wartość bilansowa netto	108 848 088	5 877 627	1 899 362	277 677	116 902 754

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	12 914 524	-	-	-	12 914 524
1,8 - 2,0	3 038 112	-	-	-	3 038 112
Wartość bilansowa brutto	15 952 636	-	-	-	15 952 636
Skumulowana utrata wartości	(135)	-	-	-	(135)
Wartość bilansowa netto	15 952 501	-	-	-	15 952 501
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	7 028 341	-	-	-	7 028 341
2	272 589	-	-	-	272 589
3	283	-	-	-	283
4	38 242	-	-	-	38 242
8	5 595	-	-	-	5 595
pozostałe	9 820	-	-	-	9 820
Wartość bilansowa brutto	7 354 870	-	-	-	7 354 870
Skumulowana utrata wartości	(602)	-	-	-	(602)
Wartość bilansowa netto	7 354 268	-	-	-	7 354 268
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	18 744 440	732 742	-	-	19 477 182
2	26 584 335	3 117 655	-	4 054	29 706 044
3	11 496 800	1 166 133	-	3 570	12 666 503
4	24 992 572	3 192 649	-	4 488	28 189 709
5	5 964 172	3 439 933	-	1 461	9 405 566
6	228 806	359 288	-	49	588 143
7	408 299	2 146 967	-	8 585	2 563 851
8	635 709	-	-	-	635 709
pozostałe	2 159 856	134 965	-	-	2 294 821
default	-	-	4 714 440	271 991	4 986 431
Wartość bilansowa brutto	91 214 989	14 290 332	4 714 440	294 198	110 513 959
Skumulowana utrata wartości	(296 810)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)	(3 640 826)
Wartość bilansowa netto	90 918 179	13 849 115	1 842 943	262 896	106 873 133

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(135)	-	-	-	(342)	93	(1 662)	-	-	-	(2 046)
Koszyk 1	(135)	-	-	-	(342)	93	(1 662)	-	-	-	(2 046)
Należności od banków	(602)	-	-	-	(2 351)	2 020	(48)	(2)	-	-	(983)
Koszyk 1	(602)	-	-	-	(2 351)	2 020	(48)	(2)	-	-	(983)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 640 826)	-	-	-	(258 833)	364 078	(777 579)	(263)	1 060 240	75 073	(3 178 110)
Koszyk 1	(296 810)	(534 962)	137 519	8 015	(135 652)	85 432	310 859	(9 273)	-	-	(434 872)
Koszyk 2	(441 217)	514 115	(181 520)	208 095	(21 630)	51 146	(456 625)	(18 619)	-	-	(346 255)
Koszyk 3	(2 871 497)	20 847	44 001	(216 110)	(99 088)	226 540	(684 622)	13 950	1 050 405	75 073	(2 440 501)
POCI	(31 302)	-	-	-	(2 463)	960	52 809	13 679	9 835	-	43 518
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 641 563)	-	-	-	(261 526)	366 191	(779 289)	(265)	1 060 240	75 073	(3 181 139)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia	
Dłużne papiery wartościowe	(79)	-	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Koszyk 1	(79)	-	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Należności od banków	(1 132)	-	-	-	-	(821)	1 409	(58)	-	-	(602)
Koszyk 1	(1 132)	-	-	-	-	(821)	1 409	(58)	-	-	(602)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 190 278)	-	-	-	-	(319 078)	290 685	(1 209 342)	749 991	37 196	(3 640 826)
Koszyk 1	(313 118)	(459 747)	191 924	5 152	(116 897)	75 031	320 845	-	-	-	(296 810)
Koszyk 2	(258 035)	428 279	(247 788)	172 655	(46 854)	41 774	(531 248)	-	-	-	(441 217)
Koszyk 3	(2 603 391)	31 468	55 864	(177 787)	(136 582)	173 886	(998 834)	746 683	37 196	-	(2 871 497)
POCI	(15 734)	-	-	-	(20)	(18 745)	(6)	(105)	3 308	-	(31 302)
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 191 489)	-	-	-	-	(319 917)	292 094	(1 209 438)	749 991	37 196	(3 641 563)

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Zmiany oczekiwanych strat kredytowych wynikające ze zmian w modelach zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2.

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	15 952 636	-	-	-	2 371 836	(2 931 185)	-	772 862	16 166 149
Koszyk 1	15 952 636	-	-	-	2 371 836	(2 931 185)	-	772 862	16 166 149
Należności od banków	7 354 870	-	-	-	6 079 743	(6 512 056)	-	308 107	7 230 664
Koszyk 1	7 354 870	-	-	-	6 079 743	(6 512 056)	-	308 107	7 230 664
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	110 513 959	-	-	-	35 535 249	(18 195 148)	(1 060 240)	(6 712 956)	120 080 864
Koszyk 1	91 214 989	7 403 725	(2 041 573)	(453 063)	34 616 543	(15 380 530)	-	(6 077 131)	109 282 960
Koszyk 2	14 290 332	(7 290 703)	2 202 804	(971 407)	633 176	(2 259 321)	-	(380 999)	6 223 882
Koszyk 3	4 714 440	(113 022)	(161 231)	1 397 539	206 894	(467 519)	(1 050 405)	(186 833)	4 339 863
POCI	294 198	-	-	26 931	78 636	(87 778)	(9 835)	(67 993)	234 159
Wartość bilansowa brutto, razem	133 821 465	-	-	-	43 986 828	(27 638 389)	(1 060 240)	(5 631 987)	143 477 677

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Koszyk 1	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Należności od banków	4 342 890	-	-	-	6 606 475	(3 784 808)	-	190 313	7 354 870
Koszyk 1	4 342 890	-	-	-	6 606 475	(3 784 808)	-	190 313	7 354 870
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	106 025 977	-	-	-	31 608 750	(22 512 717)	(749 991)	(3 858 060)	110 513 959
Koszyk 1	93 799 388	2 138 313	(8 600 097)	(1 076 743)	28 782 346	(20 250 185)	-	(3 578 033)	91 214 989
Koszyk 2	7 887 489	(2 098 705)	8 684 824	(579 870)	2 346 404	(1 752 517)	-	(197 293)	14 290 332
Koszyk 3	4 101 512	(39 608)	(84 727)	1 552 183	466 903	(497 453)	(746 683)	(37 687)	4 714 440
POCI	237 588	-	-	104 430	13 097	(12 562)	(3 308)	(45 047)	294 198
Wartość bilansowa brutto, razem	121 603 819	-	-	-	44 096 027	(28 061 737)	(749 991)	(3 066 653)	133 821 465

Poniżej przedstawiono najbardziej istotne zmiany, wpływające na transfery pomiędzy koszykami w 2021 roku:

- Stopniowa rezygnacja ze stosowania dodatkowych przesłanek pozwalających na utrzymanie kredytów objętych moratoriami w Koszyku 2. Łączna wartość bilansowa brutto portfela przeklasyfikowanego z tego powodu do Koszyka 1 wynosiła w 2021 roku 3 161 mln PLN. Zmiana klasyfikacji w 2021 roku skutkowałą rozwiązaniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe w łącznej wysokości 43,8 mln zł.
- W 2021 roku w ramach procesu zarządzania modelami Bank wdrożył zmiany poprawiające wrażliwość ilościowego modelu alokacji do koszyków (wyznaczanie poziomu alokacji osobno dla poszczególnych segmentów lub portfeli produktowych), co spowodowało przeklasyfikowanie 2 275 mln zł z Koszyka 2 do Koszyka 1 oraz 660 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2. Powyższe zmiany obejmowały również dostosowania związane z wdrożeniem Rekomendacji R (ich szczegółowy opis zamieszczono w Nocie 3.3.6.2.4). Wpływ wymienionych zmian na oczekiwaną stratę kredytową został ujęty w Nocie 3.3.6.2.2.

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2021	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	7 230 664	(983)	(3 790)	2 807
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	120 080 864	(3 178 110)	(4 385 050)	1 206 940
Klienci indywidualni	72 295 383	(1 903 929)	(2 053 476)	149 547
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	49 819 031	(457 412)	(584 905)	127 493
Klienci korporacyjni	47 632 643	(1 273 464)	(2 330 835)	1 057 371
Klienci budżetowi	152 838	(717)	(739)	22
Razem dane bilansowe	127 311 528	(3 179 093)	(4 388 840)	1 209 747
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	31 375 288	(89 439)	(109 741)	20 302
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	6 988 541	(228 939)	(267 657)	38 718
Razem dane pozabilansowe	38 363 829	(318 378)	(377 398)	59 020

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Wartość brutto	Skumulowana ustrata wartości	Skumulowana ustrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	7 354 870	(602)	(1 074)	472
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	110 513 959	(3 640 826)	(4 909 386)	1 268 560
Klienci indywidualni	64 734 776	(1 804 884)	(1 991 293)	186 409
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	44 714 007	(464 821)	(625 723)	160 902
Klienci korporacyjni	45 548 763	(1 835 091)	(2 917 221)	1 082 130
Klienci budżetowi	230 420	(851)	(872)	21
Razem dane bilansowe	117 868 829	(3 641 428)	(4 910 460)	1 269 032
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	32 009 015	(88 991)	(108 607)	19 616
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	7 460 891	(116 670)	(142 552)	25 882
Razem dane pozabilansowe	39 469 906	(205 661)	(251 159)	45 498

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2021 roku, w przypadku których ze względu na zabezpieczenie Grupa nie ujęła odpisu na oczekiwane straty kredytowe, wyniosła 2 500 050 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 2 662 954 tys. zł).

24. Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

W grudniu 2021 roku Zarząd Banku wyraził zgodę na sprzedaż nieruchomości w Katowicach przy ul. Powstańców 43, stanowiącej własność mBanku. Na nieruchomość składa się budynek biurowo-usługowy wraz z wyposażeniem oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu.

W dniu 5 stycznia 2022 roku Bank zawarł umowę przedwstępną sprzedaży tej nieruchomości i w związku z tym, zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.20, Bank przeklasyfikował wartość budynku wraz z wyposażeniem oraz prawo do użytkowania związane z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz wartość zobowiązania z tytułu leasingu związaną z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży. Strony umowy zobowiązały się zawrzeć umowę przyrzeczoną do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Poniżej przedstawiono dane finansowe dotyczące aktywów i zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży	31.12.2021	31.12.2020
Rzeczowe aktywa trwałe	31 247	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży, razem	31 247	-

Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	7 425	-
Zobowiązania wobec klientów	7 425	-
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży, razem	7 425	-

25. Wartości niematerialne

	31.12.2021	31.12.2020
Wartość firmy	24 228	27 760
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	959 664	897 283
- oprogramowanie komputerowe	791 473	722 688
Inne wartości niematerialne	7 457	8 812
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	292 604	244 843
Wartości niematerialne, razem	1 283 953	1 178 698

W 2021 roku i w 2020 roku Grupa wykonała testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytworzenia oraz wartości firmy. W wyniku testów na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała spisania wartości firmy w kwocie 3 532 tys. zł.

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 758 468	1 394 470	24 139	244 843	28 956	2 056 406
Zwiększenia z tytułu:	241 714	180 473	261	316 191	-	558 166
- zakupu	42 873	4 849	-	237 486	-	280 359
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	198 556	175 512	261	-	-	198 817
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	37 913	-	37 913
- innych zwiększeń	285	112	-	40 792	-	41 077
Zmniejszenia z tytułu:	(212 605)	(129 962)	-	(268 430)	(4 728)	(485 763)
- likwidacji	(212 599)	(129 958)	-	(8)	-	(212 607)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	(198 817)	-	(198 817)
- innych zmniejszeń	(6)	(4)	-	(69 605)	(4 728)	(74 339)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 787 577	1 444 981	24 400	292 604	24 228	2 128 809
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(861 185)	(671 782)	(15 327)	-	-	(876 512)
Amortyzacja za okres z tytułu:	36 936	20 107	(1 616)	-	-	35 320
- odpisów	(166 100)	(100 355)	(1 610)	-	-	(167 710)
- innych zwiększeń	(179)	(112)	(6)	-	-	(185)
- likwidacji	203 215	120 574	-	-	-	203 215
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(824 249)	(651 675)	(16 943)	-	-	(841 192)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
- zwiększenie	(3 664)	(1 833)	-	-	(3 532)	(7 196)
- zmniejszenie	-	-	-	-	4 728	4 728
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu:	(3 664)	(1 833)	-	-	-	(3 664)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	959 664	791 473	7 457	292 604	24 228	1 283 953

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 609 991	1 274 069	23 607	230 327	28 956	1 892 881
Zwiększenia z tytułu:	362 954	246 338	10 493	325 885	-	699 332
- zakupu	107 020	9 148	-	247 415	-	354 435
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	255 385	237 046	5 841	-	-	261 226
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	36 191	-	36 191
- innych zwiększeń	549	144	4 652	42 279	-	47 480
Zmniejszenia z tytułu:	(214 477)	(125 937)	(9 961)	(311 369)	-	(535 807)
- likwidacji	(214 477)	(125 937)	(9 961)	(794)	-	(225 232)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	(261 226)	-	(261 226)
- innych zmniejszeń	-	-	-	(49 349)	-	(49 349)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 758 468	1 394 470	24 139	244 843	28 956	2 056 406
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(913 500)	(697 534)	(22 408)	-	-	(935 908)
Amortyzacja za okres z tytułu:	52 315	25 752	7 081	-	-	59 396
- odpisów	(161 510)	(99 611)	(2 277)	-	-	(163 787)
- innych zwiększeń	(652)	(574)	(603)	-	-	(1 255)
- likwidacji	214 477	125 937	9 961	-	-	224 438
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(861 185)	(671 782)	(15 327)	-	-	(876 512)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	(337)	(1 196)	(1 533)
- zmniejszenie	-	-	-	337	-	337
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu:	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	897 283	722 688	8 812	244 843	27 760	1 178 698

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2021	31.12.2020
Środki trwałe, w tym:	659 831	614 346
- grunty	653	653
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	45 649	153 403
- urządzenia	186 222	166 759
- środki transportu	200 557	199 575
- pozostałe środki trwałe	226 750	93 956
Środki trwałe w budowie	66 452	183 142
Prawo do użytkowania, w tym:	815 967	717 089
- nieruchomości	811 837	667 387
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 177	47 670
- samochody	1 712	1 547
- inne	241	485
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 542 250	1 514 577

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	653	328 131	642 861	259 034	360 313	183 142	1 774 134
Zwiększenia z tytułu:	-	859	107 526	113 994	174 098	197 027	593 504
- zakupu	-	-	40 199	106 865	1 747	131 560	280 371
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	859	66 773	-	171 191	-	238 823
- innych zwiększeń	-	-	554	7 129	1 160	65 467	74 310
Zmniejszenia z tytułu:	-	(223 860)	(83 636)	(111 390)	(57 358)	(313 717)	(789 961)
- sprzedaży	-	(11)	(9 503)	(107 595)	(22 082)	(2)	(139 193)
- likwidacji	-	(440)	(36 788)	(1 383)	(34 623)	-	(73 234)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(238 823)	(238 823)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(89 962)	(3 615)	-	(215)	-	(93 792)
- przeniesienia do nieruchomości inwestycyjnych	-	(133 447)	(32 185)	-	(365)	-	(165 997)
- innych zmniejszeń	-	-	(1 545)	(2 412)	(73)	(74 892)	(78 922)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	105 130	666 751	261 638	477 053	66 452	1 577 677
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(125 319)	(476 052)	(59 459)	(265 555)	-	(926 385)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	86 618	(4 477)	(1 622)	15 424	-	95 943
- odpisów	-	(6 511)	(86 780)	(31 720)	(37 698)	-	(162 709)
- innych zwiększeń	-	(1)	(359)	(5 450)	(905)	-	(6 715)
- sprzedaży	-	8	9 100	34 537	20 365	-	64 010
- likwidacji	-	157	36 387	1 011	33 009	-	70 564
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	35 159	3 615	-	215	-	38 989
- przeniesienia do nieruchomości inwestycyjnych	-	57 806	32 181	-	365	-	90 352
- innych zmniejszeń	-	-	1 379	-	73	-	1 452
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(38 701)	(480 529)	(61 081)	(250 131)	-	(830 442)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 409)	(50)	-	(802)	-	(50 261)
- zwiększenie	-	(2 400)	-	-	(172)	-	(2 572)
- zmniejszenie	-	31 029	50	-	802	-	31 881
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(20 780)	-	-	(172)	-	(20 952)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	45 649	186 222	200 557	226 750	66 452	726 283

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	331 184	642 963	315 597	389 601	75 416	1 755 794
Zwiększenia z tytułu:	-	1 700	63 258	92 804	29 148	185 219	372 129
- zakupu	-	9	29 796	92 804	1 622	173 667	297 898
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	1 691	32 888	-	25 905	-	60 484
- innych zwiększeń	-	-	574	-	1 621	11 552	13 747
Zmniejszenia z tytułu:	(380)	(4 753)	(63 360)	(149 367)	(58 436)	(77 493)	(353 789)
- sprzedaży	(380)	(4 718)	(10 302)	(139 586)	(14 568)	-	(169 554)
- likwidacji	-	(35)	(53 058)	(9 781)	(43 858)	(69)	(106 801)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(60 484)	(60 484)
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(10)	(16 940)	(16 950)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	328 131	642 861	259 034	360 313	183 142	1 774 134
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(118 390)	(454 467)	(76 747)	(282 870)	-	(932 474)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(6 929)	(21 585)	17 288	17 315	-	6 089
- odpisów	-	(8 495)	(83 988)	(36 629)	(34 409)	-	(163 521)
- innych zwiększeń	-	-	(400)	-	(1 222)	-	(1 622)
- sprzedaży	-	1 531	10 111	47 293	10 786	-	69 721
- likwidacji	-	35	52 690	6 624	42 154	-	101 503
- innych zmniejszeń	-	-	2	-	6	-	8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(125 319)	(476 052)	(59 459)	(265 555)	-	(926 385)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
- zwiększenie	-	(139)	(50)	-	(802)	-	(991)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(49 409)	(50)	-	(802)	-	(50 261)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	153 403	166 759	199 575	93 956	183 142	797 488

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

W ramach swojej działalności jako leasingodawca Grupa mBanku wykazuje w środkach trwałych przedmioty oddane przez Grupę w leasing operacyjny podmiotom trzecim. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingodawcą, przedstawione są w poniższej tabeli.

	31.12.2021	31.12.2020
Minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego		
Do 1 roku	27 033	28 114
Powyżej 1 roku do 2 lat	15 666	16 259
Powyżej 2 lat do 3 lat	6 292	8 170
Powyżej 3 lat do 4 lat	2 201	1 491
Powyżej 4 lat do 5 lat	655	38
Razem	51 847	54 072

Grupa wykazuje koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz w subleasing w ramach przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego (Nota 12).

Zmiana stanu praw do użytkowania

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	884 001	49 046	2 816	2 015	937 878
Zwiększenia z tytułu:	428 664	-	22 418	455	451 537
- nowych umów	343 753	-	2 473	205	346 431
- modyfikacji umów	59 092	-	309	233	59 634
- innych zwiększeń	25 819	-	19 636	17	45 472
Zmniejszenia z tytułu:	(171 899)	(46 775)	(4 774)	(1 463)	(224 911)
- zakończenia umów	(41 080)	-	(2 149)	(1 313)	(44 542)
- modyfikacji umów	(123 231)	-	(13)	-	(123 244)
- innych zmniejszeń	(7 588)	(46 775)	(2 612)	(150)	(57 125)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	1 140 766	2 271	20 460	1 007	1 164 504
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(216 614)	(1 376)	(1 269)	(1 530)	(220 789)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(112 315)	1 282	(17 479)	764	(127 748)
- odpisów	(128 520)	(412)	(8 879)	(354)	(138 165)
- innych zwiększeń	(6 774)	-	(11 937)	(7)	(18 718)
- modyfikacji umów	823	-	7	-	830
- zakończenia umów	20 527	-	1 383	975	22 885
- innych zmniejszeń	1 629	1 694	1 947	150	5 420
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(328 929)	(94)	(18 748)	(766)	(348 537)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	811 837	2 177	1 712	241	815 967

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	563 899	49 046	2 075	1 930	616 950
Zwiększenia z tytułu:	375 930	-	10 171	85	386 186
- nowych umów	345 255	-	9 727	35	355 017
- modyfikacji umów	25 516	-	111	50	25 677
- innych zwiększeń	5 159	-	333	-	5 492
Zmniejszenia z tytułu:	(55 828)	-	(9 430)	-	(65 258)
- zakończenia umów	(49 283)	-	(9 327)	-	(58 610)
- modyfikacji umów	(6 545)	-	-	-	(6 545)
- innych zmniejszeń	-	-	(103)	-	(103)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	884 001	49 046	2 816	2 015	937 878
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(126 604)	(688)	(514)	(797)	(128 603)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(90 010)	(688)	(755)	(733)	(92 186)
- odpisów	(137 080)	(688)	(920)	(728)	(139 416)
- innych zwiększeń	(471)	-	30	(5)	(446)
- modyfikacji umów	1 234	-	-	-	1 234
- zakończenia umów	46 307	-	135	-	46 442
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(216 614)	(1 376)	(1 269)	(1 530)	(220 789)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	667 387	47 670	1 547	485	717 089

27. Nieruchomości inwestycyjne

W związku ze zmianą siedziby Banku, w 2021 roku Grupa przeklasyfikowała posiadany budynek przy ul. Królewskiej 14 w Warszawie, wykazywany wcześniej jako środek trwały o łącznej wartości bilansowej wynoszącej 75 645 tys. zł oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu wykazywane jako prawo do użytkowania w kwocie 37 747 tys. zł, do pozycji „Nieruchomości inwestycyjne”. Różnicę na przeszacowaniu tych składników do wartości godziwej w kwocie 14 118 tys. zł wykazano w innych całkowitych dochodach (Nota 18). Budynek został przeznaczony na wynajem.

	31.12.2021	31.12.2020
Stan na początek okresu	-	-
Zwiększenia z tytułu:	127 510	-
- przeniesienia z nieruchomości własnych	113 392	-
- zysków wynikających z korekt wartości godziwej	14 118	-
Stan na koniec okresu	127 510	-

28. Inne aktywa

	31.12.2021	31.12.2020
Inne aktywa		
- dłużnicy, w tym:	710 350	569 977
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	47 398	139 396
- należności od KDPW w ramach systemu rekompensat	16 024	13 880
- rozrachunki międzybankowe	22 867	15 033
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	26 093	35 014
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	155 933	151 112
- przychody do otrzymania	89 021	110 581
- zapasy	306 585	363 310
- inne	55 971	37 412
Inne aktywa, razem	1 366 820	1 282 439
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 283 304	1 268 752
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	83 516	13 687

W 2021 roku i w 2020 roku pozycja „rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych” dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółkę mLeasing.

W ciągu 2021 roku i w ciągu 2020 roku Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 759 310 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 620 024 tys. zł).

Aktywa finansowe ujęte w innych aktywach

	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa finansowe brutto, w tym:	776 391	636 575
- nieprzeterminowane	754 416	613 983
- przeterminowane od 1 do 90 dni	12 427	8 695
- przeterminowane powyżej 90 dni	9 548	13 897
Rezerwy na pozostałe aktywa finansowe (wielkość ujemna)	(17 081)	(16 551)
Aktywa finansowe netto	759 310	620 024

Zmiana stanu odpisów na aktywa finansowe

	31.12.2021	31.12.2020
Stan na początek okresu	(16 551)	(16 212)
Zmiana w okresie (z tytułu)	(530)	(339)
- odpis w koszty	(3 138)	(1 097)
- rozwiązanie rezerw	479	466
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	2 233	403
- różnice kursowe	-	(53)
- pozostałe	(104)	(58)
Stan na koniec okresu	(17 081)	(16 551)

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania wobec banków i klientów

31.12.2021	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	2 111 811	155 904 661	112 225 674	43 071 577	607 410
Rachunki bieżące	653 061	147 022 632	103 992 478	42 436 923	593 231
Depozyty terminowe	770 328	8 794 207	8 233 196	546 832	14 179
Transakcje repo lub sell/buy back	688 422	87 822	-	87 822	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	502	1 906 621	-	1 906 621	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 247 245	2 123 847	220 450	1 870 485	32 912
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	1 077 483	706 268	75 263	631 005	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	956 838	-	923 959	32 879
Inne	169 762	460 741	145 187	315 521	33
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	3 359 558	159 935 129	112 446 124	46 848 683	640 322
Krótkoterminowe (do 1 roku)	3 356 268	157 149 931			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 290	2 785 198			

31.12.2020	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	1 665 284	132 795 741	97 862 007	34 488 153	445 581
Rachunki bieżące	1 026 011	121 812 481	87 703 713	33 677 641	431 127
Depozyty terminowe	-	10 890 036	10 158 294	717 288	14 454
Transakcje repo lub sell/buy back	639 273	93 224	-	93 224	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	500	3 254 591	-	3 254 591	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	733 956	1 648 336	114 355	1 493 343	40 638
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	487 667	510 195	37 892	472 303	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	771 935	-	731 349	40 586
Inne	246 289	366 206	76 463	289 691	52
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	2 399 740	137 698 668	97 976 362	39 236 087	486 219
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 666 738	133 504 849			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	733 002	4 193 819			

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

W pozycji zobowiązania wobec klientów indywidualnych Grupa prezentuje również zobowiązania wobec mikroprzedsiębiorstw obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną mBanku.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2021 roku wynosiło 0,10% (31 grudnia 2020 roku: 0,23%).

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 0,04% (31 grudnia 2020 roku: 0,29%).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 1 906 621 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 3 254 591 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 23 i w Nocie 36 jako aktywa zastawione.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Poniżej przedstawiono zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności.

	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdyskontowane)		
Poniżej 3 miesięcy	25 852	31 005
Od 3 miesięcy do 1 roku	90 374	82 067
Od 1 roku do 5 lat	482 468	362 631
Powyżej 5 lat	393 843	359 410
Razem	992 537	835 113

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31.12.2021 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu					Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		162 208	199 679	2 913 146	1 455 918	2 299 700	7 030 651
- PLN	367 000	162 208	199 679	-	5 008	-	366 895
- EUR	954 442	-	-	2 103 666	-	2 299 700	4 403 366
- CHF	505 000	-	-	809 480	1 450 910	-	2 260 390
Listy zastawne (publiczne), w tym:		-	92 998	1 252 059	4 751 180	302 894	6 399 131
- PLN	2 555 143	-	-	928 136	1 557 104	74 815	2 560 055
- EUR	816 900	-	92 998	323 923	3 194 076	228 079	3 839 076
Razem		162 208	292 677	4 165 205	6 207 098	2 602 594	13 429 782

31.12.2020 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		299 786	188 614	2 084 819	4 276 317	6 849 536
- PLN	630 023	299 786	135 022	87 208	-	522 016
- EUR	887 613	-	47 052	1 977 494	2 122 946	4 147 493
- CHF	505 000	-	6 540	20 117	2 153 371	2 180 027
Listy zastawne (publiczne), w tym:		279 221	485 693	5 811 398	570 469	7 146 781
- PLN	3 415 000	279 221	254 989	2 376 201	99 685	3 010 096
- EUR	896 900	-	230 704	3 435 197	470 784	4 136 685
Razem		579 007	674 307	7 896 217	4 846 786	13 996 317

Szczegółowe informacje dotyczące emisji listów zastawnych znajdują się poniżej w niniejszej nodzie.

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2021	2020
Stan na początek okresu	13 996 317	17 435 143
Zwiększenia (emisja)	3 497 354	1 460 000
Zmniejszenia (wykup)	(3 959 595)	(5 834 295)
Różnice kursowe	98 075	925 313
Inne zmiany	(202 369)	10 156
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	13 429 782	13 996 317

Emisje w 2021 roku

- W dniu 20 września 2021 roku Bank wyemitował w ramach Programu EMTN obligacje nieuprzywilejowane senioralne (ang. senior non-preferred notes), o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, co stanowi równowartość 2 299 950 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 września 2021 roku, z terminem wykupu 21 września 2027 roku (z opcją przedterminowego wykupu na żądanie emitenta w dniu 21 września 2026 roku). Obligacje przez okres pięciu lat od daty emisji są oprocentowane stałą stopą procentową (0,966% w skali roku), a przez okres szóstego roku stopą zmienną EURIBOR 3M powiększoną o marżę w wysokości 1,25%.

Obligacje te dopuszczone zostały do obrotu na rynku regulowanym na giełdzie papierów wartościowych w Luksemburgu (Luxembourg Stock Exchange).

- mBank Hipoteczny S.A. dokonał emisji listów zastawnych w kwocie 100 000 tys. zł
- mLeasing Sp. z o.o. dokonał emisji 11 serii obligacji dyskontowych krótkoterminowych w kwocie 1 100 000 tys. zł.

Wykupy w 2021 roku

- W dniu 26 listopada 2021 roku Bank dokonał wykupu obligacji wyemitowanych w dniu 26 listopada 2014 roku o łącznej wartości nominalnej 427 583 tys. EUR, objętych przez Bank w procesie substytucji.
- mBank Hipoteczny S.A. dokonał wykupu listów zastawnych w kwocie 782 210 tys. zł i obligacji w kwocie 100 000 tys. zł.
- mLeasing Sp. z o.o. dokonał wykupu obligacji dyskontowych krótkoterminowych w łącznej kwocie 1 100 000 tys. zł

Emisje w 2020 roku

- Substytucja z mFinance France S.A.

W dniu 1 października 2020 roku weszła w życie substytucja, w wyniku której zobowiązania finansowe mFinance France (mFF) wobec obligatariuszy wygasły, a analogiczne zobowiązania wobec obligatariuszy powstały po stronie Banku. Substytucją objęte zostały dwie serie obligacji wyemitowane przez mFF w ramach ustanowionego programu emisji dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości nominalnej do 3 000 000 tys. EUR:

- obligacje o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, wyemitowane w dniu 26 listopada 2014 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez luksemburską giełdę papierów wartościowych. Wartość nominalna tych obligacji pozostałych w obrocie na dzień substytucji wynosiła 427 583 tys. EUR (równowartość 1 930 666 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku); oraz
- obligacje o łącznej wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, wyemitowane w dniu 28 marca 2017 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 28 marca 2023 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez szwajcarską giełdę papierów wartościowych (równowartość 837 680 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku).

- mBank Hipoteczny S.A. dokonał emisji obligacji długoterminowych w kwocie 60 000 tys. zł.
- mLeasing Sp. z o.o. dokonała emisji obligacji krótkoterminowych w kwocie 1 400 000 tys. zł.

Wykupy w 2020 roku

- mFF dokonała wykupu euroobligacji wyemitowanych w dniu 21 września 2016 roku o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR o terminie wykupu w dniu 26 września 2020 roku. Wartość nominalna wykupionych euroobligacji pozostałych w obrocie na dzień 26 września 2020 roku wynosiła 464 822 tys. EUR.
- W dniu 29 maja 2020 roku Bank skierował do posiadaczy pozostających w obrocie obligacji wyemitowanych przez mFF:
 - a. o wartości łącznej nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 września 2020 roku;
 - b. o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku, oraz
 - c. wyemitowanych przez Bank o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR z terminem wykupu przypadającym w dniu 5 września 2022 roku,zaproszenia do przedstawienia tych obligacji do wykupu przez Bank. W wyniku przedstawionej przez Bank oferty wykupu, Bank przyjął wszystkie prawidłowo przedstawione do wykupu obligacje o wartości nominalnej, odpowiednio: (a) 35 178 tys. EUR, (b) 72 417 tys. EUR, (c) 39 970 tys. EUR. Rozliczenie oferty wykupu nastąpiło w dniu 10 czerwca 2020 roku.
- W 2020 roku mBH dokonał następujących wykupów wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych:
 - hipotecznych listów zastawnych w kwocie 565 200 tys. zł z polskiego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;
 - hipotecznych listów zastawnych w kwocie 80 000 tys. EUR z międzynarodowego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;
 - obligacji długoterminowych o wartości nominalnej 350 000 tys. zł.
- W 2020 roku spółka mLeasing dokonała wykupu obligacji krótkoterminowych w kwocie 1 795 989 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych ze środków uzyskanych z emisji listów zastawnych mBank Hipoteczny może refinansować kredyty zabezpieczone hipoteką oraz nabyte wierzytelności innych banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów zabezpieczonych hipoteką. Refinansowanie w odniesieniu do pojedynczego kredytu lub pojedynczej wierzytelności nie może jednak przekroczyć kwoty odpowiadającej 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, a w przypadku nieruchomości mieszkalnych 80% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości.

mBH utrzymuje dla hipotecznych listów zastawnych, utworzoną ze środków stanowiących Zabezpieczenie zastępcze, nadwyżkę w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy (zwaną dalej „Nadwyżką”). Środki stanowiące Nadwyżkę nie mogą stanowić podstawy emisji listów zastawnych.

Suma nominalnych kwot wierzytelności mBH z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką oraz Zabezpieczenia zastępczego, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych nie może być niższa niż 110% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych, przy czym suma nominalnych kwot wierzytelności mBH zabezpieczonych hipoteką, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych, nie może być niższa niż 85% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

W tabelach poniżej zostały przedstawione dane związane z emisją listów zastawnych.

		Hipoteczne listy zastawne	
		31.12.2021	31.12.2020
1.	Wartość nominalna listów zastawnych w obrocie	7 355 232	7 554 014
2.	Wartość nominalna wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących podstawę emisji listów zastawnych (wartość kapitału niezapadłego)	9 737 408	9 329 195
3.	Środki Banku, w postaci obligacji skarbowych, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiące dodatkową podstawę emisji listów zastawnych (Zabezpieczenie zastępcze)	98 732	104 889
4.	Finansowe instrumenty zabezpieczające	100 890	105 510
5.	Poziom zabezpieczenia listów zastawnych wierzytelnościami (2/1)	132,39%	123,50%
6.	Łączny poziom zabezpieczenia listów zastawnych (2+3+4) / 1	135,10%	126,29%
7.	Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości komercyjnych	1 507 424	2 117 009
8.	Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 80% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości mieszkalnych	7 719 429	6 580 040

		Hipoteczne listy zastawne	
		31.12.2021	31.12.2020
1.	Środki ulokowane w obligacjach skarbowych	170 000	150 000
2.	Odsetki od listów zastawnych w obrocie przypadające do wypłaty w okresie 6 miesięcy (Nadwyżka)	71 268	45 111
3.	Dopuszczalna wysokość Zabezpieczenia zastępczego (1-2)	98 732	104 889

Transakcje dotyczące obligacji Banku zaliczanych do zobowiązań podporządkowanych zostały opisane poniżej.

Zobowiązania podporządkowane

31.12.2021	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania
Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	1,97	21.03.2028	1 112 709
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	2,14	10.10.2028 ¹⁾	552 643
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	2,29	10.10.2030 ¹⁾	201 028
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	2,35	17.01.2025	758 076
						2 624 456

31.12.2020	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania
Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	2,02	21.03.2028	1 066 605
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	2,06	10.10.2028 ¹⁾	552 545
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	2,21	10.10.2030 ¹⁾	200 992
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	2,38	17.01.2025	758 185
						2 578 327

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 550 000 tys. zł w dniu 10 października 2023 roku, oraz obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2021	2020
Stan na początek okresu	2 578 327	2 500 217
Różnice kursowe	46 075	85 700
Inne zmiany	54	(7 590)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 624 456	2 578 327
Krótkoterminowe (do 1 roku)	12 356	12 302
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 612 100	2 566 025

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej, zaciągniętej w dniu 21 marca 2018 roku jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 roku stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz 400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 28 listopada 2018 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W 2021 roku i w 2020 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

30. Inne zobowiązania

	31.12.2021	31.12.2020
Inne zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu podatków	294 611	216 257
Rozrachunki międzybankowe	1 042 600	935 581
Wierzyciele, w tym:	1 213 238	1 437 658
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	47 543	219 201
- zobowiązania do zapłaty wobec BFG	251 044	249 181
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	298 934	217 080
Przychody przyszłych okresów	396 532	415 275
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	25 445	33 488
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	26 335	20 983
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	157 961	110 480
Pozostałe	14 294	10 331
Inne zobowiązania, razem	3 469 950	3 397 133

Na dzień 31 grudnia 2021 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 2 554 772 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 2 590 319 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.8.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFSS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	15 052	6 143	12 293	33 488
Zmiana w okresie, z tytułu:	(1 011)	(3 078)	(3 954)	(8 043)
Odpis na rezerwę	876	166	1 111	2 153
Koszt odsetkowy	183	83	164	430
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18), w tym:	(1 300)	(3 327)	(4 086)	(8 713)
- zmiana założeń finansowych	(2 838)	(674)	(5 359)	(8 871)
- zmiana założeń demograficznych	418	(2 686)	516	(1 752)
- pozostałe zmiany	1 120	33	757	1 910
Świadczenia wypłacone	(770)	-	(1 143)	(1 913)
Stan rezerw na koniec okresu	14 041	3 065	8 339	25 445
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 868	215	253	2 336
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	12 173	2 850	8 086	23 109

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFSS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	12 309	5 239	7 568	25 116
Zmiana w okresie, z tytułu:	2 743	904	4 725	8 372
Odpis na rezerwę	705	128	949	1 782
Koszt odsetkowy	226	104	151	481
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18), w tym:	2 270	835	4 613	7 718
- zmiana założeń finansowych	661	263	1 803	2 727
- zmiana założeń demograficznych	201	(24)	166	343
- pozostałe zmiany	1 408	596	2 644	4 648
Świadczenia wypłacone	(458)	(163)	(988)	(1 609)
Stan rezerw na koniec okresu	15 052	6 143	12 293	33 488
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 043	348	241	2 632
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	13 009	5 795	12 052	30 856

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2021 roku została obniżona o 0,5 p.p. to wartość rezerw wzrosłaby o 1 682 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 1 498 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 1 031 tys. zł oraz 950 tys. zł).

31. Rezerwy

	31.12.2021	31.12.2020
Rezerwy na sprawy sporne, w tym:	395 889	200 536
- rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w spłaconych kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz na koszty prawne	261 851	161 886
- rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	96 956	26 581
- pozostałe rezerwy na sprawy sporne	37 082	12 069
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	318 378	205 661
Inne rezerwy	97 188	95 494
Rezerwy, razem	811 455	501 691

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 35.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zagadnienia związane z rezerwami dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF zostały przedstawione w Nocie 34.

Pozycja „Inne rezerwy” zawiera rezerwy ujęte w związku z wyrokiem TSUE z dnia 11 września 2019 roku dotyczącym zwrotów prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich oraz kredytów hipotecznych. Szczegółowe informacje dotyczące wpływu niniejszego wyroku zostały opisane w Nocie 4.

Zmiana stanu rezerw

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2021			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w spłaconych kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz na koszty prawne	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	161 886	26 581	12 069	95 494
Zmiana w okresie, z tytułu:	99 965	70 375	25 013	1 694
- odpis w koszty	196 012	73 370	53 745	46 736
- rozwiązanie rezerw	-	(334)	(2 148)	(3 489)
- wykorzystanie	(87 560)	(2 661)	(26 608)	(40 956)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	(8 487)	-	-	-
- różnice kursowe	-	-	24	(597)
Stan rezerw na koniec okresu	261 851	96 956	37 082	97 188

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2020			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w spłaconych kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz na koszty prawne	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	50 098	61 103	6 004	101 104
Zmiana w okresie, z tytułu:	111 788	(34 522)	6 065	(5 610)
- odpis w koszty	136 515	8 782	7 767	39 537
- rozwiązanie rezerw	-	(20 705)	(456)	(8 173)
- wykorzystanie	(24 727)	(22 599)	(1 246)	(34 600)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	(3 040)
- różnice kursowe	-	-	-	666
Stan rezerw na koniec okresu	161 886	26 581	12 069	95 494

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	88 991	-	-	-	42 439	(33 434)	(14 079)	5 522	89 439
Koszyk 1	44 157	50 411	(7 237)	(107)	31 314	(16 753)	(49 410)	(3 233)	49 142
Koszyk 2	36 829	(48 420)	7 708	(2 628)	7 216	(11 027)	21 543	3 355	14 576
Koszyk 3	5 510	(1 991)	(471)	2 735	3 184	(6 416)	16 600	5 404	24 555
POCI	2 495	-	-	-	725	762	(2 812)	(4)	1 166
Gwarancje i inne produkty finansowe	116 670	-	-	-	89 559	(116 573)	139 259	24	228 939
Koszyk 1	4 541	1 444	(271)	-	20 076	(23 186)	794	35	3 433
Koszyk 2	6 134	(1 444)	271	(1 145)	1 016	(4 124)	456	(11)	1 153
Koszyk 3	80 055	-	-	1 145	68 333	(58 419)	134 746	-	225 860
POCI	25 940	-	-	-	134	(30 844)	3 263	-	(1 507)
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	205 661	-	-	-	131 998	(150 007)	125 180	5 546	318 378

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	63 864	-	-	-	47 811	(56 507)	33 823	88 991
Koszyk 1	35 708	38 907	(5 912)	(5)	22 934	(17 990)	(29 485)	44 157
Koszyk 2	23 639	(38 907)	5 953	(317)	12 956	(14 023)	47 528	36 829
Koszyk 3	2 136	-	(41)	322	10 835	(23 358)	15 616	5 510
POCI	2 381	-	-	-	1 086	(1 136)	164	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	89 568	-	-	-	82 723	(76 229)	20 608	116 670
Koszyk 1	4 781	1 425	(764)	-	15 708	(15 565)	(1 044)	4 541
Koszyk 2	4 713	(1 425)	764	(278)	2 526	(3 719)	3 553	6 134
Koszyk 3	79 684	-	-	278	38 317	(56 229)	18 005	80 055
POCI	390	-	-	-	26 172	(716)	94	25 940
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	153 432	-	-	-	130 534	(132 736)	54 431	205 661

32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2021 rok i 2020 rok: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2021	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2021
Odsetki naliczone	133 787	(18 439)	-	-	115 348
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	10 361	(18 415)	122 850	-	114 796
Wycena papierów wartościowych	110 868	20 658	168 142	-	299 668
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	610 500	(26 788)	-	-	583 712
Rezerwy na świadczenia pracownicze	29 072	11 643	(1 654)	-	39 061
Pozostałe rezerwy	51 630	19 363	-	-	70 993
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	34 059	2 533	-	-	36 592
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	2 523	(616)	-	-	1 907
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	416 198	(13 749)	-	-	402 449
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	155 784	51 649	-	-	207 433
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	81 033	(12 875)	-	(7 054)	61 104
Razem	1 635 815	14 964	289 338	(7 054)	1 933 063

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2021	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2021
Odsetki naliczone	(84 150)	18 759	-	-	(65 391)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(209 994)	89 907	92 796	-	(27 291)
Wycena papierów wartościowych	(197 997)	28 436	70 739	-	(98 822)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(26 022)	(22 239)	-	-	(48 261)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych*	(188 137)	(50 826)	-	-	(238 963)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	9 494	-	-	(9 163)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(57 668)	7 511	(2 682)	(72)	(52 911)
Razem	(782 625)	81 042	160 853	(72)	(540 802)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	147 333	(13 546)	-	-	133 787
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	989	276	9 096	-	10 361
Wycena papierów wartościowych	50 258	61 708	(1 098)	-	110 868
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	487 446	123 054	-	-	610 500
Rezerwy na świadczenia pracownicze	45 564	(17 958)	1 466	-	29 072
Pozostałe rezerwy	73 392	(21 762)	-	-	51 630
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35 216	186	-	(1 343)	34 059
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	4 431	(1 908)	-	-	2 523
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	458 076	(41 878)	-	-	416 198
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	91 601	62 840	-	1 343	155 784
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	79 484	12 232	-	(10 683)	81 033
Razem	1 473 790	163 244	9 464	(10 683)	1 635 815

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	(89 789)	5 639	-	-	(84 150)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(86 683)	(43 847)	(79 464)	-	(209 994)
Wycena papierów wartościowych	(133 426)	(30 556)	(34 015)	-	(197 997)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(16 418)	(9 604)	-	-	(26 022)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(122 006)	(64 870)	-	(1 261)	(188 137)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(69 181)	10 252	-	1 261	(57 668)
Razem	(536 160)	(132 986)	(113 479)	-	(782 625)

Pozycja „Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych” zawiera wpływ MSSF 16 na podatek odroczonego.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Odsetki naliczone	320	(7 907)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	71 492	(43 571)
Wycena papierów wartościowych	49 094	31 152
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	(26 788)	123 054
Rezerwy na świadczenia pracownicze	11 643	(17 958)
Pozostałe rezerwy	19 363	(21 762)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	2 533	186
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(22 239)	(9 604)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	9 494	-
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	823	(2 030)
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	(13 749)	(41 878)
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	(616)	(1 908)
Pozostałe różnice przejściowe	(5 364)	22 484
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 16)	96 006	30 258

Pozycja „Pozostałe dodatnie różnice przejściowe” zawiera między innymi wpływ utworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 11 265 tys. zł na koniec 2021 roku (15 019 tys. zł na koniec 2020 roku) wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie nowelizacji ustawy zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

Grupa dokonała oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12 „Podatek dochodowy”, Grupa rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Grupa będzie miała wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2021 i 2020 nie obejmuje strat podatkowych oddziału zagranicznego na Słowacji w wysokości odpowiednio: 933 tys. EUR (równowartość 4 290 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2021 roku) i 1 997 tys. EUR (równowartość 9 216 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2020 roku). Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywów z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych). Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2022 a 2023 rokiem.

Grupa nie uwzględnia w wyliczeniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego także niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez G-Invest Sp. z o.o. z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Łącznie kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie wynosiła 37 517 tys. zł na koniec 2021 roku oraz 53 843 tys. zł na koniec 2020 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2022 a 2026 rokiem.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2021 Grupa nie ujęła w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 607 289 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone (na koniec 2020 roku: 1 490 835 tys. zł).

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Grupa monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko podmiotom z Grupy, w tym stan orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących kredytów w walucie obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych, jak również poziom wymaganych rezerw na sprawy sporne.

Grupa tworzy rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko podmiotom Grupy, które w wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka wiążą się z prawdopodobnym wpływem środków z tytułu wypełnienia zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Wysokość rezerw ustala się biorąc pod uwagę między innymi kwoty wpływu środków wyliczone na podstawie scenariuszy potencjalnych rozstrzygnięć spraw spornych oraz ich prawdopodobieństwo oszacowane przez Grupę na podstawie dotychczasowego orzecznictwa sądów w podobnych sprawach oraz doświadczeń Grupy.

Wartość rezerw na sprawy sporne na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 395 889 tys. zł (200 536 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 roku). Ewentualny wpływ środków z tytułu wypełnienia zobowiązania następuje w momencie prawomocnego rozstrzygnięcia spraw przez sądy, co pozostaje poza kontrolą Grupy.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta**1. Roszczenia klientów Interbrok**

Od 2008 roku do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania w związku działalnością spółki Interbrok Investment E. Dróżdź i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok). Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem, iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucili Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Bankowi zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i Sąd Okręgowy umorzył postępowanie. W dziewiątej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 276 499 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera między innymi na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. W dniu 7 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości. Powód wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2021 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Powoda. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie są prawomocne. Powód wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

2. Pozew firmy LPP S.A.

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwanym bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

3. Pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

W dniu 7 lutego 2020 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. (Orlen S.A.) z siedzibą w Płocku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 635 681 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma Orlen S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego oraz od Master Card Europe i VISA Europe Management Services.

Powód zarzuca obydwu pozwanym bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski. W dniu 28 maja 2020 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

4. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Szczegółowe informacje dotyczące pozwu zbiorowego przeciwko Bankowi znajdują się w Nocie 34.

5. Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Szczegółowe informacje na temat indywidualnych spraw sądowych przeciwko Bankowi dotyczących kredytów indeksowanych do CHF znajdują się w Nocie 34.

Informacje o przeprowadzonych kontrolach podatkowych

W dniu 11 maja 2021 roku w mBanku S.A. została wszczęta przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu kontrola celno-skarbowa w zakresie prawidłowości i rzetelności wywiązywania się z obowiązków płatnika w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu wypłat należności wymienionych w Art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2018 i 2019. Kontrola jest w toku.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na prawdopodobieństwo powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Kontrola Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF)

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy UKNF przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 roku poz. 1355, z późniejszymi zmianami).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał odpowiedź UKNF na zastrzeżenia do protokołu kontroli oraz zalecenia UKNF w zakresie dostosowania działalności jako depozytariusz funduszy inwestycyjnych do przepisów prawa. Wszystkie zastrzeżenia Banku zostały odrzucone przez regulatora.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku Bank przekazał UKNF deklarację działań w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych. Urząd pismem z dnia 4 września 2019 roku wniósł zastrzeżenia do realizacji wybranych zaleceń. W dniu 11 października 2019 roku Bank przekazał UKNF odpowiedź na zastrzeżenia, w której doprecyzował opis podejmowanych działań, jak również przedstawił nowe rozwiązania zmierzające do realizacji zaleceń. W dniu 5 grudnia 2019 roku UKNF przekazał Bankowi odpowiedź na pismo zawierające akceptację części działań Banku mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych oraz doprecyzowanie innych oczekiwań, które są realizowane. W dniu 14 maja 2020 roku Bank formalnie potwierdził realizację wszystkich zaleceń KNF.

W dniu 27 lutego 2020 roku Bank otrzymał postanowienie UKNF z dnia 25 lutego 2020 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na Bank kary administracyjnej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. W dniu 23 kwietnia 2021 roku Bank otrzymał decyzję KNF z dnia 16 kwietnia 2021 roku dotyczącą tego postępowania, nakładającą na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 4 300 tys. zł. Na powyższą karę Bank utworzył rezerwę w wysokości 4 300 tys. zł. W dniu 7 maja 2021 roku Bank złożył wniosek do UKNF o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 17 grudnia 2021 roku, UKNF podtrzymał decyzję z dnia 16 kwietnia 2021 roku. W dniu 21 stycznia 2022 roku Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję KNF. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego w sprawie toczy się postępowanie przed sądem administracyjnym.

Postępowania wszczęte przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

- W dniu 12 kwietnia 2019 roku UOKiK wszczął postępowanie z urzędu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Bank klauzule modyfikacyjne umożliwiają Bankowi jednostronną, nieograniczoną i dowolną możliwość zmiany sposobu wykonywania umowy. W konsekwencji Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że klauzule stosowane przez Bank kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Uzasadnia to zarzut abuzywności tych klauzul. mBank nie zgadza się z tym stanowiskiem. Bank odpowiedział na postanowienie wszczynające postępowanie w pismach z dnia 28 maja 2019 roku oraz z dnia 10 stycznia 2020 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Prezes Urzędu nie podjął dalszych czynności w sprawie, nie zajął stanowiska ani nie udzielił odpowiedzi na pisma mBanku. Postępowanie zostało przedłużone do 31 marca 2022 roku.
- Wyrokiem z dnia 2 lutego 2021 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Banku w sprawie dotyczącej postępowania UOKiK wszczętego w 2015 roku odnośnie stosowania przez mBank S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez niestosowanie przez mBank ujemnego oprocentowania kredytu na skutek ujemnej stawki bazowej LIBOR oraz zmienił wyrok SOKiK w części uchylającej decyzję o nałożeniu kary pieniężnej. Bank wykonał wyrok i zapłacił karę w wysokości 6 585 tys. zł. W dniu 14 czerwca 2021 roku Bank złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.
- W dniu 21 lipca 2017 roku UOKiK wszczął postępowanie przeciwko mBankowi w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów uznając, iż Bank nienależycie informuje klientów o ryzyku zmiany kursów walut, przerzuceniu ryzyka walutowego na konsumenta oraz nieprawidłowym ustalaniu wysokości rat w ten sposób, że Bank je zawyżał. W odpowiedzi Bank pismem z dnia 18 sierpnia 2017 roku ustosunkował do się zarzutów organu. Pismem z dnia 18 lutego 2019 roku Prezes UOKiK zażądał szczegółowych informacji w zakresie obsługi kredytów hipotecznych waloryzowanych kursem waluty obcej, na które Bank udzielił odpowiedzi. Pismem z dnia 14 października 2021 roku Prezes UOKiK zawiadomił Bank, że postępowanie dowodowe zostało zakończone, wyznaczył termin do zapoznania się z aktami postępowania oraz termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranych dowodów. Bank wypowiedział się w sprawie zebranych dowodów w wyznaczonym terminie. Prezes UOKiK przedłużył zakończenie postępowania do 30 kwietnia 2022 roku.

34. Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF**Wprowadzenie**

W ostatnich latach istotna liczba klientów indywidualnych, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne i mieszkaniowe w CHF, zakwestionowała na drodze sądowej część zapisów lub całość umów, na podstawie których Bank udzielił tych kredytów. Dotychczas nie ma jednolitej linii orzeczeń wydawanych przez sądy w takich sprawach.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosła 9,1 mld zł (tj. 2,0 mld CHF), w porównaniu do 12,3 mld zł (tj. 2,9 mld CHF) na koniec 2020 roku. Ponadto wartość portfela pożyczek udzielonych w CHF, które zostały już całkowicie spłacone na dzień 31 grudnia 2021 roku, wyniosła 7,3 mld zł (31 grudnia 2020 roku: 6,8 mld zł).

Ze względu na istotność kwestii prawnych związanych z portfelem kredytów w CHF dla sytuacji finansowej Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2021 roku poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące tych pozwów sądowych, istotnych wyroków, które w opinii Banku mogą mieć wpływ na przyszłą linię orzecniczą dotyczącą kredytów indeksowanych do CHF, propozycji potencjalnych ugód z klientami, zasad rachunkowości dotyczących ujęcia ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi oraz programem dobrowolnych ugód, a także informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi na bilans i rachunek zysków i strat Grupy mBanku oraz metodologii zastosowanej do określenia tego wpływu.

Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Na dzień 31 grudnia 2021 roku toczyły się 13 373 indywidualne postępowania sądowe (31 grudnia 2020 roku: 7 508 postępowań) wszczęte przeciwko Bankowi przez jego klientów w związku z umowami kredytowymi w CHF, o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 3 506,5 mln zł (31 grudnia 2020 roku: 1 454,2 mln zł).

W ramach pozwów indywidualnych 13 036 postępowań (31 grudnia 2020 roku: 6 870 postępowań) o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 3 499,9 mln zł (31 grudnia 2020 roku: 1 442,2 mln zł) dotyczyło klauzul waloryzacyjnych i zawierało roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej bezskuteczności lub

częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku mBank otrzymał 473 prawomocne orzeczenia w sprawach indywidualnych (31 grudnia 2020 roku: 173 prawomocne orzeczenia), z tego 82 rozstrzygnięcia były korzystne dla Banku, a 391 rozstrzygnięć było niekorzystnych (31 grudnia 2020 roku: 70 rozstrzygnięć korzystnych oraz 103 niekorzystne).

Jednocześnie na dzień 31 grudnia 2021 roku 227 postępowań przed sądami drugiej instancji pozostawało zawieszone z uwagi na zagadnienia prawne skierowane do Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). Od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków Bank wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. Niekorzystne wyroki zostały wydane w oparciu o te same sytuacje faktyczne, które w przeszłości skutkowały odmiennymi orzeczeniami. Około 70% niekorzystnych wyroków doprowadziło do unieważnienia umowy kredytowej, pozostałe do konwersji umowy na PLN + LIBOR / WIBOR.

W IV kwartale 2021 roku w części spraw gdzie zapadły prawomocne orzeczenia stwierdzające nieważność umowy kredytowej, a także w części spraw w toku gdzie zostało zgłoszone żądanie unieważnienia umowy kredytowej, Bank złożył 2 471 kontrapozwów przeciwko kredytobiorcom. Kontrapozwy zawierają roszczenia Banku wobec konsumentów o zapłatę kapitału oraz kosztu korzystania z niego, zaś jako miernik wartości świadczenia Banku zastosowano publikowane przez Narodowy Bank Polski oprocentowanie złotych kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie. Kontrapozwy dotyczą spraw, w których kredytobiorcy złożyli do sądu pozwy do końca 2018 roku.

Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Przeciwko Bankowi toczy się również pozew zbiorowy dotyczący klauzul waloryzacyjnych. Pozew ten został złożony w Sądzie Okręgowym w Łodzi 4 kwietnia 2016 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów reprezentujący grupę 390 osób – klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych waloryzowane kursem CHF.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd ustalił skład grupy na 1 731 osób. W dniu 19 października 2018 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił wszystkie roszczenia Powoda. W ustnym uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał, że przysługuje mu interes prawny w wytaczaniu przedmiotowego powództwa a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytowych waloryzowanych kursem CHF podkreślając, że zarówno same umowy, jak i klauzula waloryzacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami jak i z zasadami współżycia społecznego. W dniu 11 stycznia 2019 roku do Banku została doręczona apelacja Powoda, na którą Bank złożył odpowiedź. W dniu 27 lutego 2020 roku odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi. W dniu 9 marca 2020 roku zapadł wyrok w sprawie, w którym Sąd Apelacyjny zwrócił sprawę do ponownego rozpoznania Sądu Okręgowego. W dniu 9 czerwca 2020 roku Sąd Apelacyjny wydał na wniosek Powoda postanowienie, którym udzielił zabezpieczenia jego roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zakazanie Bankowi składania oświadczeń wzywających do zapłaty i wypowiadających umowę kredytową.

W dniu 12 stycznia 2022 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Okręgowym w Łodzi, zaś w dniu 9 lutego 2022 roku zapadł wyrok, mocą którego sąd oddalił powództwo w całości. Od przedmiotowego wyroku strona powodowa może wnieść apelację. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Bank nie zmienił swojej oceny ryzyka związanego tym postępowaniem, którą opisał poniżej w sekcji dotyczącej metodologii kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozem zbiorowym. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość przedmiotu sporu w ramach tego pozwu zbiorowego wyniosła 377 mln zł.

Informacje o najważniejszych postępowaniach sądowych dotyczących kwestii kredytów indeksowanych do CHF

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach dotyczących kredytów w CHF

W dniu 3 października 2019 roku TSUE wydał orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie kredytu indeksowanego we frankach szwajcarskich udzielonego przez jeden z krajowych banków. Celem pytań prejudycjalnych było ustalenie między innymi, czy można zastosować obowiązujący zwyczaj w sytuacji, gdy w prawie krajowym nie ma przepisu, który mógłby zastąpić klauzulę dotyczącą kursu walutowego uznaną za abuzywną. Zgodnie z orzeczeniem TSUE kwestię abuzywności będą rozstrzygać polskie sądy.

TSUE nie odniósł się do tej kwestii. TSUE nie zdecydował też ostatecznie w sprawie konsekwencji uznania klauzuli dotyczącej kursu walutowego za abuzywną przez sąd krajowy, wskazując jednak, że możliwość dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego stawką LIBOR wydaje się wątpliwa. W przypadku uznania klauzuli kursowej za abuzywną krajowy sąd ma zdecydować, czy umowa może być nadal wykonywana, czy też należy stwierdzić nieważność umowy, biorąc pod uwagę wolę klienta, jak i skutki nieważności dla klienta. TSUE zgodził się na stosowanie normy dyspozytywnej (w ocenie Banku art. 358 polskiego kodeksu cywilnego odnoszący się do średniego kursu NBP może być uznany za normę dyspozytywną), jeśli uznanie umowy za nieważną miałooby niekorzystny skutek dla klienta. Nie zgodził się natomiast na stosowanie przepisów o charakterze ogólnym, odwołujących się do zwyczaju czy zasad słuszności.

W październiku 2020 roku w dwóch indywidualnych sprawach toczących się przeciwko mBankowi zostały skierowane pytania prejudycjalne do TSUE. Pytanie prejudycjalne w pierwszej sprawie ma na celu określenie momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia w przypadku roszczeń konsumentów z tytułu nienależnego świadczenia. Pytanie prejudycjalne w drugiej sprawie zmierza do ustalenia, czy w przypadku uznania klauzuli walutowej za abuzywną możliwe jest zastosowanie w jej miejsce przepisu kodeksu cywilnego odwołującego się do średniego kursu NBP. Bank spodziewa się decyzji w obu tych sprawach w 2022 roku.

W dniu 29 kwietnia 2021 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w sprawie C-19/20. Zgodnie z tym wyrokiem, jeżeli nieuczciwy (abuzywny) charakter postanowienia umownego prowadzi do unieważnienia umowy, Sąd nie powinien stwierdzić nieważności umowy dopóki nie poinformuje konsumenta w sposób obiektywny i wyczerpujący o skutkach prawnych, jakie może spowodować unieważnienie takiej umowy (niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika) oraz dopóki nie umożliwi konsumentowi wyrażenia swobodnej i świadomej zgody na kwestionowane postanowienie i dalsze trwanie umowy.

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2021 roku zostało skierowane kolejne pytanie do TSUE, przedmiotem którego jest ustalenie, czy w przypadku unieważnienia umowy kredytowej strony, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Sprawie jeszcze nie został nadany w TSUE bieg.

W dniu 18 listopada 2021 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w sprawie C-212/20, w treści którego ocenił, że zgodnie z przepisami Dyrektywy 93/13 treść tzw. klauzuli spreadowej powinna (na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów) umożliwić właściwie poinformowanemu, dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty, w taki sposób, by konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs stosowany przez przedsiębiorcę. Ponadto TSUE ocenił, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie dokonania wykładni niedozwolonego warunku umownego w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru.

Uchwały Sądu Najwyższego dotyczące kredytów w CHF

W dniu 29 stycznia 2021 roku został złożony do Sądu Najwyższego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wniosek o podjęcie uchwały. Pełna Izba Cywilna Sądu Najwyższego miała rozstrzygnąć, czy postanowienia abuzywne mogą zostać zastąpione przepisami prawa cywilnego lub zwyczajem, czy możliwe jest utrzymanie kredytu indeksowanego/denominowanego jako kredytu złotowego z oprocentowaniem opartym na stawce LIBOR, czy w przypadku nieważności kredytu w CHF zastosowanie znajdzie teoria salda czy teoria dwóch kondycji, od jakiego momentu rozpoczyna się bieg przedawnienia w przypadku roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu oraz czy banki i konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z ich środków przez drugą stronę. Nie bez znaczenia dla kształtu rezerwy pozostaje także brak linii orzeczniczej zarówno krajowej jak i TSUE w zakresie wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Stanowisko prezentowane przez banki zostało wzmocnione opiniami UKNF i ZBP złożonymi do sprawy III CZP 11/21, opowiadającymi się za przyznaniem bankom prawa do takiego wynagrodzenia. Tym samym roszczenia banków w tym zakresie należy uznać za co najmniej uprawdopodobnione.

W tej sprawie odbyło się jedno posiedzenie, podczas którego Sąd Najwyższy zdecydował o wystąpieniu do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Dziecka, NBP i KNF o zajęcie stanowiska. Stanowiska tych organów zostały złożone.

Na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 września 2021 roku Sąd Najwyższy na podstawie artykułu 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z trzema pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi problematyki powoływania sędziów w Rzeczypospolitej Polskiej. Orzeczenie w sprawie odpowiedzi na pytania zadane przez I Prezesa Sądu Najwyższego nie zapadło.

W dniu 16 lutego 2021 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 11/20 zapadła uchwała, w której SN opowiedział się za teorią dwóch kondykcji w razie uznania umowy kredytowej za nieważną. Jednocześnie SN wskazał w pisemnym uzasadnieniu, że zagrożeniom związanym z niewypłacalnością jednego z obustronnie wzbogaconych zapobiega w znacznej mierze prawo zatrzymania otrzymanego świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot.

W dniu 7 maja 2021 roku (III CZP 6/21) została wydana uchwała 7 Sędziów SN, o mocy zasady prawnej, w której przesądzono, że:

- niedozwolone postanowienie umowne (art. 3851 § 1 Kodeksu Cywilnego) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 Kodeksu Cywilnego). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W pisemnym uzasadnieniu SN potwierdził swoje wcześniejsze stanowiska co do stosowania teorii dwóch kondykcji oraz kwestii liczenia biegu terminu przedawnienia roszczeń kredytodawcy w przypadku niemożności utrzymania umowy w mocy po wyeliminowaniu z niej postanowień abuzywnych. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ze względu na przyznaną konsumentowi możliwość podjęcia wiążącej decyzji co do sanowania niedozwolonej klauzuli i co do zaakceptowania konsekwencji całkowitej nieważności umowy, należy uznać, iż co do zasady termin przedawnienia tych roszczeń może rozpocząć bieg dopiero po podjęciu przez konsumenta wiążącej decyzji w tym względzie. Dopiero wtedy zdaniem SN można uznać, że brak podstawy prawnej świadczenia stał się definitywny (podobnie jak w przypadku *condictio causa finita*), a strony mogły zażądać skutecznie zwrotu nienależnego świadczenia. Oznacza to w szczególności, że konsument nie może zakładać, iż roszczenie banku uległo przedawnieniu w terminie liczonemu tak, jakby wezwanie do zwrotu udostępnionego kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia. Uzasadniając uchwałę, SN potwierdził ponadto, że w celu uniknięcia zagrożeń związanych z niewypłacalnością kredytobiorcy, kredytodawca może skorzystać z przewidzianego w art. 497 w zw. z art. 496 Kodeksu Cywilnego prawa zatrzymania, chroniąc w ten sposób swoje roszczenie o zwrot wykorzystanego kapitału, gdyż obowiązek jego zwrotu jest - w relacji do obowiązku oddania środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy - czymś więcej niż zobowiązaniem do świadczenia wzajemnego.

W dniu 6 lipca 2021 roku Izba Cywilna Sądu Najwyższego odmówiła podjęcia uchwały dotyczącej kredytów indeksowanych we frankach szwajcarskich. Sąd Najwyższy wskazał, że kwestia, czy należy stosować teorię salda, czy teorię dwóch kondykcji, została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. uchwałą 7 sędziów z dnia 7 maja 2021 roku (III CZP 6/21), a wcześniej w uchwale z dnia 16 lutego 2021 roku (III CZP 11/20).

W dniu 29 lipca 2021 roku Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów przedstawił zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie czy w przypadku uznania za nieważną umowy kredytu udzielonego w walucie polskiej, indeksowanego do waluty obcej, spłaconego przez kredytobiorców, kwotę ewentualnego wzbogacenia kredytodawcy należy wyliczyć uwzględniając wyłącznie nominalną wysokość rat kredytu, czy też należy uwzględnić oprocentowanie rat według stopy referencyjnej właściwej dla kredytów indeksowanych do waluty obcej albo właściwej dla kredytów złotych. Termin rozpoznania zagadnienia początkowo wyznaczony na 8 listopada 2021 roku, został zdjęty z wokandy, zmieniony został także sędzia sprawozdawca.

Propozycja Przewodniczącego KNF

Ogólne założenia propozycji Przewodniczącego KNF dotyczącej przewalutowania kredytów walutowych na PLN zostały ogłoszone w grudniu 2020 roku. Propozycja Przewodniczącego zakłada, że kredyt indeksowany/denominowany do waluty obcej (CHF/EUR/USD) zostałby zmieniony tak, jakby od początku był kredytem w PLN oprocentowanym stawką WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów.

Bank dokonał analizy kosztów, jakie musiałby ponieść we wskazanym scenariuszu, jako suma różnic pomiędzy aktualnymi saldami kredytów indeksowanych/denominowanych do waluty obcej (CHF/EUR/USD) a odpowiadającymi im hipotetycznymi saldami kredytów w PLN opartymi o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę kredytów w PLN udzielanych w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt indeksowany/denominowany do walut obcych (CHF/EUR/USD).

Hipotetyczne salda kredytów w PLN uwzględniają w swoim harmonogramie różnice względem rzeczywistych spłat kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych (CHF/EUR/USD) korygując wartość kapitału pozostałego do spłaty według schematu przekazanego przez KNF.

Szacowany potencjalny wpływ realizacji planu konwersji na mBank, obliczony na dzień 31 grudnia 2021 roku, wyniósłby 5,6 mld zł w przypadku konwersji tylko portfela aktywnego (dane nieaudytowane). Szczegółowe założenia do oszacowania tego wpływu zostały przyjęte na podstawie ankiety KNF z dnia 27 stycznia 2021 roku. Propozycja Przewodniczącego KNF zakłada, że tylko aktywny portfel będzie podlegał konwersji.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBank nie podjął decyzji o zaproponowaniu klientom porozumień według propozycji Przewodniczącego KNF, ani nie podjął żadnych kroków w celu uzyskania jakichkolwiek zgód korporacyjnych w tej sprawie.

Pilotaż programu ugód

W dniu 6 grudnia 2021 roku Bank rozpoczął pilotaż programu ugód dla kredytobiorców, którzy posiadają aktywny kredyt indeksowany do CHF. Zakończenie pilotażu planowane jest na koniec I kwartału 2022 roku. Przedstawiona w programie oferta polega na zamianie kredytu indeksowanego do CHF na kredyt złotowy z jednoczesnym umorzeniem części salda kredytu. Podobnie jak w propozycji Przewodniczącego KNF, część ta stanowi różnicę pomiędzy aktualnym saldem kredytu indeksowanego wyrażonym w PLN według średniego kursu NBP a hipotetycznym saldem, jakie istniałoby, gdyby kredyt był pierwotnie zaciągnięty w PLN. W pilocie Banku różnica ta jest dzielona po równo między strony umowy, a Bank oferuje umorzenie salda kredytu w wysokości równej przypadającej na niego części tej różnicy. Taki sposób przewalutowania kredytu gwarantuje równy podział zmaterializowanych kosztów ryzyka kursowego, których skali żadna ze stron umowy kredytowej nie mogła przewidzieć w momencie jej zawierania. Stanowiąc to będzie połowę korzyści, które wynikałyby dla klientów z propozycji Przewodniczącego KNF.

Oferta została skierowana do posiadaczy 1 278 aktywnych umów, co stanowi w ocenie Banku reprezentatywną próbę całego portfela aktywnych kredytów indeksowanych do CHF.

Celem pilotażu jest weryfikacja atrakcyjności oferty i zaproponowanego przez Bank procesu oraz zebranie informacji zwrotnej w tym zakresie od klientów objętych pilotażem.

Maksymalny, hipotetyczny koszt programu wyniósłby 2,97 mld zł, przy założeniu, że program zostałby zaoferowany wszystkim klientom z aktywnymi kredytami i wszyscy ci klienci zaakceptowaliby warunki opisane powyżej.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF oraz programu dobrowolnych ugód

Grupa ujmuje wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz programu dobrowolnych ugód oferowanych kredytobiorcom w CHF zgodnie z:

- MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w odniesieniu do kredytów aktywnych, w tym kredytów aktywnych objętych pozwem zbiorowym, oraz programu dobrowolnych ugód, i
- MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" w odniesieniu do spłaconych kredytów.

Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe dla klientów, które są przedmiotem postępowań sądowych, objęte są zakresem MSSF 9. Zgodnie z MSSF 9 kredyty te wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Roszczenia prawne zgłaszane przez kredytobiorców, w tym roszczenia z tytułu nieważności umów, mają wpływ na oszacowanie przez Bank oczekiwanego okresu kredytowania oraz oczekiwanych przez Bank przepływów pieniężnych. W szczególności Bank bierze pod uwagę ryzyko, że pozostały okres kredytowania może być krótszy niż wynikający z umowy lub Bank może nie otrzymać części przepływów umownych, a w przypadku orzeczenia przez sąd nieważności umowy Bank może być zmuszony do zwrotu kredytobiorcom otrzymanych nienależnych świadczeń. Dodatkowo, ewentualne dobrowolne ugody oferowane przez Bank kredytobiorcom (także tym, którzy dotychczas nie występowali z roszczeniami prawnymi) również mogą mieć wpływ na wysokość i terminy oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z tych kredytów.

W związku z tym w opinii Banku właściwym sposobem ujęcia wpływu ryzyka prawnego w odniesieniu do kredytów aktywnych oraz oczekiwanego wpływu programu dobrowolnych ugód oferowanych kredytobiorcom jest aktualizacja szacunków przepływów pieniężnych związanych z kredytami i zmniejszenie wartości bilansowej brutto tych kredytów zgodnie z MSSF 9 paragraf B5.4.6.

W odniesieniu do spłaconych kredytów oraz kredytów, dla których wyliczona korekta przepływów pieniężnych jest wyższa niż wartość bilansowa, Bank rozpoznaje rezerwy na sprawy sądowe zgodnie z MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Zgodnie z MSR 37 kwota stanowiąca rezerwę powinna odzwierciedlać najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami Bank zapłaciłby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w celu przeniesienia go na stronę trzecią na ten sam dzień. Kwota ta jest dyskontowana na dzień bilansowy.

W przypadku kredytów spłaconych nie istnieją aktywa, które mogłyby zostać skorygowane, dlatego też wszelkie potencjalne zobowiązania wynikające z ryzyka prawnego muszą być ujmowane zgodnie z MSR 37. W przypadku kredytów spłaconych rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, a przy szacunkowym określaniu kwoty obowiązku Bank stosuje metodę „wartości oczekiwanej”, która uwzględnia wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa.

Powyższe szacunki są dokonywane na drodze osądu, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia dotyczące podobnych spraw oraz opinie niezależnych ekspertów. Bank bierze pod uwagę wszelkie dodatkowe dowody powstałe w wyniku zdarzeń następujących po dniu bilansowym.

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami w CHF oraz programu dobrowolnych ugód została opisana w dalszej części noty.

Wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem dobrowolnych ugód

Metodologia zastosowana do obliczenia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem dobrowolnych ugód oparta jest na parametrach, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości wpływ ten będzie musiał zostać istotnie korygowany, szczególnie że ważne parametry wykorzystywane w obliczeniach są współzależne.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi (pozwami indywidualnymi oraz pozwem zbiorowym) dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem dobrowolnych ugód uwzględniony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy mBanku przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2021	31.12.2020
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów indywidualnych związanego z kredytami aktywnymi ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	2 484 852	1 264 677
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwu zbiorowego związanego z kredytami aktywnymi ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	290 445	-
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów indywidualnych oraz pozwu zbiorowego związanego z kredytami spłaconymi oraz kredytami aktywnymi o niskiej wartości ujęty jako rezerwy na sprawy sporne	348 476	175 911
Potencjalne koszty programu dobrowolnych ugód ujęte jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	1 009 800	-
Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich	4 133 573	1 440 588

Łączne koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi ujęte w rachunku zysków i strat w 2021 roku wyniosły 2 758,1 mln zł (w 2020 roku: 1 021,7 mln zł). Najistotniejszym elementem tych kosztów w roku 2021 był wzrost wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwami indywidualnymi w wysokości 1 298,7 mln zł, który głównie wynikał z (i) większego niż zakładano napływu nowych spraw oraz (ii) zmiany poziomu strat na ekspozycji kredytowej w przypadku przegrania sprawy przez Bank, w tym ze wzrostu prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnego dla Banku scenariusza unieważnienia umów kredytu bez możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń o zapłatę kosztu korzystania z kapitału udostępnionego kredytobiorcy.

Ponadto istotne składowe kwoty ujętej w rachunku zysków i strat w 2021 roku to koszty potencjalnego programu ugód w wysokości 1 009,8 mln zł, koszty pozwu zbiorowego dotyczącego klauzul waloryzacyjnych zawartych w umowach kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF w kwocie 363,0 mln zł oraz koszty kontrpozwów związanych z zabezpieczeniem roszczeń Banku w sprawach waloryzacyjnych w wysokości 86,1 mln zł.

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi zarówno aktywnych jak i spłaconych kredytów stosowana przez Bank jest uzależniona od wielu założeń, które uwzględniają dane historyczne skorygowane o oczekiwania Banku co do przyszłości i wiążą się ze znacznym stopniem eksperckiej oceny. Najważniejszymi założeniami są: oczekiwana populacja

kredytobiorców, którzy wniosą pozew przeciwko Bankowi, prawdopodobieństwo przegranej sprawy z prawomocnym wyrokiem, rozkład oczekiwanych wyroków sądowych oraz strata, jaką poniesie Bank w przypadku przegranej sprawy w sądzie.

Oczekiwana populacja kredytobiorców

Populacja kredytobiorców, którzy złożyli pozew przeciwko Bankowi została zaprognozowana w okresie całego pozostałego życia portfela w oparciu o historię spraw sądowych Banku w przeszłości i zakłada dalszy napływ nowych spraw. Bank zakłada, że zjawisko napływu pozwów będzie istotne do końca 2025 roku. Ponadto Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do końca 2023 roku, a następnie ich liczba spadnie w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

Dla celów wyliczenia wpływu ryzyka prawnego mBank zakłada, że około 27% kredytobiorców walutowych (tj. 23 tys. kredytobiorców posiadających zarówno kredyty aktywne: 41%, jak i spłacone: 9,4%) złożyło lub złoży pozew przeciwko Bankowi (31 grudnia 2020 roku: 18%, tj. 15,4 tys.). Bank zauważa, że w pierwszej kolejności z roszczeniami występowali klienci o wyższych kwotach kredytu (27% klientów stanowi 35% całego wolumenu portfela kredytów w CHF, tj. portfela aktywnego i spłaconego), a zatem średnie saldo w populacji pozywających będzie się z czasem zmniejszało. Założenie to, że względu na znaczną niepewność prawną dotyczącą spraw związanych z CHF, jak również inne czynniki zewnętrzne, które mogą wpływać na preferencje klientów co do składania pozwów, jest wysoce subiektywne i może podlegać korekcie w przyszłości. W 2021 roku Bank zwiększył zakładaną liczbę spraw sądowych o 47% w porównaniu do założeń na koniec 2020 roku. Było to spowodowane zwiększeniem prognozy pozwów, które Bank szacuje, że zostaną złożone do sądu w przyszłości oraz większą niż przewidywana liczbą pozwów, które napłynęły do Banku. Gdyby dodatkowy 1% kredytobiorców (zarówno posiadających aktywny kredyt w CHF, jak i kredytobiorców, którzy już spłacili kredyt w CHF) wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi, to łączna kwota wpływu ryzyka prawnego wzrosłaby o około 68,4 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych) w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2021 roku, z czego 51,9 mln zł pomniejszyłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 16,5 mln zł powiększyłoby rezerwę na sprawy sporne.

Bank szacuje, że część kredytobiorców posiadających kredyty indeksowane do CHF nie zdecyduje się w przyszłości na wystąpienie przeciwko Bankowi na drogę sądową oraz nie zawrze z Bankiem ugody. W ocenie Banku wpływ na to będą miały następujące czynniki: oczekiwania klientów co do przyszłych zmian kursu CHF/PLN, oczekiwania klientów co do przyszłych kosztów kredytów w PLN, zmiany w orzecznictwie w sprawach kredytów w CHF, rozwiązania podatkowe dotyczące ugód, koszty oraz czas trwania postępowań sądowych, czynniki indywidualne (w szczególności okres spłaty kredytu i aktualna wysokość zadłużenia).

Prawdopodobieństwo przegranej

W ocenie Banku, z uwagi na niespójność dotychczasowej linii orzeczniczej w sprawach CHF, prawdopodobieństwo przegranej spraw sądowych musi w dużej mierze opierać się na popartej zewnętrzną ekspertyzą prawną ocenie eksperckiej Banku do czasu wyjaśnienia przez polski Sąd Najwyższy i TSUE wszystkich wątpliwości prawnych (w szczególności: czy postanowienia abuzywne mogą być zastąpione innym sposobem określenia kursu waluty obcej wynikającym z przepisów prawa, czy w razie braku możliwości zastąpienia klauzuli abuzywnej przepisem prawa umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie oraz czy banki mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z udzielonego kapitału).

Ponieważ w opinii Banku liczba prawomocnych wyroków nie jest statystycznie reprezentatywna (zbyt mało prawomocnych wyroków zostało wydanych przez sądy w sprawach dotyczących mBanku), założenie prawdopodobieństwa przegranej w sądzie uwzględnia również oceny eksperckie Banku poparte zewnętrznymi opiniami prawnymi na temat przyszłych tendencji w zakresie orzecznictwa sądowego oraz oczekiwanych wyroków Sądu Najwyższego i TSUE. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank przyjmuje prawdopodobieństwo przegranej sprawy w sądzie na poziomie 50% (na dzień 31 grudnia 2020 roku: 50%). Poziom ten wynika z własnej oceny wspartej zewnętrzną opinią prawną. Gdyby zakładane prawdopodobieństwo przegranej w sądzie zmieniło się o +/- 1 punkt procentowy, a wszystkie inne istotne założenia pozostałyby niezmiennymi, łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zmieniłaby się o +/- 54,7 mln zł, z czego 50,3 mln zł zmieniłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 4,4 mln zł rezerwę na sprawy sporne.

Prognozowany wskaźnik strat

Prognozowany wskaźnik strat obliczono na podstawie prawdopodobieństwa wydania różnych wyroków. Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzeczeń wydawanych przez sądy w takich przypadkach, Bank wziął pod uwagę trzy możliwe scenariusze przegranej w postępowaniach sądowych: (i) umowa pozostaje ważna, ale wyeliminowany zostaje mechanizm indeksacji, który przekształca kredyt indeksowany do CHF w kredyt złotowy oprocentowany według stopy procentowej dla kredytu indeksowanego do CHF, (ii) umowa jest nieważna w całości, gdyż usunięcie klauzuli kursowej byłoby zbyt daleko idącą zmianą (przy założeniu, że klauzula ta określa główny przedmiot umowy), oraz (iii) umowa pozostaje kredytem

hipotecznym indeksowanym do CHF, ale klauzula kursowa zostaje zastąpiona średnim kursem NBP. W scenariuszu (ii) Bank bierze pod uwagę dwie wersje unieważnienia, przy założeniu, że strony rozliczają się w formule zbliżonej do rozliczenia na bazie netto. Pierwsza wersja zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału wraz z wynagrodzeniem za korzystanie z niego, a druga zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu kapitału bez wynagrodzenia. Prawdopodobieństwo każdego z tych scenariuszy Bank przyjął na takim samym poziomie.

Każdy z tych scenariuszy jest związany z innym poziomem przewidywanych strat dla Banku. Bank obliczył średni poziom strat ważony prawdopodobieństwem wystąpienia danego scenariusza w przypadku negatywnego ostatecznego i wiążącego wyroku, przy założeniu, że scenariusz nieważności jest najbardziej prawdopodobny. Prawdopodobieństwo wystąpienia tych scenariuszy przyjęte przez Bank opierało się na ocenie Banku skonsultowanej z doradcą prawnym. Na dzień 31 grudnia 2021 roku średni wskaźnik straty dla kredytów aktywnych wyniósł 76,5% wartości bilansowej brutto, natomiast dla kredytów spłaconych 33,7% kwoty udzielonej pożyczki (na dzień 31 grudnia 2020 roku odpowiednio 62,8% oraz 21,8%).

W przypadku zmiany zakładanej średniej ważonej straty o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zmieniłaby się o +/- 37,1 mln zł, z czego 32,9 mln zł zmieniłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 4,2 mln zł rezerwę na sprawy sporne.

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym

W drugiej połowie 2021 roku Bank ujął w kosztach wpływ ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym w łącznej wysokości 363,0 mln zł. Ujęcie dodatkowych kosztów na pozew zbiorowy poprzedzone zostało analizą szans procesowych w świetle aktualnego orzecznictwa oraz wytycznych Sądu Apelacyjnego dla Sądu Rejonowego ponownie rozpoznającego sprawę, popartych opinią kancelarii prawnej prowadzącej przedmiotową sprawę. Wzrost prawdopodobieństwa wydania wyroku niekorzystnego, w szczególności unieważniającego umowy kredytowe objęte postępowaniem, uzasadnił zawiązanie rezerwy do wysokości kwoty roszczenia.

Metodologia kalkulacji kosztu ugód

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank ujął wpływ ryzyka prawnego w wysokości 1 009,8 mln zł na pokrycie kosztów przyszłych ugód. Kwota ta odpowiada 34% maksymalnego kosztu zawarcia ugód w formule przyjętej w pilotażu opisanym powyżej. Stanowi ona szacunek Zarządu, który odzwierciedla intencje w odniesieniu do przyszłych, dobrowolnych ugód lub, w przypadku gdy nie zostanie ona w pełni wykorzystana na ten cel, na pokrycie nieprzewidzianych obecnie kosztów związanych z ryzykiem prawnym portfela CHF.

W ocenie Banku, przyszły poziom akceptacji ugód zależy od szeregu czynników, z których najważniejsze to:

- warunki finansowe oferty,
- dalszy rozwój orzecznictwa sądowego w sprawach CHF, w szczególności rozstrzygnięcie kwestii stosowania przepisów dyspozytywnych w miejsce klauzul abuzywnych, prawo Banku do zwrotu kosztów korzystania z kapitału udostępnionego klientowi w przypadku uznania umowy za nieważną, dopuszczalność uznania umowy kredytu za nieważną,
- czas trwania postępowania sądowego w sprawach CHF,
- zmiany oprocentowania kredytów w PLN,
- zmiany kursu wymiany walut CHF/PLN,
- rozwiązania podatkowe w zakresie ugód.

Ze względu na brak historycznych danych rynkowych dotyczących programów ugodowych, trwający program pilotażowy oraz znaczny poziom niepewności co do ostatecznego kształtu orzecznictwa w sprawach o kredyty w CHF, dokładny wpływ powyższych czynników na dzień 31 grudnia 2021 roku jest trudny do oszacowania.

Na potrzeby ustalenia wartości rezerwy na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank przyjął, że maksymalny poziom akceptacji ofert nie przekroczy 34% aktywnych umów. W przypadku zmiany zakładanego poziomu akceptacji ofert o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zmieniłaby się o +/- 29,7 mln zł. Kwota ta zmieniłaby wartość bilansową brutto kredytów.

35. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania.

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

31.12.2021	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	30 887 817	425 000	51 020	8 910	49 142	14 576	24 555	1 166
Gwarancje i inne produkty finansowe	6 430 572	245 546	309 900	2 523	3 433	1 153	225 860	(1 507)
Pozostałe zobowiązania	2 541	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2020	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	30 678 613	1 279 026	23 064	5 523	44 157	36 829	5 510	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	6 384 768	918 829	121 128	36 166	4 541	6 134	80 055	25 940
Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	-	-	-	-	-

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Grupy na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

31.12.2021	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	29 540 987	12 135 369	4 815 055	46 491 411
Zobowiązania udzielone	25 116 860	8 817 534	4 429 435	38 363 829
Finansowe	21 861 902	6 149 614	3 361 231	31 372 747
- zobowiązania do udzielenia kredytu	21 861 902	6 149 614	3 361 231	31 372 747
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 252 417	2 667 920	1 068 204	6 988 541
- gwarancje i akredytywy stand by	3 252 417	2 667 920	1 068 204	6 988 541
Pozostałe zobowiązania	2 541	-	-	2 541
Zobowiązania otrzymane	4 424 127	3 317 835	385 620	8 127 582
Finansowe	464 840	-	-	464 840
Gwarancyjne	3 959 287	3 317 835	385 620	7 662 742
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	311 888 179	457 913 190	50 022 175	819 823 544
Instrumenty pochodne na stopę procentową	200 350 190	433 237 256	49 069 810	682 657 256
Walutowe instrumenty pochodne	104 653 117	24 593 479	917 185	130 163 781
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	6 884 872	82 455	35 180	7 002 507
Pozycje pozabilansowe razem	341 429 166	470 048 559	54 837 230	866 314 955

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	29 446 160	11 616 856	5 023 107	46 086 123
Zobowiązania udzielone	26 366 049	8 485 291	4 618 566	39 469 906
Finansowe	23 224 024	6 035 337	2 726 865	31 986 226
- zobowiązania do udzielenia kredytu	23 224 024	6 035 337	2 726 865	31 986 226
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 119 236	2 449 954	1 891 701	7 460 891
- gwarancje i akredytywy stand by	3 119 236	2 449 954	1 891 701	7 460 891
Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	22 789
Zobowiązania otrzymane	3 080 111	3 131 565	404 541	6 616 217
Finansowe	33 019	426 410	-	459 429
Gwarancyjne	3 047 092	2 705 155	404 541	6 156 788
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	208 432 325	411 284 271	42 219 460	661 936 056
Instrumenty pochodne na stopę procentową	107 207 677	383 124 263	40 655 240	530 987 180
Walutowe instrumenty pochodne	97 585 364	28 114 449	919 765	126 619 578
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 639 284	45 559	644 455	4 329 298
Pozycje pozabilansowe razem	237 878 485	422 901 127	47 242 567	708 022 179

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez mFaktoring i mBank Hipoteczny w wysokości odpowiednio 2 113 571 tys. zł i 9 700 tys. zł na dzień 31 grudnia 2021 roku (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 2 685 651 tys. zł i 35 174 tys. zł).

36. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Grupy kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy/sell back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell/buy back).

Ponadto Grupa przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takimi jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2021	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 20, 21, 22 i 23), w tym:	53 047 912	2 649 157	48 733 544	5 941 696	128 964	5 812 732	54 546 276
- Bony pieniężne NBP	8 495 243	-	8 495 243	-	-	-	8 495 243
- Papiery skarbowe	36 768 733	2 079 126	34 689 607	5 941 696	128 964	5 812 732	40 502 339
- Listy zastawne	43 266	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	7 740 670	570 031	5 548 694	-	-	-	5 548 694
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	968 851	968 851	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	118 054 854	9 877 444	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	27 467 268	-	-	-	-	-	-
Razem	199 538 885	13 495 452	48 733 544	5 941 696	128 964	5 812 732	54 546 276

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

31.12.2020	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 20, 21, 22 i 23), w tym:	52 203 096	3 967 830	46 895 683	6 357 913	474 210	5 883 703	52 779 386
- Bony pieniężne NBP	184 996	-	184 996	-	-	-	184 996
- Papiery skarbowe	44 848 250	3 967 830	40 880 420	6 357 913	474 210	5 883 703	46 764 123
- Pozostałe papiery nieskarbowe	7 169 850	-	5 830 267	-	-	-	5 830 267
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	752 224	752 224	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	108 567 354	9 415 079	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	17 348 943	-	-	-	-	-	-
Razem	178 871 617	14 135 133	46 895 683	6 357 913	474 210	5 883 703	52 779 386

mBank Hipoteczny S.A. zabezpiecza wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość bilansowa netto kredytów wpisanych do rejestru hipotecznych i publicznych listów zastawnych, wykazanych powyżej jako aktywa zastawione, wynosiła 9 877 444 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 9 415 079 tys. zł).

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell/buy back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu kredytów otrzymanych z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG.

37. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosła 42 384 884 sztuk (31 grudnia 2020 roku: 42 367 040 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 989 000	39 956 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	11 000	44 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
zwykłe na okaziciela	-	-	13 385	53 540	w całości opłacone gotówką	2019
zwykłe na okaziciela	-	-	16 673	66 692	w całości opłacone gotówką	2020
zwykłe na okaziciela	-	-	17 844	71 376	w całości opłacone gotówką	2021
Liczba akcji, razem			42 384 884			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 539 536		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

* Stan akcji na dzień bilansowy

W 2021 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 17 844 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2021 roku o kwotę 71 376 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2021 roku posiadał 69,25% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Zmiany w strukturze własności znaczących pakietów akcji Banku.

W dniu 25 listopada 2021 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (Nationale-Nederlanden PTE) zawiadomienie o zmniejszeniu udziału funduszy zarządzanych przez Nationale-Nederlanden PTE w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. poniżej 5% w wyniku zbycia akcji mBanku S.A. w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie, rozliczonych w dniu 23 listopada 2021 roku. W wyniku tej transakcji fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadały łącznie 2 110 771 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,981% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 110 771 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed transakcją fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadały łącznie 2 138 948 akcji mBanku S.A., co stanowiło 5,047% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 138 948 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2021 roku i w 2020 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 43.

39. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2021	31.12.2020
Pozostały kapitał zapasowy	9 916 912	9 911 964
Pozostałe kapitały rezerwowe	104 975	101 325
Fundusz ogólnego ryzyka	1 153 753	1 153 753
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	1 329 607	1 230 724
Wynik roku bieżącego	(1 178 753)	103 831
Zyski zatrzymane, razem	11 326 494	12 501 597

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto Banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

40. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2021	31.12.2020
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2 506	(2 392)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	34 267	30 888
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(31 761)	(33 280)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(500 202)	419 130
Niezrealizowane zyski	80 630	569 033
Niezrealizowane straty	(698 164)	(51 589)
Podatek odroczony	117 332	(98 314)
Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(707 617)	185 333
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	12 191	258 069
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(887 737)	(1 784)
Podatek odroczony	167 929	(70 952)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(10 511)	(17 570)
Zyski aktuarialne	1 157	32
Straty aktuarialne	(14 134)	(21 724)
Podatek odroczony	2 466	4 122
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	11 436	-
Zyski z przeklasyfikowania do nieruchomości inwestycyjnych	14 118	-
Podatek odroczony	(2 682)	-
Inne pozycje kapitału własnego razem	(1 204 388)	584 501

41. Dywidenda na akcję

W dniu 24 marca 2021 roku XXXIV Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2020. Uzyskany w 2020 roku zysk netto mBanku S.A. w kwocie 93 047 tys. zł pozostawiono niepodzielonym.

42. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2021	31.12.2020
Kasa i operacje z bankiem centralnym (Nota 19)	12 202 266	3 968 691
Należności od banków (Nota 23)	338 333	280 355
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	12 540 599	4 249 046

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	124 587	(3 012 510)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(86 142)	(42 716)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	57 978	(102 023)
Zmiana stanu należności od banków, razem	96 423	(3 157 249)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(334 806)	728 601
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	17 653	67 535
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(1 134 978)	370 356
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	(1 452 131)	1 166 492
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(9 634 976)	(4 469 343)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	105 860	(201 524)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(9 529 116)	(4 670 867)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(707 998)	(3 773 745)
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(1 131 831)	146 125
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(214 184)	(589 114)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	(2 054 013)	(13 167 129)
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(211 602)	(4 717 628)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(72 445)	1 042
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(284 047)	(4 716 586)
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo przez wynik finansowy - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(27 145)	18 018
Nabywanie udziałów w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją	14 597	-
Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych	(5 147)	(7 807)
Zmiana wyceny	78	-
Zmiana stanu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy, razem	(17 617)	10 211
Inne aktywa (w tym przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(115 628)	(314 839)
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	-	3 826
Wyłączenie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	31 247	-
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	23 323	(85 241)
Zmiana stanu innych aktywów, razem	(61 058)	(396 254)
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	959 818	1 232 869
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	31 482	16 826
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	-	198 636
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	991 300	1 448 331
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	22 236 461	21 037 530
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	2 102	(377 940)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	1 453 307	125 092
Różnice kursowe	(52 517)	-
Wyłączenie zwiększenia zobowiązań z tytułu leasingu	(317 030)	-
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	23 322 323	20 784 682
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(566 535)	(3 438 826)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(74 855)	(118 543)
Różnice kursowe	(114 185)	(633 002)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	509 056	4 545 077
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	(246 519)	354 706
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	390 006	572 986
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 13)	10 487	10 159
Wyłączenie zobowiązań z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	-	(18 641)
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18)	8 715	(7 718)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	44 116	-
Wyłączenie zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży	(7 425)	-
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw razem	445 899	556 786

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	105 139	63 227
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 389 528	3 838 069
Dłużnych papierów wartościowych	783 725	1 255 748
Instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	94 498	63 602
Instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	302 925	224 203
Pozostałe odsetki otrzymane	214	1 683
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	4 676 029	5 446 532
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(31 482)	(17 489)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(83 653)	(536 585)
Z tytułu emisji papierów wartościowych	(88 709)	(109 098)
Pozostałe odsetki zapłacone	(30 567)	(31 653)
Koszty z tytułu odsetek zapłaconych, razem	(234 411)	(694 825)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2021 roku i w 2020 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz rozliczeń długoterminowych kredytów otrzymanych od innych banków (Nota 29) i z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 29). Ponadto przepływy z działalności finansowej obejmują rozliczenia z tytułu zobowiązań podporządkowanych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 01.01.2021	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2021
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	500	-	2	502
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 29)	3 254 591	(1 363 406)	15 436	1 906 621
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	771 935	(93 616)	278 519	956 838
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	13 996 317	(483 241)	(83 294)	13 429 782
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 578 327	(54 535)	100 664	2 624 456
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	20 601 670	(1 994 798)	311 327	18 918 199

	Stan na 01.01.2020	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2020
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	189 901	(198 636)	9 235	500
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 29)	2 980 294	(5 592)	279 889	3 254 591
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	496 912	(119 501)	394 524	771 935
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	17 435 143	(4 545 077)	1 106 251	13 996 317
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 500 217	(76 145)	154 255	2 578 327
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	23 602 467	(4 944 951)	1 944 154	20 601 670

W zmianie stanu nie związanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone. Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów (w tym przepływ związany z krótkoterminowymi umowami leasingowymi, z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi oraz związany ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych, które są wykazywane w przepływach z działalności operacyjnej) wyniósł 96 602 tys. zł (w 2020 roku: 122 511 tys. zł).

43. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku. W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej pięćdziesięcioprocentowej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy, może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową dla Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji. 60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, gdy wystąpi jedna z przesłanek z art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, w szczególności z ust. 2. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

W ramach wyżej opisanego programu po raz ostatni została przyznana premia za 2017 rok. Ostatnie rozliczenia z tego tytułu zostały zrealizowane w 2021 roku.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	1 602	-	6 210	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	1 602	4	4 608	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	-	-	1 602	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2021 wyniosła 345,14 zł (w 2020 roku: 190,77 zł).

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

Celem programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBanku S.A.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

W ramach programu zostały przyznane i nabyte przez osoby uprawnione obligacje w ramach III, IV, V i VI transzy. Ostatnie rozliczenia w/w transz zostały zrealizowane w 2017 roku.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostało podzielone na cztery części, które są realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa. Na powyższych zasadach przyznano premie za lata 2014-2017. Ostatnie rozliczenia zostały zrealizowane w 2021 roku.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważne ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	1 518	-	5 585	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	107	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	1 411	4	4 067	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	-	-	1 518	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2021 wyniosła 345,14 zł (w 2020 roku: 190,77 zł).

Program motywacyjny z 2018 roku dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 7 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza, zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 9 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

Program motywacyjny zastąpił istniejące programy, tj. program pracowniczy wprowadzony na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 27 października 2008 roku, z uwzględnieniem późniejszych zmian, oraz program dla Członków Zarządu wprowadzony na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 14 marca 2008 roku, z późniejszymi zmianami. Przy czym prawa z obligacji nabytych w ramach istniejących programów są realizowane na zasadach określonych w tych programach.

Nowy program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2028 roku. Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A., w której realizowany jest inny program motywacyjny.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce Wynagradzania Risk Takers, Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie warranty, a w wykonaniu praw z warrantów – akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat, przy czym jego wysokość zależy od wysokości puli bonusów. Pula bonusów stanowi sumę kwot bazowych obliczonych dla każdego Członka Zarządu. Kwota bazowa wyliczana jest jako krotność wynagrodzenia zasadniczego, która uzależniona jest od poziomu wyniku Economic Profit (EP), przy czym EP liczony jest za okres 3 lat zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 5 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II będącego pracownikiem Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II będącego Członkiem Zarządu spółki z Grupy mBanku w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów z trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz odpowiednio wynik linii biznesowej/spółki/jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu. Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 3 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie

12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej całkowitego wynagrodzenia rocznego lub 200 tys. zł, bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej, na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku w odniesieniu do pracownika Banku lub Radę Nadzorczą spółki w odniesieniu do Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku.

Część odroczonego bonusu Risk Taker I oraz Risk Taker II podlega ocenie w zakresie ustalenia oraz wypłaty. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Zarządu Banku, Zarząd Banku w odniesieniu do pracownika Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku/Spółki/Grupy, naruszył przyjęte w Grupie zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek, o których mowa w art. 142, w szczególności ust. 2, ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Takers odpowiednio Rada Nadzorcza mBanku, Rada Nadzorcza spółki lub Zarząd mBanku może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I oraz Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku, Rady Nadzorczej spółki z Grupy lub Zarząd mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj.: części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej), w przypadku gdy naruszył przyjęte w Grupie mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę Grupy mBanku lub Spółki lub doprowadził do nałożenia przez organy nadzorcze na Bank lub Spółkę sankcji finansowych na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpi wypłata ostatniej transzy części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

W przypadku uchwały Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. o wypłacie za dany rok dywidendy Risk Taker I oraz Risk Taker II, któremu został przyznany bonus w ramach części nieodroczonej lub odroczonej, jest uprawniony do otrzymania niezależnie od bonusu ekwiwalentu pieniężnego na zasadach określonych w Polityce Wynagradzania Risk Takers w związku z odroczeniem części bonusu wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych.

Premia w ramach wyżej opisanego Programu została przyznana dla Risk Takers I oraz Risk Takers II za 2018 i 2019 rok.

W dniu 17 grudnia 2020 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej podjęła decyzję o zmianie Polityki Wynagradzania Risk Takers mając na uwadze dostosowanie zapisów Polityki do nowej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE oraz rekomendację Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zmiennych składników wynagrodzenia w bankach zawartej w piśmie z dnia 17 kwietnia 2020 roku, dotyczącą oczekiwanych działań banków w odpowiedzi na wybuch pandemii COVID-19. W szczególności uzasadnionych przypadkach związanych ze zminimalizowaniem ryzyka związanego z utrzymaniem solidnej bazy kapitałowej Banku w celu zapewnienia możliwości skutecznego reagowania na sytuację gospodarczą kraju, np. związaną z pandemią COVID-19, poczynając od bonusu przyznawanego za 2020 rok Rada Nadzorcza w odniesieniu do Risk Taker I oraz Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II może podjąć uchwałę o wypłacie części lub całości transz gotówkowych (zarówno transzy nieodroczonej jak i transz odroczonej), w formie warrantów subskrypcyjnych. W 2021 roku bonus za 2020 rok dla Risk Takers II przyznano w całości w warrantach subskrypcyjnych. Ponadto zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej w formie warrantów subskrypcyjnych przyznano wynagrodzenie zmienne dla Risk Takers I. Wypłaty realizowane będą zgodnie z postanowieniami Polityki Wynagradzania Risk Takers. Realizacja pierwszej transzy przypada na 2022 rok.

Począwszy od bonusu, który będzie przyznawany za 2021 rok, zostaje wydłużony okres odraczania części gotówkowej jak i części wypłacanej w postaci warrantów subskrypcyjnych. Dla Risk Takers II, których stanowiska zostały zidentyfikowane jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla (dotyczy Dyrektorów Zarządzających oraz członków Zarządu spółek grupy mBanku), okres odraczania wydłużono z trzech do pięciu lat, dla pozostałych Risk Takers z trzech do czterech lat.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II (nie dotyczy stanowisk Risk Takers II zidentyfikowanych jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla) za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej rocznego łącznego wynagrodzenia, lub równowartości 50 tys. euro w złotych polskich, bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie warrantów na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku – z 2018 roku.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	33 264	-	17 067	-
Przyznane w danym okresie	79 297	-	24 195	-
Umorzone w danym okresie	220	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	14 831	4	7 998	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	97 510	-	33 264	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2021 wyniosła 345,14 zł (w 2020 roku: 190,77 zł).

Podsumowanie wpływu opisanych programów na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Grupy

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2021	31.12.2020
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	30 329	27 320
- wartość usług świadczonych przez pracowników	10 487	10 159
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(6 837)	(7 150)
Stan na koniec okresu	33 979	30 329

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 13.

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Grupa świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu,

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy mBanku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Stan na koniec okresu										
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	3 669	2 104	1 833	748	23 877	109 256	1 255 004	863 952	37	2 806
Zobowiązania	18 585	10 214	4 156	5 829	28 048	14 144	3 151 867	3 091 380	73 658	69 810
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	52	42	41	32	345	1 531	33 504	49 832	138	400
Koszty z tytułu odsetek	(2)	(89)	-	(1)	-	(83)	(23 658)	(41 712)	(20)	(197)
Przychody z tytułu prowizji	56	38	9	10	178	765	6 101	6 025	258	49
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(11 968)	(661)	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	15	-	1 078	155	3 522	1 578	-	-
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	(1)	(5 192)	(6 488)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	669	743	145	234	380 145	372 741	1 564 733	1 721 547	3 514	7 409
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	1 895 575	1 911 651	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

Zarząd mBanku S.A.

Na koniec 2021 roku Zarząd mBanku S.A. pełnił funkcje w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Andreas Böger – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
3. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
4. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
5. Marek Lusztyn – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
6. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

W 2021 roku nie nastąpiły żadne zmiany dotyczące składu Zarządu mBanku S.A.

Rada Nadzorcza mBanku S.A.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. przedstawia się następująco:

1. Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Przewodnicząca
2. Bettina Orlopp – Wiceprzewodnicząca
3. Armin Barthel
4. Tomasz Bieske
5. Marcus Chromik
6. Mirosław Godlewski
7. Aleksandra Gren
8. Arno Walter

W trakcie 2021 roku nastąpiły przedstawione poniżej zmiany w składzie Rady Nadzorczej mBanku.

W dniu 15 marca 2021 roku Pani Sabine Schmittroth złożyła rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej ze skutkiem od 25 marca 2021 roku.

Z dniem 25 marca 2021 roku do Rady Nadzorczej został powołany Pan Fred Arno Walter.

W dniu 27 sierpnia 2021 roku Pan Jörg Hessenmüller złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej ze skutkiem od 30 września 2021 roku.

W dniu 24 września 2021 roku na stanowisko Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej została powołana Pani Bettina Orlopp ze skutkiem od 1 października 2021 roku.

Z dniem 25 października 2021 roku do Rady Nadzorczej został powołany Pan Armin Barthel.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2021 roku i 2020 roku, wynagrodzeń byłych Członków Zarządu oraz wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Wynagrodzenie wypłacone w zł	2021	2020
Zarząd Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	11 892 665	12 291 821
Pozostałe korzyści	1 423 271	1 561 942
Bonus na poprzedni rok	-	1 560 000
Bonus odroczoney	1 278 316	1 380 230
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	-	1 359 355
Pozostałe korzyści	3 210	185 897
Bonus na poprzedni rok	-	200 000
Bonus odroczoney	491 000	774 834
Odszkodowanie (zakaz konkurencji)	2 228 000	309 951
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 466 378	1 381 624

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2021 roku wyniosła 14 594 tys. zł (w 2020 roku: 19 101 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać wynagrodzenie zmienne za rok 2021, które byłoby wypłacone w roku 2022. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową za rok 2021 dla Członków Zarządu, która wynosiła 2 313 tys. zł na dzień 31 grudnia 2021 roku (na koniec 2020 roku: 1 714 tys. zł). Ostateczną decyzję na temat wysokości wynagrodzenia zmiennego podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 3 marca 2022 roku.

W 2021 roku i w 2020 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2021 roku wyniosła 21 796 tys. zł (w 2020 roku: 26 888 tys. zł).

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również skład Rady Nadzorczej oraz informacje o byłych Członkach Zarządu zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w Rozdziale 13.7. „Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania”.

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2021 roku akcje Banku posiadało czterech Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 25 230 sztuk, Pan Andreas Böger – 1 646 sztuk, Pan Krzysztof Dąbrowski – 892 sztuki oraz Pan Cezary Kocik – 256 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje Banku posiadało sześciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 23 250 sztuk, Pan Andreas Böger – 819 sztuk, Pan Frank Bock – 766 sztuk, Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 682 sztuki, Pan Cezary Kocik – 2 161 sztuk oraz Pan Adam Pers – 158 sztuk.

45. Przejęcie i zbycie

Sprzedaż spółki Tele-Tech Investment sp. z o.o.

W dniu 15 lipca 2021 roku mBank S.A. podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz obligacji wyemitowanych przez tę spółkę. Po spełnieniu warunków zawieszających, w dniu 19 lipca 2021 roku Bank sprzedał 100% udziałów w tej spółce oraz wszystkie posiadane przez Bank obligacje wyemitowane przez tę spółkę.

Likwidacja spółki mFinance France S.A.

W związku z substytucją zobowiązań z mFinance France S.A. (mFF) do mBanku, opisaną szczegółowo w Nocie 29, poczynawszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji tej spółki. Proces substytucji zakończył się w październiku 2020 roku. W listopadzie 2020 roku rozpoczął się proces likwidacji spółki. W dniu 22 kwietnia 2021 roku Zwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki podjęło decyzję o zakończeniu likwidacji spółki z dniem 22 kwietnia 2021 roku i tym samym o złożeniu wniosku o wykreślenie spółki z francuskiego rejestru przedsiębiorstw. Spółka została prawomocnie wykreślona w dniu 4 czerwca 2021 roku.

Sprzedaż BDH Development Sp. z o.o.

W dniu 16 grudnia 2020 roku mBank S.A. i Archicom Polska S.A. podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH Development Sp. z o.o.

46. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank jest dużą jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”).

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa”) stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe”) sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2021 rok, sporządzonego zgodnie z MSSF, za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące podmioty:

Nazwa podmiotu	31.12.2021		31.12.2020	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
LeaseLink Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mElements S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna

Począwszy od lipca 2021 roku zaprzestano konsolidacji spółki Tele-Tech Investment Sp. z o.o.

Informacje dotyczące wymienionych wyżej spółek zostały umieszczone w Nocie 1.

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

- 10 mln EUR;
- 1% łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Wszelką powiązaną wartość firmy jeżeli jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik innych całkowitych dochodów są przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2021	2020
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	4 431 504	4 689 089
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>	3 947 717	4 208 012
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	483 787	481 077
Koszty odsetek	(327 694)	(679 053)
Wynik z tytułu odsetek	4 103 810	4 010 036
Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 714 896	2 244 561
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(824 871)	(736 272)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	1 890 025	1 508 289
Przychody z tytułu dywidend	5 046	4 926
Wynik na działalności handlowej	96 890	184 752
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 608	15 572
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93 728	92 425
Pozostałe przychody operacyjne	232 384	217 563
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(873 234)	(1 225 604)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(2 758 079)	(1 021 714)
Ogólne koszty administracyjne	(2 020 477)	(1 979 708)
Amortyzacja	(436 254)	(430 628)
Pozostałe koszty operacyjne	(320 898)	(234 788)
Wynik działalności operacyjnej	17 549	1 141 121
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(608 627)	(531 379)
Zysk / (strata) brutto	(591 078)	609 742
Podatek dochodowy	(587 735)	(505 985)
Zysk / (strata) netto	(1 178 813)	103 757
Zysk / (strata) netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	(1 178 753)	103 831
- udziały niekontrolujące	(60)	(74)

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2021	31.12.2020 - przekształcone
Kasa, operacje z bankiem centralnym	12 202 266	3 968 691
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 589 076	2 586 721
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 423 822	1 791 292
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	231 020	208 905
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	81 128	76 068
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 111 674	1 506 319
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	36 200 110	35 492 108
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	140 296 498	130 179 652
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	16 164 103	15 952 501
<i>Należności od banków</i>	7 229 681	7 354 268
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	116 902 714	106 872 883
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	1 055 478	-
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31 247	-
Wartości niematerialne	1 283 953	1 178 698
Rzeczowe aktywa trwałe	1 542 250	1 514 578
Nieruchomości inwestycyjne	127 510	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	28 147	23 957
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 392 344	853 869
Inne aktywa	1 366 804	1 282 424
AKTYWA RAZEM	199 539 505	178 871 990
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 011 182	1 338 564
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	179 349 604	156 673 479
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	3 359 558	2 399 740
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	159 935 808	137 699 095
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	13 429 782	13 996 317
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	2 624 456	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	110 033	59 624
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	7 425	-
Rezerwy	811 455	501 691
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	61 901	225 796
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89	690
Inne zobowiązania	3 469 900	3 397 079
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	185 821 589	162 196 923
KAPITAŁY		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	13 716 050	16 673 133
Kapitał podstawowy:	3 593 944	3 587 035
Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 540	169 468
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 424 404	3 417 567
Zyski zatrzymane, w tym:	11 326 494	12 501 597
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	12 505 247	12 397 766
- Wynik roku bieżącego	(1 178 753)	103 831
Inne pozycje kapitału własnego	(1 204 388)	584 501
Udziały niekontrolujące	1 866	1 934
KAPITAŁY RAZEM	13 717 916	16 675 067
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	199 539 505	178 871 990

47. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku, mBank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Grupie mBanku jest oparta na dwóch podstawowych filarach:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, zapewniających utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie wyższym niż założone minimum (przy uwzględnieniu poziomu akceptowanego apetytu na ryzyko) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku,
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i kapitału własnego.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), współczynnika kapitału Tier I (wyliczonego jako iloraz kapitału Tier I oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz wskaźnika dźwigni (wyliczanego jako iloraz kapitału Tier I i miary całkowitej ekspozycji instytucji) na poziomie odpowiednio wyższym od wymaganego przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Grupy mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno łącznego współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału Tier I, jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier I oraz wskaźnika dźwigni na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez nadzór bankowy. Pozwala to na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym między innymi kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku, odbywał się w oparciu o przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego.

W procesie wyliczania skonsolidowanych funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są spółki objęte konsolidacją ostrożnościową zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa mBanku

zobowiązana jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (31 grudnia 2020 roku: 2,5%).

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2021 i 2020 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy mBanku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośnie ekspozycje kredytowe Grupy się znajdują, wyniósł na dzień 31 grudnia 2021 roku 5 p.b. (31 grudnia 2020 roku: 4 p.b.). Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na koniec 2021 roku odpowiednio: 0,5% i 1,0% (na koniec 2020 roku odpowiednio: 0,5% i 1,0%).

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 29 października 2020 roku wyniósł 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie określa bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z wyjątkową sytuacją społeczno-gospodarczą, jaka powstała po pojawieniu się ogólnoświatowej pandemii COVID-19, wymóg ten został zniesiony poprzez uchylające Rozporządzenie Ministra Finansów, które obowiązuje od 19 marca 2020 roku i miało zastosowanie na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Ostatecznie wymóg połączonego bufora wyznaczony dla Grupy na koniec 2021 roku wyniósł 3,05% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (na koniec 2020 roku: 3,04%).

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonej przez Urząd KNF w 2021 roku oceny ryzyka w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION), w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, Bank otrzymał indywidualne zalecenie, aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie skonsolidowanym w wysokości 2,12% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego oraz 1,59% na poziomie współczynnika kapitału Tier I (w 2020 roku odpowiednio: 2,82% i 2,11%). Dodatkowy wymóg kapitałowy wyznaczony przez KNF w 2021 roku obejmował także dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w obszarze ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Współczynniki kapitałowe w ujęciu skonsolidowanym oraz jednostkowym znajdowały się w 2021 roku oraz w 2020 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisaną wyżej składowę.

Grupa mBanku	31.12.2021		31.12.2020	
Współczynnik kapitałowy	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	13,17%	16,58%	13,86%	19,86%
Współczynnik kapitału Tier I (Tier I ratio)	10,64%	14,16%	11,15%	16,99%

Skonsolidowany wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2021 roku wyniósł 6,32% (na koniec 2020 roku: 7,85%).

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na skonsolidowane fundusze własne składa się skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I, skonsolidowany kapitał dodatkowy Tier I oraz skonsolidowany kapitał Tier II, przy czym w Grupie mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów i wartości niematerialnych, kwota z tytułu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego stanowiąca przekroczenie progu 10 % kapitału podstawowego Tier I oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II Grupy mBanku obejmuje instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności oraz nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB w przypadku ich wystąpienia).

Fundusze własne Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosły 15 871 711 tys. zł. Jednocześnie kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku wyniósł 13 552 027 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 17 588 012 tys. zł oraz 15 046 912 tys. zł).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa),
- ekspozycji kredytowych spółki zależnej - mLeasing S.A.,
- ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego w zakresie nieruchomości przychodowych w mBanku Hipotecznym S.A. – spółce zależnej mBanku (metoda IRB „slotting approach”).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB Grupa mBanku zobowiązana jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

W procesie kalkulacji skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego w ciągu 2021 roku Grupa mBank wdrożyła ograniczenia nadzorcze KNF (mnożniki) związane z zaleceniem po wdrożeniu Nowej Definicji Defaultu oraz nowego modelu LGD w zakresie portfela kredytów detalicznych. Ograniczenia te zostały uwzględnione w procesie kalkulacji łącznej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na koniec 2021 roku i będą miały one zastosowanie aż do odwołania. Dodatkowo zgodnie z nowymi wymaganiami CRR Grupa Bank wdrożyła w ciągu 2021 roku metodę standardową kalkulacji ekspozycji dla ryzyka kredytowego kontrahenta.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosła 95 738 983 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta oraz floora nadzorczego stanowiła 84 639 266 tys. zł (31 grudnia 2020 roku odpowiednio: 88 539 932 tys. zł oraz 78 412 013 tys. zł).

Proces ICAAP i kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP ma na celu utrzymanie zasobów kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Grupy mBanku.

Zasoby te są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Wartość funduszy własnych Grupy w podejściu regulacyjnym kształtuje się znacznie powyżej wartości wymaganej w celu pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego Grupy wyznaczonego zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Podobnie w podejściu ekonomicznym zasoby kapitałowe, w postaci funduszy własnych oraz w postaci potencjału pokrycia ryzyka, kształtują się znacznie powyżej wartości kapitału wewnętrznego oszacowanego dla Grupy zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniósł 7 363 168 tys. zł (31 grudnia 2020 roku: 7 579 222 tys. zł).

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	31.12.2021	31.12.2020
Kapitał podstawowy Tier I	13 552 027	15 046 912
Fundusze własne	15 871 711	17 588 012
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	84 639 266	78 376 480
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	24 649 286	21 385 766
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	59 985 177	56 982 598
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	4 803	8 116
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	1 116 585	886 913
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	9 502 228	8 834 765
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	480 904	406 241
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	-	35 533
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	95 738 983	88 539 932
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,16%	16,99%
Łączny współczynnik kapitałowy	16,58%	19,86%
Kapitał wewnętrzny	7 363 168	7 579 222

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2021 rok

(w tys. zł)

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2021	31.12.2020
Fundusze własne	15 871 711	17 588 012
KAPITAŁ TIER I	13 552 027	15 046 912
Kapitał podstawowy Tier I	13 552 027	15 046 912
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 593 879	3 586 897
Opłacone instrumenty kapitałowe	169 475	169 330
Ażio	3 424 404	3 417 567
Zyski zatrzymane	150 854	1 282 602
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	1 329 607	1 230 724
Uznany zysk lub uznana strata	(1 178 753)	51 878
Inne skumulowane całkowite dochody	(1 204 388)	584 501
Pozostałe kapitały rezerwowe	10 021 887	10 013 289
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 153 753	1 153 753
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(51 225)	(45 137)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(5 472)	(2 497)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(45 753)	(42 640)
(-) Wartości niematerialne	(798 007)	(578 518)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(835 646)	(601 443)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	37 639	22 925
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	(214 366)	-
Korekty z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	500 202	(419 130)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	399 438	(531 345)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	2 319 684	2 541 100
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 319 684	2 422 757
Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB	-	118 343

RYZYKO KREDYTOWE	31.12.2021	31.12.2020
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	84 639 266	78 376 480
Metoda standardowa	24 649 286	21 385 766
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	24 649 286	21 385 766
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 953 465	2 178 526
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	34 318	55 311
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6 320	9 280
Ekspozycje wobec instytucji	393 107	307 216
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	10 659 671	9 201 651
Ekspozycje detaliczne	3 661 176	4 015 341
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 770 766	4 238 767
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	700 957	860 014
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	176 785	142 081
Ekspozycje kapitałowe	273 440	307 735
Inne pozycje	19 281	69 844
Metoda AIRB	59 985 177	56 982 598
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	56 031 979	53 277 762
Ekspozycje wobec instytucji	1 218 320	887 040
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	5 837 217	6 965 356
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	5 805 521	8 154 414
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	14 942 276	17 840 218
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	1 415 787	1 104 980
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	6 821 449	5 203 587
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	7 204 924	4 578 595
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	12 786 485	8 543 572
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	3 953 198	3 704 836
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	4 803	8 116

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa mBanku po raz pierwszy uwzględniła w kalkulacji funduszy własnych, współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni przepisy przejściowe dotyczące tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19, zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 roku zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 („przepisy przejściowe”).

Zaraportowane miary na dzień 31 grudnia 2021 roku wyliczone z uwzględnieniem przepisów przejściowych oraz miary na dzień 31 grudnia 2021 roku wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych przedstawiono w poniższej tabeli.

	Miary zaraportowane	Miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych
Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	13 552 027	13 037 746
Kapitał Tier I (tys. zł)	13 552 027	13 037 746
Fundusze własne (tys. zł)	15 871 711	15 357 430
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (w %)	14,16	13,59
Współczynnik kapitału Tier I (w %)	14,16	13,59
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	16,58	16,01
Wskaźnik dźwigni (w %)	6,32	6,10

48. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 24 lutego 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, czym zapoczątkowała zakrojone na szeroką skalę działania wojenne na Ukrainie. Społeczność międzynarodowa zareagowała wprowadzeniem sankcji przeciwko Rosji. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie można przewidzieć, jak dalej będzie się rozwijał konflikt zbrojny i międzynarodowa reakcja na ten konflikt.

Grupa mBanku nie prowadzi bezpośredniej działalności na Ukrainie ani w Rosji. Ekspozycja kredytowa Grupy wobec ukraińskich i rosyjskich instytucji, firm i osób fizycznych nie jest znacząca i na dzień 31 grudnia 2021 roku stanowiła 0,031% całkowitej ekspozycji kredytowej Grupy mBanku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku za rok 2021 nie wymaga korekt z uwagi na powyższe zdarzenia.

Grupa uważnie śledzi rozwój sytuacji związanej z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, a także analizuje jej potencjalne negatywne konsekwencje dla wszystkich klientów Grupy. Na tę chwilę nie jest jeszcze możliwa wiarygodna ocena ich wpływu na działalność Grupy w przyszłości ani oszacowanie wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy mBanku, ponieważ jest to w dużym stopniu uzależnione od dalszego rozwoju wojny na Ukrainie, reakcji społeczności międzynarodowej oraz ich wpływu na polską gospodarkę i klientów Grupy mBanku.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
01.03.2022	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
01.03.2022	Andreas Böger	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
01.03.2022	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
01.03.2022	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
01.03.2022	Marek Lusztyn	Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
01.03.2022	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>